

MYNEGAI

	Tudalen
Rhagymadrodd Eglurhaol	2 - 7
Datganiad Cyfrifoldebau	8
Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau	9
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	10
Y Fantolen	11
Datganiad Llif Arian	12
Nodiadau i'r Cyfrifon	13 - 78
Cyfrif Refeniw Tai a'r Nodiadau	79 – 80
Cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd a'r Nodiadau	81 - 109
Adroddiad yr Archwilwyr - Cyngor Gwynedd	110 - 111
Atodiad A - Dadansoddiad Cyfrif Incwm a Gwariant	112 - 113
Atodiad B - Y Gronfa Degwm	114
Atodiad C - Cronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan	115
Atodiad Ch - Datganiad Llywodraethu Blynyddol	116 - 127

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

Rhagarweiniad

Ymddengys cyfrifon Cyngor Gwynedd am 2011/12 ar dudalennau 9 i 109.

Mae'r Cyfrifon yn cynnwys:-

- **Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau** - Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan yr Awdurdod, wedi eu dadansoddi yn 'reserfau defnyddiadwy' a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae sefyllfa trethiant yn cael ei adlewyrchu yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.
- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Hwn yw prif gyfrif refeniw y Cyngor. Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisiau cyfrifeg cyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae Awdurdodau yn codi trethiant i gyflenwi gwariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Dengys y sefyllfa trethiant yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.
- **Y Fantolen** – sydd yn gosod allan sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2012.
- **Y Datganiad Llif Arian** - Mae'r datganiad yma'n crynhoi llif yr arian i mewn ac allan o'r Cyngor yn ystod 2011/12 at ddibenion refeniw a chyfalaf.
- **Cyfrif Refeniw Tai** - Mae'r cyfrif yma'n manylu ar yr incwm a gwariant ar wasanaeth tai'r Cyngor.
- **Cyfrifon Cronfa'r Degwm a Chronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan.**
- **Cyfrifon a Mantolen Cronfa Bensiwn Gwynedd.**

Cefnogir y cyfrifon hyn gan y Rhagymadrodd yma, y Polisiau Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

GWARIANT REFENIW YN 2011/12

- Dengys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 10, fod gwariant refeniw gros y Cyngor ar lefel 'Cost Gwasanaethau' yn £332m yn ystod 2011/12, gyda'r sefyllfa net yn £207m.
- Adroddwyd sefyllfa alldro ariannol 2011/12 i'r Cabinet yn ei gyfarfod ar 12 Mehefin 2012, cymeradwyodd aelodau'r Cabinet danwariant gwasanaethau o £384k i'w cario drosodd am y flwyddyn, trosglwyddiad o £655k i reserfau penodol a thynnu £142k o Falansau Cyffredinol.

TABL 1 - Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)

Mae Tabl 1 yn cynnwys cymhariaeth perfformiad cyllidebol ar lefel crynhoad, ceir gwybodaeth bellach yn Nhabl 2.

	Cyllideb £'000	Gwir £'000	Gwahaniaeth £'000
Gwariant Net ar Weithgareddau	229,347	228,996	(351)
Swm Aderannol i'w gario ymlaen ar ddiwedd blwyddyn	0	384	384
	229,347	229,380	33
Ariannwyd gan:-			
Incwm y Dreth Cyngor	(61,320)	(61,353)	(33)
Cyfran o'r Trethi Annomestig Cenedlaethol	(28,327)	(28,327)	0
Grant Cynnal Refeniw	(139,700)	(139,700)	0
	0	0	0

- Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 9 a 10 yn darparu dadansoddiad o'r symudiadau yn y flwyddyn.

TABL 2 – Symudiad Trawsddodiad rhwng y gyllideb a'r gwir sefyllfa yn y fformat 'Crynodeb o'r Gymhariaeth' (Tabl 1) i'r fformat Incwm a Gwariant sydd yn adlewyrchu y Strwythur Rheolaethol Adrannol.

Adran	Gwir Wariant / Incwm Net £'000	Addasiad Trawsddodiad Fformat * £'000	Datganiad Incwm a Gwariant £'000
Adnoddau Dynol	226	(1)	225
Cyllid	1,079	(2)	1,077
Democratiaeth a Chyfreithiol	621	0	621
Gofal Cwsmer	2,478	57	2,535
Strategol a Gwella	715	43	758
Addysg	87,746	400	88,146
Economi a Chymuned	6,444	(477)	5,967
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	28,309	(1,109)	27,200
Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	11,510	(73)	11,437
Ymgynghoriaeth Gwynedd	452	(31)	421
Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru	(47)	(6)	(53)
Darparu a Hamdden	4,841	(181)	4,660
Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol	59,738	(98)	59,640
Tim Arweinyddiaeth Corfforaethol	(77)	0	(77)
Cyfrif Refeniw Tai	0	0	0
Corfforaethol	4,476	335	4,811
Cronfeydd	(6)	0	(6)
Yswiriant	0	0	0
Cost Gwasanaethau	208,505	(1,143)	207,362
Erail (Yn cynnwys addasiad Canolog a Chorfforaethol)	20,875	1,143	22,018
Cyfanswm	229,380	0	229,380

* Mae'r addasiadau yn y golofn trawsddodiad yn cyfeirio at y cyfraniad net i ag o reserfau a'r addasiadau angenrheidiol yn ymwneud ag yswiriant.

- Gweler dadansoddiad fformat safonol llawn Incwm a Gwariant ar dudalen 10.
- Gweler dadansoddiad llawn o symiau adroddwyd ar gyfer penderfyniadau dyrannu adnoddau yn Nodyn 30, tudalen 59.
- Gweler dadansoddiad ar sail Còd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) yn Atodiad A.
- **Costau heb eu Dosrannu**

Mae'r pennawd Costau heb eu dosrannu o fewn y Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wedi ei rannu i ddangos Eitem Eithriadol yn 2010/11. Mae'r Eitem Eithriadol yn cyfeirio at yr addasiad pensiwn sydd yn deillio o'r defnydd o'r mynegai pris defnyddiwr yn hytrach na'r mynegai pris manwerthu i gyfrifo cynnydd pensiynau sector gyhoeddus.

- **Eitemau Materol o Incwm a Gwariant**

Mae eitemau perthnasol yn cynnwys symudiadau penodol o fewn Darpariaethau (Nodyn 24), cost Pecynnau Terfynu Gwaith o fewn y flwyddyn (Nodyn 41), ac ad-daliad Treth Tirlenwi o £898,144.58, sy'n gynwysiedig yn 'Costau Corfforaethol a Democrataidd Craidd' yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- **Cyfrif Refeniw Tai**

Penderfynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru y dylai holl dai Cyngor yng Nghymru gyflawni Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC). Nid oedd digon o adnoddau gan Gyngor Gwynedd i gyflawni'r SATC o fewn yr amserlen angenrheidiol, ac felly trosglwyddwyd stoc tai Cyngor Gwynedd i gyd i Landlord Cymdeithasol Cofrestredig (LCC), sydd wedi'i ffurfio at y pwrpas hwn. Trosglwyddodd y stoc tai i Gartrefi Cymunedol Gwynedd ar 12 Ebrill 2010. Mae gwybodaeth ar gael yn rhan Cyfrif Refeniw Tai o'r Cyfrifon.

- **Effaith yr Hinsawdd Economaidd Cyfredol**

Ers 2008/09 bu problemau digynsail yn y sefyllfa ariannol byd-eang. Oherwydd y sefyllfa yma, mae'r Awdurdod wedi gorfod addasu ei holl gynlluniau ariannol yn briodol, a chadw lefel darbodus o falansau a reserfau.

GWARIANT CYFALAF YN 2011/12

Yn 2011/12 gwariodd y Cyngor £36m ar gynlluniau cyfalaf. Dengys y tabl canlynol fanylion y gwariant yma ynghyd â sut y'i gyllidwyd.

CRYNODEB O WARIANT CYFALAF A'I ARIANNU		
2010/11		2011/12
£'000		£'000
95	Adnoddau Dynol	259
7,993	Addysg	8,422
74	Asiantaeth Cefnffyrdd	215
47	Cyllid	0
1,507	Darparu a Hamdden	378
2,232	Economi a Chymuned	3,206
30	Democratiaeth a Chyfreithiol	0
5,974	Gofal Cwsmer	4,345
2,912	Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol	2,955
3,806	Priffyrdd a Bwrdeistrefol	7,409
9,024	Rheoleiddio	8,284
673	Strategol a Gwella	80
320	Tai Cyngor	21
5,401	Ymgynghoriaeth Gwynedd	392
1	Corfforaethol	1
40,089		35,967
	ARIANNWYD GAN -	
8,625	Benthycu	8,897
28,963	Grantiau a Chyfraniadau	16,108
2,723	Derbyniadau Cyfalaf	2,789
(222)	Refeniw a Chronfeydd Eraill	8,173
40,089		35,967

- Cynhwysir Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf drwy Statud o £4,679,840 yn y tabl uchod. Ad-dalwyd y gwariant yma i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn. Cyfanswm gwariant ar Asedau Anghyfredol oedd £31,286,900 fel a ddangosir yn Nodyn 15 a 22 ar dudalennau 38 i 40 a 51.
- Roedd Dyled Benthyciadau'r Cyngor ar 31 Mawrth 2012 yn £113.0m – gostyngiad o £0.9m (o £113.9m) yn ystod y flwyddyn. Gwnaethpwyd ad-daliadau o £1.3m yn unol â thelerau'r benthyciadau unigol. Nid oedd yn angenrheidiol i gymryd unrhyw fenthyciad newydd gan fod y sefyllfa llif arian yn ddigonol ar gyfer ariannu'r gwariant cyfalaf.

Darpariaethau ac Arian wrth Gefn

Yn ychwanegol at y Balans Cyffredinol o £8.0m roedd gan y Cyngor ddarpariaethau (fel a ddiffinir) o £4.0m, reserfau eraill a glustnodwyd o £51.1m a balansau ysgolion o £4.4m, sef cyfanswm o £67.5m. Ceir manylion yn y Fantolen, Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a Nodyn 10 a 24.

Cronfa Bensiwn

Ymrwymiad net yw cyfran y Cyngor o asedau ac ymrwymadau y Gronfa Bensiwn Gwynedd (fel sefydliad sy'n cyflogi o fewn Cronfa Bensiwn Gwynedd) sydd wedi ei gyfrifo yn unol â Safonau Cyfrifo Rhyngwladol 19. Mae'r Fantolen yn cynnwys asesiad gan Actiwari y Cyngor, sef Hymans, o gyfran y Cyngor o ymrwymiad y Gronfa Bensiwn. Mae'r ymrwymiad net wedi cynnyddu o £37,732,000 i £128,153,000 yn 2011/12, gweler Nodyn 43 am wybodaeth pellach.

Sefyllfa ar un pwynt mewn amser yw'r ymrwymiad pensiwn net. Gall prisiau y farchnad gynnyddu a lleihau yn y tymor byr ac felly nid oes modd meintoli yr effaith tymor hir y gall y symudiad yma ym mhrisiau y farchnad ei gael ar y Gronfa Bensiwn.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dengys cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd (tudalennau 81 i 109) gynnydd yn ystod y flwyddyn o £25.9m yn asedau net y Gronfa, ar werth y farchnad, i £1,049.7m. Roedd gwerth llyfr yr Asedau net ar 31 Mawrth 2012 yn £890.1m (2011: £828.2m).

Polisiau Cyfrifo

Mae'r egwyddorion cyfrifo a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn cydymffurfio â holl ymarferion cyfrifeg cymeradwy perthnasol ac maent wedi'u egluro yn llawn yn y Polisiâu Cyfrifo yn Nodyn 1 o'r Cyfrifon ar dudalen 13.

Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifeg ac i'r Datganiad o'r Cyfrifon

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cael ei baratoi yn unol â *Chôd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2011/12*. Mae newidiadau i'r Côt wedi arwain at fabwysiadu polisiâu cyfrifo newydd a newidiadau i ofynion datgeliad. Manylir ar y prif newidiadau i gyfrifon 2011/12 isod:

- **Asedau Treftadaeth** – Mae mabwysiadu FRS 30 *Asedau Treftadaeth* gan y Côt wedi arwain at newid mewn polisiâu cyfrifo, gydag asedau treftadaeth bellach yn cael eu hadnabod mewn dosbarth asedau ar wahân yn y datganiadau ariannol. Mae Mantolen 1 Ebrill 2010 a 31 Fawrth 2011 a'r Datganiad o'r Symudiadau Mewn Reserfau 2010/11 wedi eu hail ddatgan i gynnwys asedau treftadaeth o £93,065. Gweler Nodyn 2 am fanylion pellach.

- **Pecynnau Terfynu Gwaith** – Mae'r Côt wedi cyflwyno gofynion datgeliad newydd cysylltiedig â'r nifer a chost y pecynnau terfynu gwaith. Gweler Nodyn 41 am fanylion pellach.

GWYBODAETH BELLACH

Mae Datganiad o'r Cyfrifon ar gael ar wefan Cyngor Gwynedd sef www.gwynedd.gov.uk.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

William E Jones
Uwch Reolwr Cyllid
01286 679406

neu

Ffion Madog Evans
Rheolwr Cyllid - Adnoddau a Chorfforaethol
01286 679133

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae hyn yn rhan o bolisi'r Cyngor i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Cyngor. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir yr hawl arolygu yma yn y wasg leol ar yr adeg briodol.

CYNGOR GWYNEDD

DATGANIAD O'R CYFRIFON

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB YR AWDURDOD

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad ei faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r swyddog hwnnw. Cyfrifoldeb yr awdurdod hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

27 Medi 2012

Cadeirydd Pwyllgor Archwilio

CYFRIFOLDEB PENNAETH CYLLID CYNGOR GWYNEDD

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac wedi cydymffurfio â'r Côd Ymarfer.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol ac amserol ac fe gymerwyd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Gwynedd ar 31 Mawrth 2012 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

20 Medi 2012

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

DATGANIAD O'R SYMUDIAD MEWN RESERFAU

Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan yr Awdurdod, wedi eu dadansoddi'n 'reserfau defnyddiawy' (h.y. y rhai hynny sy'n gymwysedig i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae'r Gwarged neu (Diffyg) ar Ddarparu Gwasanaethau yn dangos y gwir gost economaidd o ddarparu gwasanaethau'r Awdurdod, gyda manylion pellach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n ofynnol eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Refeniw Tai i bwrpas gosod treth y cyngor a rhenti. Mae'r Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd yn dangos balans statudol y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o reserfau a glustnodwyd a gyflawnir gan y Cyngor.

Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol	Reserfau Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd	Cyfanswm Balansau Ysgolion	Cyfrif Refeniw Tai	Reserf Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Cyfanswm Reserfau Defnyddiawy	Reserfau na ellir eu defnyddio	Cyfanswm Reserfau'r Awdurdod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans 31 Mawrth 2010 a ddygwyd ymlaen	(8,257)	(40,603)	(3,807)	(1,967)	(6,610)	(197)	(61,441)	(102,028)	(163,469)
Addasu Balans Agoriadol	0	0	0	0	0	0	0	(93)	(93)
Ail-ddatgan balans agoriadol	(8,257)	(40,603)	(3,807)	(1,967)	(6,610)	(197)	(61,441)	(102,121)	(163,562)
<u>Symudiad mewn reserfau yn 2010/11</u>									
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(67,302)	0	0	235,772	0	0	168,470	0	168,470
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	(188,181)	(188,181)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(67,302)	0	0	235,772	0	0	168,470	(188,181)	(19,711)
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	9 56,490	0	0	(235,522)	1,412	(1,020)	(178,640)	178,640	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd	(10,812)	0	0	250	1,412	(1,020)	(10,170)	(9,541)	(19,711)
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	10 10,875	(10,186)	(679)	(10)	0	0	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2010/11	63	(10,186)	(679)	240	1,412	(1,020)	(10,170)	(9,541)	(19,711)
Balans 31 Mawrth 2011 a ddygwyd ymlaen	(8,194)	(50,789)	(4,486)	(1,727)	(5,198)	(1,217)	(71,611)	(111,662)	(183,273)
<u>Symudiad mewn reserfau yn 2011/12</u>									
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(14,409)	0	0	0	0	0	(14,409)	0	(14,409)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	46,762	46,762
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(14,409)	0	0	0	0	0	(14,409)	46,762	32,353
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	9 14,336	0	0	0	1,547	(1,211)	14,672	(14,672)	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd	(73)	0	0	0	1,547	(1,211)	263	32,090	32,353
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	10 216	(264)	48	0	0	0	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2011/12	143	(264)	48	0	1,547	(1,211)	263	32,090	32,353
Balans 31 Mawrth 2012 a ddygwyd ymlaen	(8,051)	(51,053)	(4,438)	(1,727)	(3,651)	(2,428)	(71,348)	(79,572)	(150,920)

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR – 2011/12

Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisiau cyfrifeg cyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae Awdurdodau yn codi trethiant i gyflenwi gwariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Dengys y sefyllfa trethiant yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.

2010-11			2011-12			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
19,535	(7,190)	12,345	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	17,270	(7,536)	9,734
29,629	(12,088)	17,541	Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoleiddio	29,008	(9,729)	19,279
10,847	(5,154)	5,693	Gwasanaethau Cynllunio	10,599	(5,875)	4,724
108,080	(18,254)	89,826	Gwasanaethau Plant ac Addysg - Addysg	109,762	(20,193)	89,569
18,005	(3,386)	14,619	Gwasanaethau Plant ac Addysg - Gofal Cymdeithasol Plant	18,804	(3,205)	15,599
31,951	(13,223)	18,728	Priffyrdd, Ffyrdd a Thrafnidiaeth	30,306	(12,905)	17,401
38,584	(34,348)	4,236	Gwasanaethau Tai (Cronfa Gyffredinol)	38,999	(34,893)	4,106
56,507	(15,393)	41,114	Gofal Cymdeithasol Oedolion	55,186	(14,591)	40,595
11,745	(10,234)	1,511	Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd	11,821	(10,517)	1,304
7,701	(2,826)	4,875	Costau Corfforaethol a Democraidd Craidd	9,897	(5,074)	4,823
(50,757)	0	(50,757)	Costau Heb eu Dosrannu - Eitem Eithriadol*	0	0	0
9	(1,903)	(1,894)	Costau Heb eu Dosrannu	228	0	228
1,210	(548)	662	Cyfrif Refeniw Tai	0	0	0
466,727	(217,374)	249,353	Cyfrif Refeniw Tai - Costau Eithriadol**	0	0	0
749,773	(341,921)	407,852	Cost Gwasanaethau	331,880	(124,518)	207,362
18,669	(21)	18,648	Gwariant Gweithredol Arall	11 18,588	(401)	18,187
20,246	(21,003)	(757)	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	12 8,818	(3,204)	5,614
0	(257,273)	(257,273)	Treth ac Incwm Grant Amhenodol (Gweddill)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	13 0	(245,572)	(245,572)
788,688	(620,218)	168,470		359,286	(373,695)	(14,409)
		(45,084)	(Gweddill)/Diffyg yn deillio o Ailbriso Asedau Sefydlog	26		4,862
		0	(Gweddill)/Diffyg yn deillio o Ailbriso Asedau Ariannol sydd ar gael i'w gwerthu			0
		(143,097)	(Enillion)/Colledion Actiwaraid ar Asedau ac Ymrwymadau Pensiwn	43		41,900
		(188,181)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			46,762
		(19,711)	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			32,353

* Yn 2010/11, dyma'r addasiad pensiwn cysylltiedig â'r defnydd o'r mynegai pris defnyddiwr yn hytrach na'r mynegai pris manwerthu fel sail newydd ar gyfer cynnydd pensiynau sector cyhoeddus.

** Yn 2010/11, trosglwyddwyd Stoc Tai Cyngor Gwynedd i Gartrefi Cymunedol Gwynedd ar 12 Ebrill 2010.

Y FANTOLEN – 31 MAWRTH 2012

Dengys y Fantolen werth asedau ac ymrwymadau'r Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymadau) yn cyfateb i'r reserfau a ddelir gan yr awdurdod. Adroddir ar y reserfau mewn dau gategori. Y categori cyntaf o reserfau yw reserfau defnyddiadwy, h.y. y reserfau hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o reserfau ac unrhyw gyfyngiad statudol o'u defnydd (er enghraifft, y Reserf Derbyniadau Cyfalaf a ddefnyddir i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled yn unig). Yr ail gategori o reserfau yw'r rhai hynny na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori yma o reserfau yn cynnwys reserfau gydag elw a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft, y Reserf Ailbrisio), ble nad yw'r symiau ar gael i'w ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau dim ond pan werthir yr asedau yn unig; a reserfau gyda gwahaniaethau amseriad fel a ddengys ar linell 'Addasiadau rhwng sail cyfrifeg a sail ariannu yn unol â rheoliadau' o'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

1 Ebrill 2010 £'000	31 Mawrth 2011 £'000		Nodyn	31 Mawrth 2012 £'000
548,020	353,391	Eiddo, Offer a Chyfarpar	15	362,284
93	93	Asedau Treftadaeth	16	93
1,031	298	Eiddo Buddsoddi	17	298
109	107	Asedau Gweddilliol	15	84
1,156	585	Buddsoddiadau Tymor Hir	18	296
2,248	4,555	Dyledwyr Tymor Hir	18	3,898
552,657	359,029	Asedau Tymor Hir		366,953
54,024	50,116	Buddsoddiadau Tymor Byr	18	35,883
810	2,052	Asedau ar gael i'w Gwerthu	22	1,607
1,175	1,251	Stoc	19	1,380
37,182	27,134	Dyledwyr Tymor Byr	20	28,699
6,583	19,172	Arian a Chywerthydd Arian	21	17,687
99,774	99,725	Asedau Cyfredol		85,256
(15,452)	(15,554)	Gorddrafft Banc	21	(6,904)
(6,444)	(5,608)	Benthyciadau Tymor Byr	18	(2,050)
(43,767)	(44,343)	Credydwyr Tymor Byr	23	(43,041)
(57)	0	Darpariaethau Tymor Byr	24	(34)
(6,062)	(1,829)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf a Refeniw o flaen llaw	36	(3,629)
(71,782)	(67,334)	Ymrwymadau Cyfredol		(55,658)
(297)	(251)	Credydwyr Tymor Hir	18	(202)
(3,273)	(3,390)	Darpariaethau Tymor Hir	24	(3,949)
(132,143)	(113,866)	Benthyciadau Tymor Hir	18	(113,000)
(281,237)	(90,421)	Ymrwymiad Pensiwn	43	(128,153)
(137)	(49)	Ymrwymadau Prydlesau Cyllidol	39	(29)
0	(170)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf a Refeniw o flaen llaw	36	(298)
(417,087)	(208,147)	Ymrwymadau Tymor Hir		(245,631)
163,562	183,273	Asedau Net		150,920
(61,441)	(71,611)	Reserfau Defnyddiadwy	25	(71,348)
(102,121)	(111,662)	Reserfau na ellir eu defnyddio	26	(79,572)
(163,562)	(183,273)	Cyfanswm Reserfau		(150,920)

DATGANIAD LLIF ARIAN – 2011/12

Dengys y Datganiad Llif Arian newidiadau mewn arian a chywerthoedd arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Trwy rannu'r llif arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu, dengys y datganiad sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu a defnyddio arian a chywerthoedd arian. Mae cyfanswm y llif arian net o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o faint o weithgareddau'r Awdurdod a ariennir trwy incwm grant a threthiant neu gan dderbynyddion y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae'r Gweithgareddau Buddsoddi yn cynrychioli'r all-lif arian a wnaed am adnoddau y bwriedir eu defnyddio i gyfrannu tuag at ddarpariad gwasanaethau'r Awdurdod yn y dyfodol. Mae'r llif arian a gyfyd o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol i ragweld yr hawl sydd gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyciadau) ar lif arian yr Awdurdod yn y dyfodol.

2010-11 £'000		Nodyn	2011-12 £'000
168,470	(Gwarged) neu Ddiffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau		(14,409)
(220,956)	Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau anariannol	27a	(18,579)
(4,595)	Addasiadau am eitemau cynwysedig yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau sydd yn weithgareddau buddsoddi neu ariannu	27b	(4,123)
(57,081)	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	27c	(37,111)
18,689	Gweithgareddau Buddsoddi	28	19,273
25,905	Gweithgareddau Ariannu	29	10,673
(12,487)	Cynnydd net mewn arian a chywerthoedd arian		(7,165)
(8,869)	Arian a chywerthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd	21	3,618
3,618	Arian a chywerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd	21	10,783

NODIADAU I'R CYFRIFON

NODYN I – POLISIAU CYFRIFO

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod yn y flwyddyn ariannol 2011/12 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn honno, sef 31 Mawrth 2012. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2005 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad o'r Cyfrifon yn flynyddol, a hynny yn unol ag arferion cyfrifo cywir. Mae'r arferion hyn wedi eu cynnwys yn bennaf yn y *Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12* a'r *Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth 2011/12*, ac yn cael eu cefnogi gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) a chyfarwyddiadau statudol a gyhoeddir yn unol â Deddf 2005.

Confensiwn cost hanesyddol yw'r egwyddor cyfrifo sydd wedi ei fabwysiadu'n bennaf yn y Datganiad o'r Cyfrifon, wedi'i addasu gan ailbrisiad rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Mewn perthynas â pholisi yn ymwneud a chyfalafu gwariant, ein ymarferiad yw gweithredu ar sail natur y gwariant yn hytrach na lefel penodol o wariant.

1.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgareddau yn y flwyddyn maent yn cymeryd lle, nid pan wneir neu dderbynnir taliadau arian parod.

- Bydd y referniw o werthu nwyddau yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn trosglwyddo'r risgiau arwyddocaol a buddion perchnogaeth i'r prynwr, a pan mae'n debygol y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd referniw o ddarparu gwasanaeth yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn gallu mesur yn ddibynadwy'r canran sydd wedi ei gwblhau o'r trafodyn ynghyd â'r tebygolrwydd y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen pan fod balansau o'r fath yn cael eu cysidro yn faterol berthnasol.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a roddwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na pryd fydd taliadau wedi eu gwneud.
- Bydd llog sy'n cael ei dderbyn o fuddsoddiadau yn ogystal â llog fydd yn daladwy ar fenthyciadau yn cael ei gyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail gyfradd llog effeithiol i'r erfyn cyllidol perthnasol yn hytrach nac i'r llif arian sydd wedi eu sefydlogi neu wedi'i bennu gan y cytundeb.
- Ble mae referniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu dalu allan, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid ysgrifennu'r dyledion lawr a chodi tal allan o gyfrif referniw am yr incwm fydd yn debygol o beidio cael ei gasglu.

1.3 Arian a Chywerthydd Arian

Caiff unrhyw fuddsoddiadau tymor byr sydd gan yr Awdurdod y mae modd eu troi'n arian yn rhwydd gyda risg isel o newid yn eu gwerth, eu categorïddio fel cywerthyddion arian a'u cynnwys fel Arian a Chywerthydd Arian ar y Fantolen. Adnau tymor byr gyda sefydliadau ariannol sydd ar gael ar unwaith ar ddyddiad y fantolen yw'r buddsoddiadau a gynhwysir yn y diffiniad hwn.

1.4 Asedau Dibynnol

Mae ased dibynnol yn codi pan mae digwyddiad ble mae posibilrwydd caiff yr Awdurdod ased ble bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiad ansicr sydd ddim yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod.

Nid yw asedau dibynnol yn cael eu datgan ar y Fantolen ond yn hytrach, mewn nodyn i'r cyfrifon os yw'n debygol bydd mewnllif o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth. Nid oes gan Gyngor Gwynedd asedau dibynnol.

1.5 Ymrwymiadau Dibynnol

Ceir ymrwymiad dibynnol pan fod digwyddiad sy'n arwain at rwymedigaeth posib ar ran yr Awdurdod ble bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiad ansicr sydd ddim yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Ceir ymrwymiad dibynnol yn ogystal pan bod amgylchiadau y gwneir darpariaeth amdanynt fel arfer, ond unai, nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu, ni ellir mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw ymrwymiadau dibynnol yn cael eu datgan ar y Fantolen ond yn hytrach, mewn nodyn i'r cyfrifon.

1.6 Corfforaethol a Democrataidd Craidd

Mae'r pennawd Corfforaethol a Democrataidd Craidd yn cynnwys eitemau sydd yn berthnasol i'r Cynrychiolaeth Democrataidd a Rheolaeth a Rheolaeth Corfforaethol. Mae'r Cynrychiolaeth Democrataidd a Rheolaeth yn cynnwys ffurfio polisau corfforaethol a gweithgareddau aelodau tra mae Rheolaeth Corfforaethol yn cynnwys costau sydd yn gysylltiedig â rhedeg yr Awdurdod.

1.7 Buddiannau Gweithwyr

1.7.1 Buddion sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr yw'r rhain hynny sydd yn ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, tâl gwyliau a thâl salwch i weithwyr cyfredol ac maent yn cael eu hadnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Awdurdod. Gwneir darpariaeth ar gyfer cost hawl gwyliau (neu unrhyw amser i ffwrdd o'r gwaith e.e. amser wedi ei gronni) sydd yn ddyledus i'r gweithwyr ond sydd heb eu cymered cyn diwedd y flwyddyn ac yn cael eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar raddfeydd cyflog sydd yn berthnasol i'r flwyddyn ariannol ddilynol, sef y flwyddyn mae'r gweithiwr yn derbyn y budd o'r gwyliau. Mae cost y ddarpariaeth yn mynd yn erbyn Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau ond mae wedyn yn cael ei wrth-droi drwy'r Datganiad Symudiadau mewn Darpariaethau fel bod cost y gwyliau yn mynd yn erbyn y flwyddyn y cymerir y gwyliau.

1.7.2 Buddion Terfynu Cyflogaeth

Mae'r rhain yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymdeol arferol neu o ganlyniad i benderfyniad y swyddog i dderbyn tâl diswyddo gwirfoddol ac fe'u codir ar sail addasiad cronïad yn erbyn y llinell Costau Heb eu Dosrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr os yw'r Awdurdod yn amlwg yn ymrwymedig i derfynu cyflogaeth swyddog neu ddsbarth o swyddogion neu yn gwneud cynigion i annog diswyddo gwirfoddol.

Pan fo buddion terfynu cyflogaeth yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau mae'r ddarpariaeth statudol yn golygu y dylai Cronfa'r Cyngor dderbyn y gost sydd yn daladwy gan yr Awdurdod i'r gronfa pensiwn neu i'r pensiwnwr yn hytrach na'r swm wedi ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau mae angen neilltuo symiau i ac o'r Gronfa Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol am fuddion pensiynau ychwanegol terfynu a rhoi yn eu lle y debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Pensiwn a'r pensiwnwyr ac unrhyw symiau taladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn.

1.7.3 Buddion Ol-gyflogaeth

Mae gweithwyr yr awdurdod yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions.
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gronfa Pensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd.

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lym-p-symiau) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Awdurdod.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau ar gyfer y cynllun athrawon yn golygu nad yw ymrwymiadau'r buddion yn cael eu hadnabod i'r Awdurdod. Mae'r Cynllun felly yn cael ei gyfrifo fel petai yn gynllun cyfraniadau diffiniedig ac nid yw ymrwymiadau ar gyfer taliadau yn y dyfodol yn cael eu hadnabod yn y Fantolen. Mae'r llinell Gwasanaethau Plant ac Addysg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys cost cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn y flwyddyn.

1.7.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod arall o'r staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon yr Awdurdod ar gyfer y dosbarth yma o weithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y Gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig:

Mae ymrwymiadau'r gronfa sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwarïaid drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr a.y.y.b. yn ogystal â thafuniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

Gostyngir yr ymrwymiadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 4.8% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol o werth AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan actiwarï'r Gronfa.

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i saith cydran:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymiadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni - dyrennir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau lle mae'r gweithwyr yn gweithio.
- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymiadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd yn y blynyddoedd cynt - y debyd yn mynd i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau heb eu Dosrannu.
- Cost Llog – y cynnydd disgwylidig yng ngwerth presennol yr ymrwymiadau yn ystod y flwyddyn fel y maent yn symud flwyddyn yn agosach at amser talu - y debyd yn mynd i linell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- Enillion disgwylidig ar asedion - enillion blynyddol buddsoddiadau ar asedion y gronfa a briodolir i'r Awdurdod, yn seiliedig ar gyfartaledd yr enillion hirdymor disgwylidig – gyda'r credyd yn mynd i linell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- Enillion a cholledion ar setliadau a chwtogiadau - canlyniad o weithredu i ryddhau'r Awdurdod o'r ymrwymiadau neu ddigwyddiadau sydd yn gostwng gwasanaeth disgwylidig y gweithwyr yn y dyfodol neu ostwng cronïad buddion y gweithwyr- yn cael eu debydu neu eu credydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau fel rhan o'r Costau heb eu Dosrannu.
- Enillion a cholledion actiwarïaid - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwarïaid diwethaf neu am nad yw'r actiwarï wedi diweddarau ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn.
- Cyfraniadau a delir i'r Gronfa Bensiwn - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn ar gyfer setliad ymrwymiadau; sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i Gronfa'r Cyngor dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau mewn Reserfau, golygir hyn bod angen neilltuo arian i neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi yn eu lle'r debydau am arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd

heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sydd yn deillio o hyn yn y Gronfa Bensiwn yn fesur o effaith buddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

1.7.5 Buddion Dewisol

Mae gan yr Awdurdod hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o'r staff (yn cynnwys athrawon) yn cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisiau a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

1.8 Digwyddiadau Ôl-Fantolen

Digwyddiadau ôl-fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ag anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddiad y Datganiad o'r Cyfrifon. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amgylchiadau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – caiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dynodi amgylchiadau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – ni chaiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os ystyrir y byddai'n cael effaith faterol, yna byddai natur y digwyddiadau ynghyd â amcangyfrif o'r effaith ariannol (lle gellid amcangyfrif y gost) yn cael ei ddatgelu yn y nodiadau.

Nid yw unrhyw ddigwyddiadau sy'n digwydd wedi'r dyddiad awdurdodi cyhoeddiad yn cael eu adlewyrchu yn y Datganiad o'r Cyfrifon.

1.9 Eitemau Eithriadol ac Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Pan fo eitemau o incwm a gwariant yn faterol, yna caiff eu natur a'u gwerth eu datgelu ar wahân, unai ar wyneb y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn ddbynnal ar pha mor arwyddocaol yw'r eitemau i ddealltwriaeth o berfformiad ariannol yr Awdurdod.

Gall yr angen i wneud addasiadau blwyddyn blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiau cyfrifo neu i gywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn rhagolygonol, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithir gan y newid, ac felly ni wneir addasiad blwyddyn blaenorol.

Yr unig dro y gwneir newidiadau i bolisiau cyfrifo yw pan yn ofynnol gan ymarferion cyfrifo priodol neu bod y newid yn darparu gwybodaeth mwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Pan wneir newid, cyfrifir amdano yn ôl-weithredol (oni bai y nodir yn wahanol) trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi wedi bodoli erioed.

Caiff gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol.

1.10 Offerynnau Ariannol

Offeryn Ariannol yw unrhyw gytundeb sydd yn creu ased ariannol mewn un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti mewn endid arall. Felly, mae'r term offeryn ariannol yn cynnwys asedau ariannol ac ymrwymadau ariannol.

Mewn cydymffurfiad gyda'r gofynion adolygwyd asedau ac ymrwymadau ariannol y Cyngor er mwyn eu categoreiddio a phenderfynu ar y driniaeth cywir. Adnabuwyd yr offerynnau canlynol wrth wneud yr adolygiad hwn:

Ymrwymadau ariannol

- Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill.
- Benthyciadau tymor hir gan gynnwys premiwmms a disgownts ar setliad cynnar benthyciadau sydd wedi eu gohirio.
- Gwarantau ariannol.

Asedau ariannol

- Adnau banc
- Dyledwyr masnachol

- Benthyciadau derbyniadwy
- Buddsoddiadau

Mae'r Cyngor yn prasio ei ymrwymadau ariannol ar gost wedi ei amorteiddio gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol. Cyfrifir llog i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol. Oherwydd bod benthyciadau tymor hir y Cyngor i gyd ar gyfraddau sefydlog, telir y llog cronedig am y flwyddyn.

Mae enillion neu golledion sydd yn codi ar ad-daliad cynnar yn cael eu trin fel eu bod yn diddymu'r ymrwymiad ariannol oni bai eu bod yn cwrdd ag amodau caeth lle bo modd trin y trafodyn fel addasiad o amodau'r benthyciad presennol ac addasu gwerth y benthyciad newydd gyda unrhyw enillion neu golledion.

Dosbarthir mwyafrif asedau ariannol y Cyngor fel benthyciadau neu ddyledwyr ac felly eu prasio ar sail cost wedi ei amorteiddio gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol.

Caiff unrhyw fuddsoddiadau tymor byr sydd gan yr Awdurdod y mae modd eu troi'n arian yn rhwydd gyda risg isel o newid yn eu gwerth, eu categorio fel cywerthyddion arian a'u cynnwys fel Arian a Chywerthydd Arian ar y Fantolen. Adnau tymor byr gyda sefydliadau ariannol sydd ar gael ar unwaith ar ddyddiad y fantolen yw'r buddsoddiadau a gynhwysir yn y diffiniad hwn.

Mesurir Credydwyr a Dyledwyr tymor byr sydd heb gyfradd llog datganedig ar sail swm yr anfoneb gwreiddiol. Mae hyn yn cynnwys yr holl ddyledwyr a chredydwyr masnachol.

Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Ariannu a Chyfrifo am Gyfalaf) (Cymru) (Diwygiedig) 2007 yn caniatáu i effaith ailddatgan offerynnau ariannol gael ei addasu trwy'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau. Caiff yr addasiadau canlyniadol eu dangos yn y Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol a'r Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen.

Cyn y gofynion newydd yma, lle roedd ail-brynu benthyciadau yn gysylltiedig gydag ail-ariannu neu ail-strwythuro benthyciadau gyda'r un effaith economaidd yn gyffredinol pan welir yn ei gyfanrwydd, polisi y Cyngor oedd adnabod enillion neu golledion dros oes y benthyciad olynol neu gyfnod o 10 mlynedd, pa bynnag sydd fyraf. Mae'r addasiad a ganiateir o dan statud yn golygu bod yr effaith net ar falansau'r Cyngor yn gyfatebol i'r trosglwyddiad o dan y polisi yma.

1.11 Trosiad Arian Tramor

Caiff trafodion mewn arian parod eu trosglwyddo i sterling ar y gyfradd a oedd yn bodoli ar y dyddiad hwnnw. Caiff gwahaniaethau cyfnewid eu cymeryd i ystyriaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff unrhyw falans a ddelir mewn arian tramor ei drosi ar y raddfa ar 31 Mawrth.

1.12 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Mae grantiau a chyfraniadau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a refeniw yn cael eu cyfrifo ar sail cronriadol, ac yn cael eu cydnabod ar unwaith fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod amod ynghlwm wrth y grant neu gyfraniad nad yw'r awdurdod wedi ei fodloni.

Oherwydd y gofyn i ariannu gwariant cyfalaf fel rhan o'r Gofyn Cyllido Cyfalaf, nid yw'r grantiau a chyfraniadau sy'n ariannu gwariant cyfalaf sydd wedi eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wir incwm. Oherwydd, mae'r awdurdod yn cyfrifo'r symiau hyn fel a ganlyn:

- Os yw grant neu gyfraniad cyfalaf wedi ei dderbyn, a bod amodau'n parhau heb eu bodloni ar ddyddiad y Fantolen, yna caiff y grant ei gydnabod fel Derbyniadau Grantiau Cyfalaf ymlaen llaw ar y Fantolen. Unwaith mae'r amod wedi ei fodloni, yna caiff y grant neu gyfraniad ei drosglwyddo i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- Os yw grant neu gyfraniad cyfalaf wedi ei adnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, a bod y gwariant sydd i'w ariannu o'r grant neu gyfraniad hwnnw wedi ei wneud ar ddyddiad y fantolen, yna caiff y grant neu gyfraniad ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf, i adlewyrchu dyrannu adnoddau cyfalaf i ariannu gwariant. Adroddir y trosglwyddiad hwn yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

1.13 Asedau Treftadaeth

Mae'r Côt Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12 (y Côt) wedi cyflwyno newid i'r polisi cyfrifeg sy'n ymwneud â thriniaeth o'r asedau treftadaeth sy'n berchen i'r Cyngor. Asedau diriaethol yw asedau treftadaeth gyda rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technegol, geoffisegol neu amgylcheddol, ac a ddelir gan y Cyngor yn bennaf er diben gwybodaeth addysgol neu gyfraniad i ddiwylliant. Dyma'r categorïau o asedau treftadaeth sydd wedi eu hadnabod gan y Cyngor:

- Lluniau a Phaentiadau
- Teyrndlysau Dinesig
- Casgliadau Llyfrgell/Archifau
- Casgliadau Amgueddfeydd ac Oriolau
- Adeiladau Hanesyddol a Henebion Cofrestredig
- Parciau a Gwarchodfeydd Natur Leol

Cyflogodd y Cyngor brisiwr allanol (cwmni Bonhams) ym mis Mawrth 2012 i ddarparu amcangyfrifon o brisiadau o'i deyrndlysau dinesig a'i lluniau a phaentiadau. Mae unrhyw eitem dros y trothwy de-minimus o £10,000 yn cael ei ddangos ar wahân yn y cyfrifon gyda'r eitemau eraill wedi eu cyfod o fewn teyrndlysau dinesig a lluniau a phaentiadau. Er mwyn cysondeb, mae'r Cyngor wedi gweithredu ar sail yr un trothwy de-minimus i ddibenion prisio Asedau Treftadaeth ag i weddill ei asedau tymor hir - gweler polisi 1.19.

Nid oes polisi corfforaethol penodol ynghylch caffaeliad, cadwraeth, rheolaeth a gwarediad lluniau a phaentiadau ymhellach na'r anghenion cyffredinol oddi fewn y Rheolau Gweithredu Ariannol yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn ystyried bod gan yr asedau treftadaeth hyn oes amhenderfynadwy a gwerth gweddilliol uchel; ac o'r herwydd, nid yw'r Cyngor yn ei ystyried yn briodol i ddibrisio'r asedau. Bydd yr asedau treftadaeth a gynhwysir yn y cyfrifon yn cael eu hasesu'n flynyddol am unrhyw amhariad.

Mae Archifau, Llyfrgelloedd ac Amgueddfeydd Gwynedd yn cadw arteffactau treftadaeth a chofnodion archif yn ei gasgliadau a'i archifau. Mae gan Gwasanaeth Amgueddfa Gwynedd bolisi caffael a gwaredu, a chadwraeth mewn perthynas ag arteffactau treftadaeth a chofnodion archifol.

Nid yw cost neu brisiad pendant bob tro yn hawdd i'w gael am y rhan helaethaf o'r eitemau yn y casgliad arteffactau ac archifau, a hyd yn oed pe byddai modd eu prisio, byddai'r gost yn uchel o'i gymharu â'r budd ychwanegol a fyddai'n tarddu ohono, oherwydd y nifer o asedau a ddelir a'r diffyg yng ngwerthoedd cymharol ar y farchnad. Mae ymgeisio i brisio asedau treftadaeth sydd wedi eu caffael yn hanesyddol yn codi nifer o bryderon cysyniadol. Mae prisio asedau treftadaeth yn cael ei gymhlethu ymhellach gan natur nifer o'r asedau. Anaml maent yn cael eu gwerthu, ac o'r herwydd maent yn aml yn cael eu prisio yn llawer uwch o ganlyniad, er enghraifft -

- i'w cysylltiad â pherson, digwyddiad neu gasgliad;
- y nifer cyfyngedig o brynwyr;
- nid oes llawer o asedau o'r unffurf ar y farchnad;
- gwybodaeth anghyflawn am yr eitemau a werthir.

Yn wahanol i nifer o asedau masnachol felly, anaml y ceir marchnad sy'n galluogi cael prisiad cymharol o wrthrychau cyffelyb. O ganlyniad, mae cael prisiadau cywir ar gyfer nifer o asedau treftadaeth bron yn amhosibl. Tra byddai'n bosib rhoi cost ar gyfer eitemau a bwrcaswyd o fewn y flwyddyn ariannol, mae'r gost hanesyddol yn prysur golli ystyr a gwerth, nid yn unig o ganlyniad i symudiad prisiau cyffredinol ble nad oes marchnad am eitemau cyffelyb, ond hefyd o ganlyniad i newid barn ar briodoliad.

Mae'r Cyngor yn berchen ar nifer o adeiladau rhestredig sydd o fewn y categori Tir ac Adeiladau. Gan fod y rhain yn asedau gweithredol i'r Cyngor, penderfynwyd peidio eu hail-gategoreiddio fel Asedau Treftadaeth. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal a chadw henebion ac adeiledd. Mae rhai o'r henebion wedi eu prisio ond mae eu gwerth yn is na'r trothwy de-minimus, ac felly, heb eu cydnabod yn y cyfrifon, tra bod henebion ac adeiledd eraill heb eu prisio gan fod y Cyngor o'r farn nad oes gwir werth y farchnad i'r ased. Byddai'r gost o feddiannu'r wybodaeth yn anghymesur o'i gymharu â'r budd i ddefnyddwyr y Datganiad o'r Cyfrifon y Cyngor – mae'r Côt Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12 yn caniatáu eithriad o'r math yma.

Mae rhai Parciau a Gwarchodfeydd Natur Leol, ynghyd â Gwarchodfeydd Adar, Fforestydd ac Arfordiroedd eisoes wedi eu cynnwys yn y cyfrifon fel Asedau Cymunedol. Ond mae gwerth y mwyafrif ohonynt o dan y trothwy de-minimus, a gwnaed y penderfyniad i gadw categori'r asedau hyn fel Asedau Cymunedol. Diffinnir Asedau Cymunedol fel asedau y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw yn fythol barhaus a cheir cyfyngiadau ar eu gwarediad.

1.14 Stoc a Chontractau Tymor Hir

Dylai stociau a gwaith mewn llaw ymddangos ar y fantolen ar sail yr isaf o gost hanesyddol neu wir werth, yn unol â darpariaethau'r Côt Ymarfer. Ond oherwydd ymarferoldeb prif systemau stoc y Cyngor, mae mwyafrif y stoc yn ymddangos yn y cyfrifon ar sail cost cyfartalog. Nid yw'r gwahaniaeth mewn sail prisiad yn faterol.

1.15 Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rhai hynny a ddefnyddir ar gyfer ennill rhent ac/neu adbrisiant cyfalaf yn unig. Nid yw'n cwrdd â'r diffiniad os defnyddir yr eiddo mewn unrhyw ffordd i hwyluso darpariaeth gwasanaethau neu gynhyrchu nwyddau neu os yw ar gael i'w werthu.

1.16 Prydlesau

Caiff prydlesau eu dosbarthu'n brydlesi cyllidol pan fo'r holl risgiau a buddion sy'n deillio o berchnogaeth o'r eiddo, offer neu gyfarpar yn cael eu trosglwyddo i'r prydlesai. Caiff bob prydles arall eu dosbarthu'n brydlesi gweithredol.

Yr Awdurdod fel Prydlesai:

Caiff symiau a ddelir dan brydlesi cyllidol eu hadnabod yn wreiddiol, ar ddechrau'r brydles, ar werth teg (neu, os yn is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles), gydag ymrwymiad cyfatebol am rwymediageith y brydles i'r prydleswr. Caiff taliadau'r brydles eu dosrannu rhwng cost ariannol (i'w gynnwys yn llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi o'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr) a chost a roir yn erbyn ymrwymiad y brydles i'w leihau. Caiff yr ased perthnasol ei drin yn unol â'r polisiau arferol, a caiff ei ddibrisio fel sy'n briodol.

Caiff taliadau prydlesau gweithredol eu dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel cost i'r gwasanaeth perthnasol ar sail dibrisiad llinol dros gyfnod y brydles.

Yr Awdurdod fel Prydleswr:

Ar hyn o bryd, nid oes gan yr Awdurdod unrhyw Brydlesi Cyllidol ble mae'r Awdurdod yn brydleswr.

Caiff incwm rhent o eiddo sydd wedi ei ganiatáu trwy brydles gweithredol ei gydnabod ar sail llinol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, a caiff yr ased ei ddangos ar y Fantolen.

1.17 Asedau Gweddilliol

Caiff Asedau Gweddilliol yr Awdurdod eu dangos ar wahan ar y Fantolen. Gwerth teg yr asedau hyn sy'n cael ei ddangos, sy'n seiliedig ar eu gwerth defnydd presennol.

1.18 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cefnogol

Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan Adrannau Canolog Cefnogol yn seiliedig ar gyfuniad o brisiau a bennir ymlaen llaw, amser y staff a gofnodir, cofnodi trafodion a fformiwlâu penodedig.

Yr unig gostau a adewir heb eu dyrannu yw costau rheolaeth corfforaethol a chostau cefnogol nad oes rhaid eu dosrannu yn ôl darpariaethau'r Côt Ymarfer. Mae'r dosraniad yn cydymffurfio gyda'r Côt Ymarfer Cyfrifo ar gyfer Gwerth Gorau.

1.19 Asedau Tymor Hir

Adolygir gwerth asedau'r Cyngor a gofnodir ar fasdata'r Gwasanaeth Eiddo o leiaf bob 5 mlynedd. Mae hyn yn unol â'r Côt a'r Datganiadau Egwyddorion Prisio Asedau a Nodiadau Arweiniad a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig. Mae'r gwerthusiad cyflawn diwethaf yn effeithiol o'r 1af Ebrill 2010.

Dangosir Tir ac Adeiladau ar sail gwerth teg neu gost ail-adeiladu dibrisiedig (DRC) ar gyfer eiddo arbenigol.

Dangosir Eiddo Buddsoddi ar sail gwerth teg.

Defnyddir cost hanesyddol (a ddibrisiwyd) ar gyfer Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar.

Mae Asedau is adeiladwaith a chymunedol yn ymddangos ar bris hanesyddol.

Cynhwysir Asedau heb eu cwblhau ar sail cost hanesyddol tan gwblheir y gwaith, pan eu prisir yn unol â'r polisiau cyfrifo a'u trosglwyddo i'r categori asedau perthnasol.

Defnyddir isafswm at ddibenion prisio o £20,000 ar gyfer tir ac adeiladau gweithredol y Cyngor a £5,000 ar gyfer eitemau unigol o Gerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar.

Fe ychwanegir gwariant ar asedau newydd a chyfredol yn flynyddol, gan wedyn ystyried os ydy'r gwariant yma wedi cynhyrchu cynnydd mewn gwerth i'r ased. Os oes cynnydd mae hyn yn cael ei adlewyrchu drwy'r Reserf Ail Brisio; os nad oes cynnydd mae'n dilyn fod amhariad i werth yr ased (gweler isod ar gyfer dull cyfrifo am amhariad). Yn benodol ar gyfer Asedau o'r math Tir ac Adeiladau ac Asedau Cymunedol ble ceir gwariant yn y flwyddyn o dros £100,000 ar ased unigol, mae Rheolwr Eiddo Corfforaethol (M.R.I.C.S) y Cyngor yn adolygu'r asedau ac yn ail brisio unrhyw un sydd ei angen.

Amhariad a Dibrisiant

Amhariad

Amhariad yw treuliant budd economaidd sydd yn benodol i ased. Yn unol â Safon Adrodd Rhyngwladol 36 mae'r Cyngor yn adolygu eu hasedau bob blwyddyn i adnabod unrhyw amhariad neu leihad mewn gwerth oherwydd treuliant buddiannau economaidd. Yn ogystal, caiff gwerth gweddilliol ac oes fuddiol yr asedau eu hadolygu'n flynyddol, a'u haddasu ble'n briodol.

Pan mae colledion amhariad yn cael eu adnabod, maent yn cael ei gyfrifo fel a ganlyn:

- Ble mae balans o gynnydd positif ar gyfer pris ased o fewn y Reserf Ailbrisio, bydd gwerth yr ased yn cael ei ysgrifennu ffwrdd yn erbyn y balans (hyd at swm y cynnydd cronedig)
- Pan nad oes balans ar y Reserf Ailbrisio neu balans annigonol, bydd gwerth yr ased yn cael ei ysgrifennu ffwrdd yn erbyn llinell y gwasanaeth (au) perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dibrisiant

Prif elfen IAS 16 yw y dylid dibrisio adeiladau oni bai eu bod yn cael eu prisio bob blwyddyn. Yn ogystal, dylid dibrisio bob rhan o eiddo, offer a chyfarpar ar wahân os yw eu cost yn arwyddocaol o ystyried cyfanswm cost yr eitem. Dylid sefydlu trothwy isafswm, yn seiliedig ar yr effaith sylweddol tebygol ar y datganiadau ariannol, fel bod bob ased o dan y trothwy yn cael eu diystyru i bwrpas cydrannu. (£1.64m yw'r trothwy ar gyfer 2011/12, sef 1% o werth yr holl adeiladau). Y dosraniad sydd yn cael ei ystyried ar gyfer yr elfen sydd ddim yn dir, dros y trothwy de- minimus ydi:

- a) offer a chyfarpar a gwasanaethau peirianeg, ac
- b) adeiledd

Mae'r mwyafrif o adeiladau'r Cyngor (dros 75%) yn cael eu prisio ar sail Cost Ail-adeiladu Dibrisiedig (DRC), a ddatblygir ar y dull cydrannol, ac adlewyrchir y gwahanol elfennau ym manylion y cyfrifiadau. Fodd bynnag, yn gynwysedig yn yr uchod mae adeiladau gydag eitemau sylweddol o offer a chyfarpar sydd ag oes fuddiol byr e.e. boileri ac offer gwresogi pyllau nofio a chanolfannau hamdden. Adnabyddir yr elfennau hyn drwy addasu oes fuddiol yr adeilad i gymeryd oes fyrrach yr elfennau i ystyriaeth. Yn seiliedig ar adolygiad o natur a'r math o adeiladau sy'n eiddo i'r Cyngor, daethpwyd i'r canlyniad nad oes gan weddill yr adeiladau eitemau sylweddol o offer a chyfarpar na gwasanaethau peirianeg sydd angen eu cydrannu ar wahan.

Dibrisir Asedau ar sail eu gwerth ar y fantolen i'w ysgrifennu i ffwrdd fel a ganlyn:

- (i) Dibrisir Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar dros eu bywyd amcangyfrifedig (3 – 10 mlynedd)
- (ii) Dibrisir Is-adeiladwaith dros 40 mlynedd
- (iii) Ysgrifennir Gwariant Refeniw i'w ariannu o Gyfalaf drwy Statud i lawr yn y cyfnod yr ymddangosant

- (iv) Ni ddibrisir Tir
- (v) Dibrisir Adeiladau dros eu bywyd amcangyfrifedig (amrywiol)
- (vi) Ni ddibrisir Eiddo Buddsoddi, Asedau heb eu Cwblhau nac Asedau Sydd Ar Gael i'w Gwerthu

Ni ddibrisir ym mlwyddyn y caffaeliad.

O'r 31ain o Fawrth 2008, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) (Diwygio) 2008 [y "Rheoliadau Diwygiedig"]. Mae'r rheoliadau yma yn cyflwyno newidiadau penodol i'r rhai a gafodd eu cyflwyno yn 2003 [y "Rheoliadau Gwreiddiol"] fel rhan o weithrediad y gyfundrefn Benthycia Ddarbodus. Ymhlith y newidiadau sydd wedi eu cyflwyno mae'r gofyn am Ddatganiad Polisi Darpariaeth Lleiafswm Refeniw (DLIR) blynyddol.

Mae'r Rheoliadau Gwreiddiol yn gosod allan sail statudol a fformiwla gymhleth ar gyfer cyfrifo'r DLIR. Mae'r Rheoliadau Diwygiedig ond yn gofyn am dâl sydd yn 'ddarbodus', ac mae awdurdodau yn cael defnyddio fwy o ddisgresiwn yn nhermau'r tâl a godwyd, serch fod hyn o fewn rhai paramedrau. Dangosir y Datganiad DLIR Blynyddol ar gyfer 2011/12 isod -

Ar gyfer gwariant cyfalaf cyn y 1af o Ebrill 2008, neu wariant cyfalaf fydd gyda chefnogaeth yn y dyfodol, bydd y DLIR yn seiliedig ar 4% o'r balans agoriadol o'r Gofyn Cyllido Cyfalaf llai addasiad ('A') (Opswn 1). Bwriad yr addasiad ('A') yw sicrhau niwtraliaeth rhwng y Gofyn Cyllido Cyfalaf a'r hen Nenfwd Credyd oedd yn arfer cael ei ddefnyddio i gyfrifo'r DLIR cyn cyflwyniad y Gyfundrefn Ddarbodus ar 1af Ebrill 2004.

O'r 1af o Ebrill 2008, ar gyfer yr oll fenthycia heb gefnogaeth a weithredwyd drwy'r Cod Darbodus, bydd y polisi DLIR yn seiliedig ar y Dull Oes yr Ased (Opswn 3). Bydd y ddarpariaeth lleiafswm refeniw mewn rhandaliadau cyfartal dros oes yr ased. Bydd y tal cyntaf yn cael ei oedi hyd nes bydd yr ased yn weithredol.

Bydd cyfnodau oes asedau amcangyfrifedig yn cael eu pennu o dan bwerau dirprwyedig. Os nad yw gwariant yn creu ased, ond yn fath sydd yn amodol ar gyfnodau oes amcangyfrifedig sydd yn cael eu cyfeirio at yn yr arweiniad, bydd y cyfnodau yma yn gyffredinol yn cael eu mabwysiadu gan y Cyngor. Ond, mae'r Cyngor yn neilltuo'r hawl i bennu cyfnodau oes ddefnyddiol a DLIR darbodus mewn amgylchiadau eithriadol ble na fyddai argymhellion yr arweiniad yn briodol.

Gan na ellir cysylltu bob elfen o wariant cyfalaf y Cyngor i asedau unigol, bydd oes yr asedau yn cael eu hasesu ar y sail mwyaf addas fydd yn adlewyrchu'r cyfnod o fudd a ragwelir a ddeillir o'r gwariant. Yn ogystal, pa bynnag fath o wariant a wneir, bydd yn cael ei grwpio efo'i gilydd mewn dull fydd yn adlewyrchu natur yr elfen bennaf o wariant ac yr unig amser y rhennir y gwariant fydd mewn amgylchiadau ble mae dau neu fwy prif elfen gydag oes ddefnyddiol economaidd sylweddol gwahanol.

Bydd yr Awdurdod yn adolygu'r polisi yma yn flynyddol yng ngoleuni'r Cynllun Rheoli Asedau.

Yn unol â'r Cod Ymarfer, telir am wariant cyfalaf ar gyfer Gwasanaethau Cronfa'r Cyngor sydd i'w gyllido o refeniw drwy ei ddosbarthu i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

1.20 Costau heb eu Dosrannu

Mae'r mwyafrif o'r gwasanaethau cefnogol canolog yn cael eu dyrannu i'r rhaniad gwasanaeth yn unol â Côt Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) 2011-12. Mae'r eitemau sydd yn cael eu heithrio o'r driniaeth yma yn cael eu diffinio fel Costau heb eu dosrannu, a'r ddau brif maes yw:-

- Costau Budd-dal Ymddeol (costau cyn wasanaeth, setliad a chwtogiad)
- Costau o elfennau o gyfleusterau TG ac asedau eraill nad ydynt yn cael eu defnyddio.

Yn 2010-11, mae yna eitem eithriadol o dan Costau heb eu dosrannu sy'n deillio o'r defnydd o'r mynegai pris defnyddiwr yn hytrach na'r mynegai pris manwerthu i gyfrifo cynnydd pensiynau sector gyhoeddus.

1.21 Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn gosod o'r neilltu ddarpariaethau ar gyfer ymrwymadau penodol sy'n debygol neu'n sicr o godi ond ni ellir ar hyn o bryd eu pennu'n gywir. Gwneir darpariaethau hefyd ar gyfer dyledion sydd yn annhebyg o gael eu talu. Ysgrifennir dyledion drwg i ffwrdd yn erbyn y gwasanaeth perthnasol. Mae'r Cyngor yn dosbarthu'r darpariaethau hyn fel ymrwymadau tymor hir neu dymor byr fel sy'n briodol yn ddibynnol ar natur bob darpariaeth.

1.22 Reserfau

Yn unol â darpariaeth Deddf Llywodraeth Leol 1988, mae'r Cyngor yn cynnal un Gronfa Gyffredinol sydd yn cynrychioli arian wrth gefn yr Awdurdod. Fodd bynnag, ceir hefyd nifer o Reserfau Penodol cyfalaf a referniw a glustnodwyd

Cedwir rhai reserfau i reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol a buddion gweithwyr. Nid yw'r rhain yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy yr Awdurdod.

1.23 Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf Drwy Statud

Mae Deddfwriaeth yn caniatáu peth gwariant i gael ei gategoreiddio fel cyfalaf i bwrpas ariannu er nad yw yn creu ased sydd yn cael ei gario ar y Fantolen. Bwriad hyn yw galluogi'r gwariant i gael ei ariannu o adnoddau cyfalaf yn hytrach nag ei roi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol a fyddai'n cael effaith ar y Dreth Cyngor am y flwyddyn. Defnyddir cost hanesyddol fel sail prisio ar gyfer y fantolen ac ysgrifennir hwn i lawr o fewn blwyddyn.

1.24 Treth ar Werth

Dim ond mewn sefyllfa ble nad oes modd adennill TAW, y cynhwysir TAW neu'n ei dderbyn fel cost 'TAW anadferadwy' mewn gwariant cyfalaf a referniw.

1.25 Dyledwyr a Chredydwyr

Cedwir cyfrifon y Cyngor ar sail cronni yn unol â'r Côt Ymarfer Cyfrifwaith. Hynny yw, cynhwysir symiau sy'n ddyledus i, neu oddi wrth y Cyngor yn ystod y flwyddyn p'run a'u derbyniwyd neu'u talwyd a'i peidio yn y flwyddyn.

Eithriad i'r arfer yma yw taliadau chwarterol megis trydan, a gyfrifir yn ôl dyddiad darllen y mesurydd yn hytrach na rhannu'r gost rhwng gwahanol flynyddoedd ariannol. Trwy weithredu'r polisi'n gyson ymhob blwyddyn ni chaiff effaith o bwys ar gyfrifon y flwyddyn.

1.26 Pensiynau

Mae'r Safon Adrodd Rhyngwladol (IAS) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol yng Nghymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion IAS19.

1.27 Dyrannu Llog Derbyniadwy

Mae'r Awdurdod yn buddsoddi arian dros ben am gyfnodau o dros nos hyd at ddwy flynedd a thelir y llog i Gronfa Gyffredinol y Sir, Cronfa Bensiwn Gwynedd, Cronfa'r Degwm ac ymddiriedolaethau eraill ar sail eu balansau dyddiol a'r gyfradd llog a enillir.

1.28 Costau Benthycia

Nid yw'r Awdurdod yn cyfalafu costau benthycia sy'n perthyn i gaffaeliad, gwneuthuriad na chynhyrchiad ased cymwysedig fel a ganiateir yn y Côt.

Cyfrifir am log sydd yn daladwy ar fenthyciadau allanol yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo ar sail sy'n adlewyrchu effaith economaidd gyflawn y benthyciad.

1.29 Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill

Yng nghyfrifon yr Awdurdod, caiff buddiannau mewn cwmnïau ac endidau eraill eu hadrodd fel asedau ariannol ar gost gwreiddiol, llai unrhyw ddarpariaeth am gollledion.

1.30 Asedau Cyfredol ar gael i'w gwerthu

Er mwyn i ased gael ei gydnabod fel Ased ar gael i'w werthu, mae'n ofynnol i'r ased fod ar gael i'w werthu yn syth yn ei gyflwr presennol, mae'n rhaid i'r gwerthiant fod yn hynod o debygol, rhaid i'r ased gael ei farchnata a'r gwerthiant gael ei gwblhau o fewn blwyddyn i ddyddiad y dosbarthiad. Caiff yr

ased ei gydnabod ar yr isaf o'i werth i'w gario neu werth teg (gwerth y farchnad) llai costau gwerthu wrth aiddosbarthu.

1.31 Gwaredu Asedau

Pan mae ased yn cael ei waredu, mae gwerth yr ased yn y Fantolen yn cael ei ysgrifennu ffwrdd i'r llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r elw a cholled wrth waredu. Mae derbyniadau (os oes rhai) yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r elw neu golled wrth waredu (e.e. cael ei glustnodi yn erbyn gwerth yr ased ar adeg y gwaredu). Mae unrhyw gynnydd wedi eu recordio ar gyfer yr ased yn y Reserf Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

1.32 Derbyniadau Cyfalaf

Pan werthir Asedau gan yr Awdurdod mae'r ddeddfwriaeth yn nodi'r defnydd y gellir ei wneud o'r derbyniadau cyfalaf.

Gellir defnyddio 100% o'r holl dderbyniadau cyfalaf sydd yn perthyn i Gronfa'r Cyngor ac nid yw'n angenrheidiol bellach i roi canran o'r derbyniad o'r neilltu. Cedwir y derbyniadau yn y Reserf Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy hyd nes defnyddir yr adnoddau i gyllido gwariant cyfalaf.

1.33 Cyfrifo am gostau'r Cynllun Ymrwymiad i Ostwng Carbon

Mae'r awdurdod yn rhan o'r Cynllun Effeithlonrwydd Ynni Ymrwymiad i Ostwng Carbon (CRC). Mae'n ofynnol i awdurdodau sy'n rhan o'r cynllun bwrcasu ac ildio lwfansau, wedi'r digwyddiad ar hyn o bryd, ar sail allyriadau h.y. cynhyrchiad carbon deuocsid wrth ddefnyddio ynni. Roedd Cyngor Gwynedd yn is na'r trothwy perthnasol yn 2011/12.

1.34 Costau'n ymwneud â Hawliadau Cyflogau Anghyfartal

Mae darpariaeth wedi ei gynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod yn ymwneud â chostau Hawlio Tâl Cyfartal ac yn adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o'r gost debygol ar 31 Mawrth 2012.

1.35 Cynllun Lwfans Tirlenwi

Mae'r Cynllun Lwfansau Tirlenwi yn gweithredu o dan Rheoliadau Cynllun Lwfansau Tirlenwi (Cymru) 2004. Clustnodir targed blynyddol i Awdurdodau Lleol o'r uchafswm o wastraff prydadwy bwrdeistrefol y gellir ei anfon i'w dirlenwi. Am bob tunnell o wastraff prydadwy bwrdeistrefol a anfonir i'w dirlenwi sy'n uwch na'r targed, gall yr Awdurdod Lleol fod yn agored i ddirwy o £200 y dunnell. Nid yw'n gynllun "cap and trade" gan nad yw'r lwfansau tirlenwi yn fasnachadwy yng Nghymru. Am y rheswm yma, nid yw lwfansau tirlenwi yn cael eu cydnabod fel ased ar y Fantolen. Roedd Cyngor Gwynedd o fewn ei lwfans tirlenwi yn 2011-12.

1.36 Cynlluniau PFI

Mae Cynlluniau PFI yn gyfundebau i dderbyn gwasanaethau, ble mae'r eiddo, offer a chyfarpar er mwyn darparu'r gwasanaeth dan gyfrifoldeb y contractwr PFI. Nid oes trefniadau o'r fath yn bodoli gan Cyngor Gwynedd.

1.37 Gweithrediadau wedi eu Cyd-reoli ac Asedau wedi eu Cyd-reoli

Gweithrediadau a reolir ar y cyd yw'r gweithgareddau y mae'r Awdurdod wedi ymgymryd â hwy ar y cyd â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahan. Mae'r Awdurdod yn cydnabod yr asedau mae'n ei reoli ynghyd â'r ymrwymadau ar ei Fantolen, gan ddebydu a chredydu'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gyda'r gwariant a ddiroddir a'r cyfran incwm a enillir o weithgaredd y gweithrediad.

Mae asedau wedi eu cyd-reoli yn eitemau o eiddo, offer a chyfarpar a reolir ar y cyd gan yr Awdurdod a mentrwyr eraill. Nid yw'r fenter ar y cyd yn golygu sefydlu endid ar wahan. Mae'r Awdurdod yn cyfrifo am ei gyfran ef yn unig o'r asedau a gyd-reolir, yr ymrwymadau a'r costau a gyfyd ar ei ran ei hun neu ar y cyd ag eraill mewn perthynas â buddiannau yn y fenter ar y cyd a'r incwm a enillir o'r fenter.

1.38 Cydnabod Refeniw o Drafodion Digyfnwid

Caiff asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnwid eu cydnabod, yn unol â gofynion IAS 20 Cyfrifo Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ag eithrio lle dehonglir neu addasir

i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn y Côt a / neu IPSAS 23, "Refeniw o Draffodion Digyfnewid (Trethi a Throsoglwyddiadau).

Traffodion Trethi

Caiff asedau a refeniw sy'n deillio o draffodion trethi eu cydnabod yng nghyfnod y digwyddiad trethadwy, cyn belled â bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer cael eu cydnabod fel ased.

Traffodion Anhrethadwy

Caiff asedau a refeniw sy'n deillio o draffodion trosglwyddo eu cydnabod yn y cyfnod pan fydd y trefniant trosglwyddo'n orfodol. Nid yw gwasanaethau mewn nwyddau'n cael eu cydnabod. Pan fo trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau sydd, os na chant eu gwireddu, yn gofyn am ddychweliad yr adnoddau a drosglwyddwyd, mae'r Awdurdod yn cydnabod yr ymrwymiad hyd nes gwireddir yr amod.

Sail Mesur Dosbarthiadau Mawr o Refeniw o Draffodion Digyfnewid

Mesurir Refeniw Trethiant ar y gwerth enwol o arian a chywerthoedd arian.

Caiff asedau a refeniw sy'n deillio o ganlyniad i drosglwyddiad eu mesur ar werth teg yr asedau a gydnabyddir ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Caiff asedau ariannol eu mesur yn ôl eu gwerth enwol oni bai bod gwerth amser arian yn sylweddol, yn yr achos hynny, defnyddir gwerth presennol, wedi ei gyfrifo'n defnyddio cyfradd disgownt sy'n adlewyrchu'r risg annatod o ddal yr ased;
- Caiff asedau anariannol eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd marchnad gweladwy neu gan werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Caiff derbyniadau eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo gorfodol mewn lle, ond nad oes arian nac asedau eraill wedi eu derbyn.

NODYN 2 – ASEDAU TREFTADAETH: NEWID MEWN POLISI CYFRIFO

Mae'r Côt Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12 wedi cyflwyno newid i driniaeth cyfrifo am asedau treftadaeth sy'n berchen i'r Cyngor.

Yn 2011/12, mae'n ofynnol i'r Awdurdod adnabod asedau treftadaeth ar sail prisiad. Yn y gorffennol, roedd asedau treftadaeth unai'n cael eu cydnabod fel asedau cymunedol (pris cost) yn y categori Eiddo, Offer a Chyfarpar ar y Fantolen, neu ddim yn cael eu cydnabod o gwbl ar y Fantolen gan nad oedd yn bosib cael gwybodaeth am werth yr asedau. Gweler Polisi 1.13 ym mholisiau cyfrifo'r Awdurdod parthed cydnabyddiaeth a mesuriad asedau treftadaeth.

Mae'r Cyngor wedi datgan ar wahan £93,065 o asedau treftadaeth ychwanegol nad oedd gynt yn cael ei gydnabod ar y Fantolen. Mae'r cynnydd yma wedi ei adlewyrchu hefyd yn y Reserf Ailbrisio. Mae Mantolen 1 Ebrill 2010 a 31 Mawrth 2011 a ffigyrau cymharol 2010/11 wedi eu ail-ddatgan yn Natganiad Cyfrifon 2011/12 i adlewyrchu'r polisi newydd.

Effaith ar Fantolen Agoriadol I Ebrill 2010

	Balans Agoriadol I Ebrill 2010	Ailddatgan Balans Agoriadol I Ebrill 2010	Ailddatganiad I Ebrill 2010
	£'000	£'000	£'000
Eiddo, Offer a Chyfarpar	548,020	548,020	0
Asedau Treftadaeth	0	93	93
Asedau Tymor Hir	552,564	552,657	93
Cyfanswm Asedau Net	163,469	163,562	93
Reserfau na ellir eu defnyddio	(102,028)	(102,121)	(93)
Gwerth Net	(163,469)	(163,562)	(93)

Effaith ar Fantolen 31 Mawrth 2011

	Fel ddatganwyd yn flaenorol 31 Mawrth 2011	Wedi ailddatgan 31 Mawrth 2011	Ailddatganiad 2011
	£'000	£'000	£'000
Eiddo, Offer a Chyfarpar	353,391	353,391	0
Asedau Treftadaeth	0	93	93
Asedau Tymor Hir	357,189	357,282	93
Cyfanswm Asedau Net	183,180	183,273	93
Reserfau na ellir eu defnyddio	(111,569)	(111,662)	(93)
Gwerth Net	(183,180)	(183,273)	(93)

Mae'r ail-ddatgan cyfatebol o linellau perthnasol y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau, ar 31 Mawrth 2011, hefyd wedi ei adlewyrchu'n y Cyfrifon.

Effaith ar y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau 2010/11

	Fel ddatganwyd yn flaenorol 31 Mawrth 2011	Wedi ailddatgan 31 Mawrth 2011	Ailddatganiad 2011
	£'000	£'000	£'000
Balans 31 Mawrth 2010	(163,469)	(163,469)	0
Addasiad	0	(93)	(93)
Ail-ddatgan y Balans Agoriadol	(163,469)	(163,562)	(93)
Ail-ddatgan Balans I Ebrill 2011	(183,180)	(183,273)	(93)

NODYN 3 – ADDASIADAU CYFNOD BLAENOROL

Mae'r addasiadau cyfnod blaenorol canlynol yn berthnasol i gyfrifon 2010/11. Yn gyntaf, yr addasiad sy'n ofynnol yn dilyn y newid mewn polisi cyfrifo parthed asedau treftadaeth. Mae Mantolen 31 Mawrth 2011 wedi ei ailddatgan i adlewyrchu'r newid, ynghyd â'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau. Gweler Nodyn 2 uchod am ragor o fanylion.

Mae'r tabl isod yn adlewyrchu'r addasiadau cyfnod blaenorol sy'n berthnasol i gyfrifon 2010/11 a'r dosbarthiad rhwng amryw benawdau'r Fantolen. Mae Mantolen 31 Mawrth 2011 wedi ei ailddatgan i adlewyrchu'r newid.

Effaith ar Fantolen 31 Mawrth 2011

	Fel ddatganwyd yn flaenorol 31 Mawrth 2011 £'000	Ailddatganiad 2011			Wedi ailddatgan 31 Mawrth 2011 £'000
		a	b	c	
		£'000	£'000	£'000	
Dyledwyr Tymor Hir	2,808	1,747			4,555
Dyledwyr Tymor Byr	29,723	(1,747)	(842)		27,134
Credydwyr Tymor Byr	(45,355)		842	170	(44,343)
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf a Refeniw o flaen llaw Tymor Hir	0			(170)	(170)
	(12,824)	0	0	0	(12,824)

a Mae'r £1.747m uchod yn cynrychioli symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor am ofal mewn cartrefi preswyl, wedi ei warantu yn erbyn eiddo'r preswylwyr.

b Mae £842k yn cynrychioli netio Dyledwyr a Chredydwyr sy'n berthnasol i'r Asiantaeth Cefnffyrdd.

c Mae £170k yn berthnasol i grant cyfalaf dderbyniwyd ymlaen llaw a gafodd ei drin fel Credydwr yn wreiddiol.

Mae'r tabl isod yn adlewyrchu'r aiddosbarthiad o fewn Credydwyr Tymor Byr 2010/11.

Effaith ar Gredydwyr Tymor Byr 31 Mawrth 2011

	31 Mawrth	Ailddatganiad	Wedi
	2011	2011	ailddatgan
	£'000	£'000	31 Mawrth
			2011
			£'000
Llywodraeth Cymru	1,043	50	1,093
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	834	4,234	5,068
Awdurdodau Lleol Eraill	8,603	129	8,732
Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol	656	242	898
Corfforau a Masnachu Cyhoeddus	480	60	540
Treth Cyngor	947	0	947
Endidau Eraill ac Unigolion	32,792	(5,727)	27,065
Cyfanswm	45,355	(1,012)*	44,343

* Mae £1.012m yn berthnasol i eitemau b a c o'r tabl blaenorol uchod.

Mae addasiad cyfnod blaenorol wedi ei wneud i Weithrediadau Masnachol yn Nodyn 31. Dim ond yr elfen masnachu allanol sy'n cael ei gynnwys yn Arlwyyo a Glanhau Adeiladau bellach, gyda'r elfen fewnol yn cael ei adlewyrchu yn y gwasanaethau perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r ddau dabl isod yn darparu gwybodaeth am yr addasiad.

Effaith ar Nodyn 3 I – Gweithrediadau Masnachol

2010/11 (Gwarged) / Diffyg fel ddatganwyd yn flaenorol £'000		2010/11 (Gwarged) / Diffyg Wedi ailddatgan £'000	
106	Arlwyo	15	
86	Glanhau Adeiladau	5	
192		20	

Mae Gweithrediadau Masnachol wedi ei gynnwys yng Ngwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi isod.

Effaith ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr 2010/11

Fel ddatganwyd yn flaenorol 2010-11			Wedi ailddatgan 2010-11		
Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
29,627	(12,088)	17,539	29,629	(12,088)	17,541
107,909	(18,254)	89,655	108,080	(18,254)	89,826
27,506	(28,090)	(584)	20,246	(21,003)	(757)
165,042	(58,432)	106,610	157,955	(51,345)	106,610

NODYN 4 – SAFONAU CYFRIFEG SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Ar gyfer 2011/12, yr unig newid mewn safonau cyfrifeg sydd wedi eu cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto yw IFRS 7 Offerynnau Ariannol: Datgeliadau (trosglwyddo asedau ariannol) sydd angen ei weithredu o 1 Ebrill 2012.

Offerynnau Ariannol: Datgeliadau

Y ddau brif ddatgeliad sy'n ofynnol gan IFRS 7 yw:

1. gwybodaeth parthed arwyddocâd offerynnau ariannol.
2. gwybodaeth parthed natur a maint y risgiau sy'n deillio o offerynnau ariannol

Nid yw'r Awdurdod yn disgwyl y bydd mabwysiadu IFRS 7 Offerynnau Ariannol: Datgeliadau yn cael effaith arwyddocaol ar ei ddatganiadau ariannol.

NODYN 5 - BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISIÂU CYFRIFO

Wrth weithredu'r polisiâu cyfrifo a restrir yn Nodyn 1, mae'r Awdurdod wedi gorfod gwneud penderfyniadau, amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch gwerth i'w gario yr asedau ac ymrwymadau, nad yw'n amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r penderfyniadau, amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiol a wnaed wedi eu selio ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill, y ffactorau eraill hynny yn dybiaethau a thafuniadau hanesyddol, cyfredol a dyfodol ac sy'n cael eu hystyried yn berthnasol.

Gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i ac i ddefnyddio'r holl wybodaeth berthnasol wrth asesu a phennu'r sefyllfa, sy'n hynod allweddol wrth ystyried reserfau a glustnodwyd, darpariaethau ac ymrwymadau dibynnol. Gall y gwir ganlyniadau amrywio yn sylweddol or canlyniadau a amcangyfrifon. Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau gwaelodol wastad yn cael eu hadolygu.

NODYN 6 - TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau wedi eu hamcangyfrif yn seiliedig ar dybiaethau wedi eu gwneud gan yr Awdurdod am y dyfodol neu sydd yn ansicr fel arall. Mae'r amcangyfrifon wedi eu seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu rhai balansau yn bendant, gall y canlyniadau terfynol fod yn wahanol iawn i'r tybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae'r eitemau canlynol ar Fantolen y Cyngor ar 31 Mawrth 2012 yn rhai a ystyrir gyda risg sylweddol a allai arwain at gywiriadau arwyddocaol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod:

- **Eiddo, Offer a Chyfarpar** - Mae asedau yn cael eu dibrisio dros eu oes fuddiol yn unol ag arferion safonol cyfrifeg. Caiff unrhyw wahaniaeth rhwng y dibrisiant a gwir ddirywiad yr ased ei adlewyrchu ym mhatrymau gwariant y dyfodol. Mae gwybodaeth ynglŷn ag Eiddo, Offer a Chyfarpar wedi ei gynnwys yn Nodyn 15.
- **Darpariaethau** – Mae nifer o ddarpariaethau gwahanol, ble mae'r sail unigol wedi cael ei asesu, wedi eu cynnwys yn y cyfrifon, gweler Nodyn 24 am y manylion.
- **Ymrwymiad Pensiwn** - Mae sefyllfa'r Ymrwymiad Pensiwn a adlewyrchir yn y cyfrifon yn seiliedig ar nifer o asesiadau a dyfarniadau cymhleth yn unol â'r wybodaeth a ddarparwyd gan Actwari'r Cyngor. Mae gwybodaeth bellach ar gael yn Nodyn 43 a 44.
- **Amhariad Dyledion Drwg / Darpariaeth** - Mae lefel o amhariad o ddyledion drwg wedi ei gynnwys yn y cyfrifon sydd yn seiliedig ar bolisi penodol. Caiff unrhyw wahaniaeth rhwng lefel yr amhariad a ddefnyddiwyd a'r gwir sefyllfa ôl-ddyledion ei adlewyrchu ym mhatrwm gwariant y dyfodol. Mae'r ffigwr amhariad dyledion drwg wedi ei gynnwys yn y ffigyrau Dyledwyr Tymor Byr yn Nodyn 20.

NODYN 7 – EITEMAU MATEROL O INCWM A GWARIANT

(Nad ydynt wedi eu datgelu ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr)

Mae eitemau perthnasol yn cynnwys symudiadau penodol o fewn Darpariaethau (Nodyn 24), cost Buddion Terfynu o fewn y flwyddyn (Nodyn 41), ac ad-daliad Treth Tirlenwi o £898,144.58, sy'n gynnwysiedig yn 'Costau Corfforaethol a Democraidd Craidd' yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

NODYN 8 – DIGWYDDIADAU ÔL-FANTOLEN

Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau ôl-fantolen.

NODYN 9 – ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn unol ag ymarferion cyfrifo priodol i'r adnoddau hynny a benodir gan ddarpariaethau statudol yn rhai sydd ar gael i'r Awdurdod i gwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2011-12

**ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A
SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**
Reserfau Defnyddiadwy

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cyfrif Refeniw Tai	Reserf Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:					
<u>Gwrthdroi eitemau wedi eu debydu neu gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>					
Dibrisiant ac amhariad asedau tymor hir	(17,133)	0	0	0	17,133
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	17,319	0	0	(1,211)	(16,108)
Gwariant refeniw wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	(4,680)	0	0	0	4,680
Swm yr asedau tymor hir wedi eu hysgrifennu i ffwrdd wrth waredu neu gwerthu fel rhan o'r cynnydd/ golled wrth werthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	401	0	0	0	(401)
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na chredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</u>					
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,797	0	0	0	(5,797)
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	631	0	0	0	(631)
Gwariant cyfalaf wedi ei godi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	8,172	0	0	0	(8,172)
Addasiadau yn ymwneud â'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf:					
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	63	0	(1,330)	0	1,267
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	2,789	0	(2,789)
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu ad-dalu dyled	0	0	700	0	(700)
Cyfraniad o'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol gwaredu asedau tymor hir	0	0	0	0	0
Ad-dalu dyled Prifswm	0	0	(612)	0	612
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:					
Swm ble mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	(21)	0	0	0	21
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:					
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymdeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 44)	(13,445)	0	0	0	13,445
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiwnwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	17,613	0	0	0	(17,613)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig					
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(381)	0	0	0	381
Cyfanswm Addasiadau	14,336	0	1,547	(1,211)	(14,672)

2010-11

**ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A
SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**
Reserfau Defnyddiadwy

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cyfrif Refeniw Tai	Reserf Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:					
<u>Gwrthdroi eitemau wedi eu debydu neu gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>					
Dibrisiant ac amhariad asedau tymor hir	(22,606)	(466,930)	0	0	489,536
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	29,860	122	0	(1,020)	(28,962)
Gwariant refeniw wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	(4,756)	(320)	0	0	5,076
Swm yr asedau tymor hir wedi eu hysgrifennu i ffwrdd wrth waredu neu gwerthu fel rhan o'r cynnydd/ golled wrth werthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(590)	21	0	0	569
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na chredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</u>					
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,639	8	0	0	(5,647)
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	541	0	0	0	(541)
Gwariant cyfalaf wedi ei godi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	(289)	84	0	0	205
Addasiadau yn ymwneud â'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf:					
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(164)	0	(1,232)	0	1,396
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	217,374	2,723	0	(220,097)
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu ad-dalu dyled	0	14,118	0	0	(14,118)
Cyfraniad o'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol gwaredu asedau tymor hir	0	(1)	1	0	0
Ad-dalu dyled Prifswm	0	0	(80)	0	80
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:					
Swm ble mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	131	0	0	0	(131)
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:					
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 44)	30,302	(22)	0	0	(30,280)
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiwnwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	17,417	23	0	0	(17,440)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig					
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cronniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	1,005	1	0	0	(1,006)
Cyfanswm Addasiadau	56,490	(235,522)	1,412	(1,020)	178,640

NODYN 10 – TROSLWYDDIAD I/O RESERFAU A GLUSTNODWYD

Balansau Ysgolion

Cynrychiolai'r swm yma yr elfen o falansau a ryddhawyd o dan ddatganoli cyllideb yn uniongyrchol i'r ysgolion ond sydd heb eu gwario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol:

2011-12	Balans	Trosglwyddiadau		Balans	
	31 Mawrth 2011 £'000	rhwng cronfeydd £'000	mewn £'000	allan £'000	31 Mawrth 2012 £'000
Balansau Ysgolion	4,486	(54)	761	(755)	4,438
Cyfanswm	4,486	(54)	761	(755)	4,438

Mae'r nodyn isod yn amlygu'r symiau a neilltuwyd o'r Gronfa Gyffredinol mewn reserfau a glustnodwyd er mwyn darparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol, a'r symiau hynny a drosglwyddwyd nôl o'r reserfau a glustnodwyd i gwrdd â gwariant y Gronfa Gyffredinol yn 2011/12.

Reserfau a Glustnodwyd

2011-12	Balans		Trosglwyddiadau		Balans
	31	rhwng cronfeydd	mewn	allan	31
	Mawrth				Mawrth
	2011				2012
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Reserfau Adnewyddu	2,522	0	2,597	(3,555)	1,564
Reserfau Cyfalaf	15,015	395	1,008	(1,270)	15,148
Reserfau Yswiriant	3,367	0	522	(392)	3,497
Cronfa Gwasanaethau	6,655	(857)	1,798	(969)	6,627
Cronfa Amcan I	273	0	0	0	273
Cronfa Rhaglen Cydgyfeiriant	1,180	0	500	(165)	1,515
Reserf Datblygiadau	318	(1)	0	(5)	312
Cronfa Costau Diswyddo i Wireddu Arbedion	2,881	0	0	(774)	2,107
Cronfa Gwella'r Cyngor	449	(449)	0	0	0
Hyfforddiant Canolog	634	0	0	(141)	493
Reserf Canolfan Gyswilt	766	0	0	(242)	524
Reserfau Gwasanaethau Ysgolion	552	203	510	(321)	944
Reserfau Economi a Chymuned	287	(5)	65	(62)	285
Reserfau Priffyrdd a Bwrdeistrefol	2,140	0	179	(80)	2,239
Reserf Datblygiadau Gwastraff	840	(795)	795	(274)	566
Reserfau Ymgynghoriaeth Gwynedd	185	0	0	0	185
Reserfau Rheoleiddio	776	0	36	(8)	804
Cronfa Gweithiau Cynnal Mawr ar Ffyrdd Sirol	200	0	261	(200)	261
Reserfau Eraill Gofal	62	0	41	0	103
Cronfa Trawsnewid Busnes	260	0	0	(16)	244
Cronfa Buddsoddi i Arbed	1,034	464	69	(82)	1,485
Cronfa Buddsoddi i Arbed - Prosiect Rheoli Carbon	2,383	0	0	(285)	2,098
Cronfa Trawsffurfio	4,278	(10)	1,195	(471)	4,992
Cronfa Grantiau Refeniw wedi eu ymrwymo	267	0	5	(58)	214
Cronfa Cyfalaf i Wireddu Arbedion	486	(277)	0	0	209
Reserf Tendro Contractau	295	0	0	0	295
Cronfa Gwasanaethau Dwr a Charthffosiaeth Tai	1,580	0	0	(122)	1,458
Gwarant Amgylcheddol Tai	480	0	0	0	480
Cronfa Rhaglen Arbedion	0	918	0	0	918
Reserfau Technoleg Gwybodaeth	0	291	83	0	374
Amrywiol Reserfau Eraill	625	177	113	(76)	839
Cyfanswm	50,790	54	9,777	(9,568)	51,053

Nodir isod fanylion o brif reserfau penodol y Cyngor.

- (i) Mae'r Reserf Adnewyddu yn cael ei ddefnyddio gan yr Adran Darparu a Hamdden, Priffyrdd a Bwrdeistrefol, Economi a Chymuned a'r Argraffdy i adnewyddu cerbydau ac offer.
- (ii) Mae'r Reserf Cyfalaf yn cynrychioli adnoddau a ymrwymwyd eisoes ar gyfer Rhaglen Gyfalaf y Cyngor.
- (iii) Nid yw Cyngor Gwynedd yn yswirio pob risg gydag Yswirwyr allanol ond yn hytrach fe sefydlwyd cronfa er mwyn cwrdd â'r gofynion yma'n fewnol. Mae'r balans ar y Reserf Yswiriant hefyd yn cynnwys elfen ar gyfer gofynion yswiriant perthnasol i'r cyn Cyngor Sir Gwynedd (hyd at 1996).

- (iv) Mae'r Gronfa Gwasanaethau yn gronfa sy'n dal llithriadau a thanwariant y mae hawl i wasanaethau ei gario drosodd o flwyddyn i flwyddyn, cyllidebau penodol a pherthnasol eraill a chyllidebau unwaith ac am byth sy'n ymestyn dros fwy nag un flwyddyn.
- (v) Amcan I - Cronfa a sefydlwyd ar gyfer costau ychwanegol cyfalaf neu refeniw sy'n codi o'r anghenion datblygu cynlluniau ar gyfer Amcan I.
- (vi) Cronfa Rhaglen Cydgyfeiriant – symiau a neilltuwyd ar gyfer cyfraniad cyfatebol gan y Cyngor mewn perthynas â chynlluniau refeniw a chyfalaf o dan y Rhaglen Cydgyfeiriant.
- (vii) Mae'r Reserf Datblygiadau ar gyfer prosiectau penodol a bennwyd eisoes gan y Cyngor fel Tai Fforddiadwy ac E-Lywodraeth.
- (viii) Cronfa Costau Diswyddo i Wireddu Arbedion – darpariaeth ar gyfer ariannu costau diswyddo i wireddu arbedion cyllidol.
- (ix) Cronfa Gwella'r Cyngor – swm a neilltuwyd i gefnogi cynlluniau a allai gyflawni gwelliannau effeithlonrwydd, gwella perfformiad gwasanaethau, a chryfhau capasiti corfforaethol i gefnogi rheolaeth newid a gwelliant – bellach wedi ei drosglwyddo ac yn rhan o'r Cronfa Buddsoddi i Arbed.
- (x) Hyfforddiant Canolog – perthnasol i ofynion cynlluniau rhaglen hyfforddi rheolwyr.
- (xi) Reserf y Ganolfan Gyswllt – symiau a roddwyd o'r neilltu ar gyfer datblygu y Ganolfan Gyswllt.
- (xii) Reserfau Gwasanaeth Ysgolion – yn cynnwys symiau a roddwyd o'r neilltu i allu ymateb yn bennaf i'r problemau ariannol perthnasol hefo gofynion 'Integreiddio', gofynion newidiol 'Anghenion Addysg Arbennig All Sirol', 'Cefnogi Ysgolion' a'r 'Cynllun Benthyciadau i Ysgolion'.
- (xiii) Mae'r Reserfau Economi a Chymuned, yn cynnwys amrywiol falansau sy'n perthyn i gynlluniau a weithredir ar sail partneriaeth yn bennaf a ble mae'n rhaid cyfrifo balansau'r cynlluniau yn arwahan.
- (xiv) Mae'r Reserfau Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn cynnwys yn bennaf symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod rhwng sefyllfaoedd anwastad – 'equalisation accounts' a gofynion tebygol contractau.
- (xv) Cronfa ar gyfer datblygiadau ac ymrwymadau perthnasol i'r maes gwastraff yw'r Reserf Datblygiadau Gwastraff gan gynnwys ein hymrwymiad i'r Partneriaeth Gwastraff Gogledd Cymru.
- (xvi) Reserfau Ymgynghoriaeth Gwynedd – cynhwysir symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod sefyllfaoedd anwastad efo gweithiau amddiffyn yr arfordir ynghyd â gofynion cyflogaeth posib yn dilyn o newidiadau yn rhaglen waith y Gwasanaeth Ymgynghoriaeth.
- (xvii) Reserfau Rheoleiddio – yn cynnwys amrywiol falansau sy'n perthyn i gynlluniau a weithredir ar sail partneriaeth yn bennaf a ble mae'n rhaid cyfrifo balansau'r cynlluniau ar wahan, ynghyd a gofynion yn ymwneud â'r Cynllun Datblygu Unedol.
- (xviii) Cronfa Gweithiau Cynnal Mawr ar Ffyrdd Sirol – i gynorthwyo tuag at gost gweithiau cynnal mawr ar ffyrdd sirol.
- (xix) Reserfau Eraill Gofal – cynnwys symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod rhag sefyllfaoedd anwastad posib efo gofynion contractau.
- (xx) Cronfa Trawsnewid Busnes – Cronfa unwaith ac am byth i gynorthwyo'r broses trawsnewid busnes i wireddu arbedion i'r Cyngor.
- (xxi) Cronfa Buddsoddi i Arbed – Darpariaeth ar gyfer buddsoddi mewn gwahanol gynlluniau i wireddu arbedion cyllidol parhaol a bellach yn cynnwys gofynion ac adnoddau Cronfa Gwella'r Cyngor.

- (xxii) Cronfa Buddsoddi i Arbed – Prosiect Rheoli Carbon – Rhannol ariannu rhaglen waith y Prosiect Rheoli Carbon i gyflawni gostyngiad mewn allyriadau carbon ynghyd a chynhyrchu arbedion refeniw ariannol.
- (xxiii) Cronfa Trawsffurfio – Darpariaeth ar gyfer newid trefniadau mewnol y Cyngor i fod yn fwy effeithiol ac yn fwy effeithlon.
- (xxiv) Cronfa Grantiau Refeniw wedi eu ymrwymo – cynnwys grantiau refeniw a dderbyniwyd ac a ymrwymwyd ar gyfer defnydd yn y dyfodol.
- (xxv) Cronfa Cyfalaf i wireddu arbedion – Darpariaeth ar gyfer cefnogi cynlluniau cyfalaf fyddai'n gwireddu arbedion cyllidol refeniw parhaol.
- (xxvi) Reserf Tandro Contractau – ar gyfer ymateb i sefyllfaoedd gwariant anwastad o ganlyniad i'r broses tandro am contractau cludiant.
- (xxvii) Cronfa Gwasanaethau Dwr a Charthffosiaeth Tai – swm a neilltuwyd ar gyfer rhai gofynion yn ymwneud a threfniadau carthffosiaeth, pibellau dwr a gweithfeydd trin carthion ar stadau cyn dai Cyngor, na fabwysiadwyd gan Dwr Cymru.
- (xxviii) Gwarant Amgylcheddol Tai – neilltuwyd ar gyfer ymhllygiadau posib o ganlyniad i rododi gwarant amgylcheddol i Gartrefi Cymunedol Gwynedd, mewn perthynas ag amgylchiadau arbennig a phenodol yn ymwneud a chynlluniau amgylcheddol ar dir stadau cyn dai Cyngor.
- (xxix) Cronfa Rhaglen Arbedion – darpariaeth ariannu strategol i gynorthwyo ac i rododi rhywfaint o hyblygrwydd i'r Cyngor wrth ystyried y rhaglen arbedion angenrheidiol i'r dyfodol.
- (xxx) Reserfau Technoleg Gwybodaeth – cronfa adnewyddu perthnasol i alluogi ymateb i batrymau gwariant anwastad yn y dyfodol.
- (xxxi) Amrywiol Reserfau Eraill – yn cynnwys symiau a neilltuwyd ar gyfer amrywiol ymrwymadau dibynnol eraill.

NODYN 11 – GWARIANT GWEITHREDOL ARALL

2010-11 £'000		2011-12 £'000
1,391	Praeseptau Cyngorau Cymuned Lefiau	1,441
9,907	Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru	10,380
5,573	Awdurdod Tân Gogledd Cymru	5,589
1,140	Parc Cenedlaethol Eryri	1,110
68	Byrddau Traenio Lleol	68
16,688		17,147
569	(Gwarged)/Colledion ar waredu asedau anghyfredol	(401)
18,648	Cyfanswm	18,187

NODYN 12 – GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

2010-11		2011-12
£'000		£'000
10,573	Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg*	6,747
6,779	Cost Llog Pensiynau ac Enillion a Ddisgwyllir ar Asedau	(218)
(18,179)	Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg*	(901)
70	(Gwarged)/Colledion Gwasanaethau Masnachol (Nodyn 31)	(14)
(757)	Cyfanswm	5,614

* Mae'r gwahaniaethau sylweddol yn y ffigurau o ganlyniad i drosglwyddiad stoc tai yn 2010/11. Mae'r gostyngiad o £3m yn y ffigur Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg, a gostyngiad o £17m yn y ffigur Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg, yn berthnasol i'r Cyfrif Refeniw Tai.

NODYN 13 – TRETH AC INCWM GRANT AMHENODOL

2010-11		Nodyn	2011-12
£'000			£'000
(58,700)	Incwm Y Dreth Cyngor	13a	(61,353)
(33,531)	Y Dreth Ddi-Annedd	13b	(28,327)
(137,694)	Grantiau'r Llywodraeth heb eu clustnodi		(141,003)
(27,348)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf		(14,889)
(257,273)	Cyfanswm		(245,572)

NODYN 13a - Y DRETH CYNGOR

Mae'r Cyngor yn penderfynu ar ei anghenion gwariant am y flwyddyn ac yn ei drosi i Dreth Cyngor Band D drwy ei rannu gyda chyfrifiad o'r nifer eiddo sydd ym mhob band Treth Cyngor yn ei ardal a'u datgan yn nhermau nifer cyfatebol ym Mand D (Sylfaen y Dreth Cyngor). Yna, ychwanegir gofynion yr Awdurdod Heddlu at y swm yma i sefydlu'r Dreth Cyngor ar gyfer y Sir.

Cyfrifwyd sylfaen y Dreth Cyngor ar gyfer 2011/12 fel a ganlyn:-

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH CYNGOR AR GYFER 2011/12			
Band Prisio	Nifer Eiddo Cyfatebol yn dilyn gostyngiadau	Lluosogydd Statudol	Nifer cyfatebol Eiddo Band D
A*	13	5/9	6.94
A	7,304	6/9	4,869.01
B	13,265	7/9	10,317.29
C	10,502	8/9	9,335.37
D	9,190	1	9,190.07
E	7,240	11/9	8,849.01
F	3,539	13/9	5,111.89
G	1,169	15/9	1,947.92
H	164	18/9	327.50
I	55	21/9	127.75
Cyfanswm			50,082.75
Sylfaen y Dreth Cyngor ar ôl lwfans colledion casglu			49,581.92

Rhoddir dadansoddiad o'r Incwm net, sy'n deillio i'r Cyngor, isod:-

2010/11 £'000		2011/12 £'000
59,051	Treth Cyngor a godwyd	61,756
(354)	Llai Darpariaeth dyledion drwg	(404)
3	Rhyddhad Trosiannol	1
58,700		61,353

NODYN 13b - TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL

Fe reolir Trethi Annomestig Cenedlaethol ("Treth Busnes") gan y Llywodraeth ond cynghorau lleol sy'n gyfrifol am ei gasglu a'i dalu i gronfa ganolog a weinyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Maent hwythau wedyn yn dosrannu symiau o'r gronfa yma i Awdurdodau Lleol ar sail poblogaeth.

Mae'r Llywodraeth yn pennu swm y Dreth am y flwyddyn (42.8c yn 2011/12) a luosir gyda gwerth trethiannol yr eiddo. Yn amodol ar effaith trefniadau dros dro a rhai gostyngiadau eraill, dyma fydd y swm a delir gan y trethdalwr.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2011/12 roedd yna 6,983 eiddo ar y rhestr brisio leol yng Ngwynedd, yn cynrychioli gwerth trethiannol o £98,615,617.

Rhoddir isod ddadansoddiad o'r incwm net cronedig i'r Cyngor o'r Trethi Annomestig:-

2010/11		2011/12
£'000		£'000
(32,204)	Trethi Annomestig a godwyd	(32,314)
378	Lwfans Costau Casglu	363
350	Darpariaeth Dyledion Drwg	225
31,476	Swm a dalwyd i'r Gronfa Genedlaethol	31,726
0		0
(33,531)	Derbyniadau o'r Gronfa Genedlaethol	(28,327)
(33,531)	Incwm net o'r Trethi Annomestig	(28,327)

NODYN 14 – Y CYFRIF INCWM A GWARIANT RHEOLAETH ADEILADAU

Mae'r gwariant ac incwm ar y cyfrif yma yn perthyn i'r gwaith rheoliadau adeiladau ar wirio a goruchwyllo ac yn cynnwys ystyried unrhyw achos gorfodaeth ond nid y gwaith o roi rhybuddion statudol o dan y Ddeddf Adeiladu 1984.

Disgwylir i'r cyfrif adennill y costau dros raglen dreigl tair blynedd, ac mae'r gofynion yn cael eu hadolygu yn flynyddol. Cyflwynwyd trefn statudol newydd o gyfrifo'r ffioedd yn Hydref 2010. Dyma'r flwyddyn lawn gyntaf o dan y drefn newydd ac mae'n ymddangos bod cyfrifiad y ffioedd yn agos iawn i fod yn ddigonol i adennill y costau. Mae'r diffyg am y cyfnod tair blynedd wedi lleihau £11,000 ers y llynedd.

Mae arbedion o fewn y gwasanaeth wedi galluogi i'r ffi gael ei ostwng ar gyfer 2012/13 gyda'r bwriad o fod yn fwy cystadleuol ac o ganlyniad, cynhyrchu incwm digonol i adennill y costau a pheth o'r golled dros y cylch tair blynedd.

	£'000
2011/12	
Cyfanswm incwm ffioedd a dderbyniwyd (ag eithrio TAW)	(495)
Cyfanswm gwariant	499
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2011/12	4
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2010/11	25
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2009/10	34
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer y dair mlynedd diwethaf	63

NODYN 15 – EIDDO, OFFER A CHYFARPAR

Symudiadau ar Falansau

Symudiadau yn 2011/12:

	Tai Cyngor	Tir ac Adeiladau	Isadeiladwaith	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Asedau Cymunedol	Asedau Gweddilliol	Asedau heb eu cwblhau	Cyfanswm Eiddo, Offer a Chyfarpar
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth								
Balans ar 1.04.11	0	214,874	142,658	26,131	892	150	11,760	396,465
Ychwanegiadau	0	6,220	9,767	5,246	15	0	10,015	31,263
Gwerthiannau	0	(418)	0	(154)	0	0	0	(572)
Trosglwyddiadau	0	13,521	18	0	64	0	(13,603)	0
Ailbriso	0	202	0	0	0	0	283	485
Balans ar 31.03.12	0	234,399	152,443	31,223	971	150	8,455	427,641
Dibrisiant								
Balans ar 1.04.11	0	4,062	12,130	14,277	0	2	69	30,540
Dibrisiant yn y flwyddyn	0	3,896	3,978	3,320	0	1	0	11,195
Gwerthiannau	0	(23)	0	(120)	0	0	0	(143)
Trosglwyddiadau	0	62	0	0	5	0	(67)	0
Ailbriso	0	(85)	0	0	0	0	0	(85)
Balans ar 31.03.12	0	7,912	16,108	17,477	5	3	2	41,507
Amhariad								
Balans ar 1.04.11	0	12,141	11	5	229	41	0	12,427
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Reserf Ailbriso	0	5,529	0	0	0	22	0	5,551
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Gwasanaethau	0	5,799	52	63	0	0	0	5,914
Gwerthiannau	0	(7)	0	0	0	0	0	(7)
Trosglwyddiadau	0	(1)	0	0	1	0	0	0
Ailbriso	0	(119)	0	0	0	0	0	(119)
Balans ar 31.03.12	0	23,342	63	68	230	63	0	23,766
Gwerth Net 31 Mawrth 2012	0	203,145	136,272	13,678	736	84	8,453	362,368
Gwerth Net 31 Mawrth 2011	0	198,671	130,517	11,849	663	107	11,691	353,498

	Tai Cyngor	Tir ac Adeiladau	Isadeiladwaith	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Asedau Cymunedol	Asedau Gweddilliol	Asedau heb eu cwblhau	Cyfanswm Eiddo, Offer a Chyfarpar
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth								
Balans ar 1.04.10	252,446	187,544	131,772	25,319	934	150	858	599,023
Ychwanegiadau	0	6,576	15,979	2,745	7	0	227,097	252,404
Gwerthiannau	(252,446)	(4,811)	0	(1,933)	0	0	(217,374)	(476,564)
Trosglwyddiadau	0	2,678	(5,093)	0	(157)	0	1,179	(1,393)
Ailbriso	0	22,887	0	0	108	0	0	22,995
Balans ar 31.03.11	0	214,874	142,658	26,131	892	150	11,760	396,465
Dibrisiant								
Balans ar 1.04.10	0	7,757	8,800	11,741	20	0	2	28,320
Dibrisiant yn y flwyddyn	190	4,012	3,464	3,540	0	2	0	11,208
Gwerthiannau	0	(204)	0	(1,004)	0	0	0	(1,208)
Trosglwyddiadau	0	19	(134)	0	0	0	67	(48)
Ailbriso	(190)	(7,522)	0	0	(20)	0	0	(7,732)
Balans ar 31.03.11	0	4,062	12,130	14,277	0	2	69	30,540
Amhariad								
Balans ar 1.04.10	0	22,329	0	0	204	41	0	22,574
Amhariad yn y flwyddyn	252,165	21,058	11	672	0	0	217,374	491,280
Gwerthiannau	(252,165)	(3,689)	0	(667)	0	0	(217,374)	(473,895)
Trosglwyddiadau	0	(106)	0	0	25	0	0	(81)
Ailbriso	0	(27,451)	0	0	0	0	0	(27,451)
Balans ar 31.03.11	0	12,141	11	5	229	41	0	12,427
Gwerth Net 31 Mawrth 2011	0	198,671	130,517	11,849	663	107	11,691	353,498
Gwerth Net 31 Mawrth 2010	252,446	157,458	122,972	13,578	710	109	856	548,129

Prisiwyd eiddo gweithredol y Cyngor gan Reolwr Eiddo Corfforaethol (M.R.I.C.S) Cyngor Gwynedd ar 1 Ebrill 2010 yn unol â'r polisiau a nodwyd yn rhan 1.19 o Nodyn 1 o'r Polisiau Cyfrifo. Gweler y nodyn hwn hefyd ar gyfer sail dibrisio'r gwahanol gategorïau o asedau.

Defnyddir 14 Ysgol Eglwysig gan y gwasanaeth addysg sydd heb eu cynnwys yn y tabl uchod oherwydd nad ydynt yn eiddo i'r Cyngor. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal a chadw'r adeiladau yma ond nid yw'r symiau yn sylweddol. Er gwybodaeth, mae Ysgol Cae Top ym Mangor ar hyn o bryd yn destun adolygiad parthed statws cyfreithiol yr ased a all effeithio'r driniaeth yn y cyfrifon yn y dyfodol.

Dangosir y ffyrdd o gyllido'r asedau a brynwyd yn ystod y flwyddyn gyda'r wybodaeth ar wariant cyfalaf yn y rhagymadrodd eglurhaol.

Ymrwymiadau Cyfalaf

Roedd yr ymrwymiadau o sylwedd ar gytundebau cyfalaf ar 31 Mawrth 2012 fel a ganlyn:

	Swm y Cytundeb £'000	Taliadau hyd yma £'000	Swm heb ei dalau £'000
Adfywio Ffisegol - Canol Blaenau Ffestiniog	1,952	467	1,485
Amlogfa Bangor - offer atal allyriadau	478	56	422
Gwelliannau Ardal Adnewyddu Blaenau Ffestiniog - Rhan 7/2	300	95	205

Mae gan yr Awdurdod un ymrwymiad o sylwedd o dan gytundeb fframwaith cyfalaf ar 31 Mawrth 2012, ond oherwydd natur y math hwn o gytundeb, nid yw cyfanswm y gost yn ddiffiniedig o flaen llaw.

NODYN 16 – ASEDAU TREFTADAETH

	Paentiadau Penodol £'000	Casgliadau Arlunio Cyffredinol £'000	Teyrndlysau Dinesig £'000	Cyfanswm £'000
Gwerth				
Balans ar 1.04.10	0	0	0	0
Addasu Balans Agoriadol	62	14	17	93
Ychwanegiadau	0	0	0	0
Gwerthiannau	0	0	0	0
Ailbriso	0	0	0	0
Dibrisiant	0	0	0	0
Amhariad	0	0	0	0
Balans ar 31.03.11	62	14	17	93
Balans ar 1.04.11	62	14	17	93
Addasu Balans Agoriadol	0	0	0	0
Ychwanegiadau	0	0	0	0
Gwerthiannau	0	0	0	0
Ailbriso	0	0	0	0
Dibrisiant	0	0	0	0
Amhariad	0	0	0	0
Balans ar 31.03.12	62	14	17	93

Cyflogodd y Cyngor brisiwr allanol (Bonhams) ym mis Mawrth 2012 i ddarparu amcangyfrifon o'i deyrndlysau dinesig a'i luniau a pheintiadau, a rhoddwyd gwerth o £93,065 arnynt. Mae'r Cyngor yn berchen ar ddau beintiad sydd wedi eu priso uwchben y trothwy de-minimus o £10,000. Cedwir y mwyafrif o'r lluniau a phaentiadau yn orielau'r Cyngor, gyda'r gweddill yn adeiladau amrywiol y Cyngor.

Tair amgueddfa sydd yn eiddo i'r Cyngor – Amgueddfa Gwynedd ym Mangor, Amgueddfa Lloyd George yn Llanystumdwy a Chanolfan Treftadaeth y Crynwyr yn Nolgellau. Mae'r Cyngor yn berchen dau archifdy, Archifdy Caernarfon ac Archifdy Meirionnydd ynghyd â 17 llyfrgell. Yr arteffactau arwyddocaol diwethaf i'r Cyngor eu prynu oedd casgliad 'Archif Newborough 12^{fed} i'r 20^{fed} Ganrif' yn 2002 a waled yn perthyn i David Lloyd George yn 1999.

Nid yw'n ymarferol i ddarparu prisiau cyn 1 Ebrill 2010, oherwydd ni chredir fod gwerth yr asedau yn deilwng o'r gost ychwanegol. Mae'r prisiau yn seiliedig ar bris y farchnad cyfredol, a bwriedir adolygu'r rhain yn flynyddol. Mae'r Cyngor yn ystyried bod gan yr asedau treftadaeth hyn oes

amhenderfynadwy a gwerth gweddilliol uchel; ac o'r herwydd, nid yw'r Cyngor yn ei ystyried yn briodol i ddibrisio'r asedau. Bydd yr asedau treftadaeth a gynhwysir yn y cyfrifon hefyd yn cael eu asesu'n flynyddol am unrhyw amhariad.

Am fwy o wybodaeth, gweler hefyd polisi 1.13 sydd yn nodi ein triniaeth o asedau treftadaeth eraill sydd heb eu cydnabod ar y Fantolen, sef casgliadau llyfrgell ac archifau, a henebion cofrestredig. Mae ein polisi hefyd yn datgan fod gennym rhai asedau a all gael eu categoreiddio fel Asedau Treftadaeth, megis Adeiladau Hanesyddol neu Parciau a Gwarchodfeydd Natur Leol, ond ein bod wedi penderfynu cadw'r rhain yn eu categorïau gwreiddiol (Tir ac Adeiladau neu Asedau Cymunedol),

NODYN 17 – EIDDO BUDDSODDI

Mae'r eitemau canlynol o incwm a chostau wedi eu cymeryd i ystyriaeth yn y llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2010/11 £'000	2011/12 £'000
Incwm rhent o eiddo buddsoddi	10	8
Costau gweithredol uniongyrchol yn deillio o eiddo buddsoddi	0	0
Elw / (colled) net	10	8

Nid oes cyfyngiadau ar allu'r Awdurdod i adnabod gwerth ei eiddo buddsoddi, nac ychwaith ar hawl yr Awdurdod i'r incwm a'r elw sy'n deillio o'r gwerthiant. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymiad contract i brynu, adeiladu na datblygu eiddo buddsoddi na'i atgyweirio, cynnal na gwella.

Mae'r tabl isod yn crynhoi y symudiad yng ngwerth teg yr eiddo buddsoddi yn ystod y flwyddyn:

	2010/11 £'000	2011/12 £'000
Balans 1 Ebrill	1,031	298
<u>Ychwanegiadau:</u>		
Pryniannau	0	0
Adeiladwaith	0	0
Gwariant dilynol	0	0
Gwarediadau	(733)	0
Elw / colled net o addasiadau gwerth teg	0	0
<u>Trosglwyddiadau:</u>		
i/o Stoc	0	0
i/o Eiddo, Offer a Chyfarpar	0	0
Newidiadau Eraill	0	0
Balans 31 Mawrth	298	298

NODYN 18 – OFFERYNNAU ARIANNOL

(a) Offerynnau Ariannol - Dosbarthiadau

Ymgorfforwyd y safonau cyfrifo ar gyfer offerynnau ariannol yn y SORP (Datganiad o Ymarfer Arghymhelledig) Awdurdodau Lleol yn 2007. Noda Cod Ymarfer 2011/12 bod darpariaethau trosiannol safonau'r DU a fabwysiadwyd gan SORP 2007 yn gymwys os ydynt yn parhau i fod yn berthnasol.

Diffinnir offeryn ariannol fel a ganlyn: *'Unrhyw gytundeb sydd yn creu ased ariannol mewn un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti mewn endid arall'*.

Mae'r term 'offeryn ariannol' yn cynnwys asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol. Mae'r rhain yn amrywio o ddyledion masnach a derbyniadau masnach syml i drafodion mwy cymhleth megis gwarantau ariannol, deilliadau a deilliadau mewnol. Ystyrir bod trefniadau benthycy'r Cyngor, ei drefniadau consesiwn gwasanaeth (yn cynnwys lesoedd cyllid) a'i drafodion buddsoddi hefyd yn offerynnau ariannol.

Rhwymedigaethau Ariannol

Mae Rhwymedigaeth Ariannol yn golygu dyletswydd i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y Cyngor, a gellir ei chynrychioli drwy ddyletswydd gytundebol i gyflwyno arian parod neu asedau ariannol, neu ddyletswydd i gyfnewid rhwymedigaethau ac asedau ariannol gydag endid arall sydd o bosib yn anffafriol i'r Cyngor.

Roedd portffolio benthyciadau'r Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn yn cynnwys dyled PWLB a marchnad. Dan God Ymarfer 2011/12, caiff y ffurfiau hyn o fenthycy eu mesur ar y gost wedi'i amorteiddio. Nid yw'r dull hwn o fesur yn newid faint o arian parod a delir dan delerau'r benthyciad, ond gall gael effaith ar yr hyn a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Roedd gan y Cyngor hefyd ymrwymadau rhwymedigaeth gohiriedig, yn cynnwys pryddlesau ariannol.

Asedau Ariannol

Mae Ased Ariannol yn golygu hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Cyngor. Fe'i cynrychiolir gan arian parod neu offerynnau eraill neu hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu ased ariannol arall.

Mae'r tri diffiniad ar gyfer asedau ariannol dan y Cod Ymarfer fel a ganlyn:

- Benthyciadau a Derbyniadau;
- Ar gael i'w Gwerthu; a
- Gwerth Teg drwy Elw neu Golled.

Mae portffolio buddsoddi'r Cyngor yn cynnwys adneuon cyfnod penodol, cronfeydd marchnadoedd arian a chyfrifon ar alwad/ar rybudd. Caiff adneuon cyfnod penodol a chyfrifon ar alwad eu categorioedd fel 'Benthyciadau a Derbyniadau' a chânt eu mesur ar gost wedi'i amorteiddio. Nid yw'r ffurf hwn o fesur yn newid cyfanswm yr arian a dderbynnir dan amodau'r buddsoddiad. Caiff Derbyniadau Masnach (h.y. Dyledwyr Masnach) eu categorioedd fel 'Benthyciadau a Derbyniadau'. Mae'r rhain wedi'u mesur ar sail y gost ar y fantolen.

Dengys balansau Cronfeydd Marchnadoedd Arian a chyfrifon ar alw yn 31 Mawrth 2012 dan 'arian a chydwerthydd arian' ar y Fantolen, gan eu bod yn cynrychioli buddsoddiadau hylifol iawn sy'n barod i gael eu trosi i symiau penodol o arian, gyda risg bychan iawn y gwnaiff y gwerthoedd newid.

Mae gan y Cyngor bump buddsoddiad bach ble y bydd yn rhaid ei fesur yn ôl Gwerth Teg drwy Elw neu Golled sydd ddim y faterol ar ran gwerth.

Costau Trosglwyddiadau

Mae mesur yn unol â'r gost wedi'i amorteiddio yn caniatáu i gostau trosglwyddiadau sy'n ymwneud ag offerynnau ariannol gael eu hychwanegu at y benthyciad neu'r buddsoddiad a'u codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros gyfnod yr offeryn. Pan ystyrir bod y rhain yn amherthnasol gellir eu hychwanegu'n llawn i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o fewn y flwyddyn ariannol y digwyddant. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r dull hwn yn 2011/12.

(b) Offerynnau Ariannol – Balansau

Mae'r asedau ariannol a'r rhwymedigaethau a ddatguddir yn y Fantolen yn cael eu dadansoddi yn unol â'r categorïau a ganlyn:

	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyca	(113,866)	(113,000)	(5,608)	(2,050)
Dyledion Masnach	(421)	(500)	(46,084)	(46,650)
Rhwymedigaethau gohriedig eraill - Prydlesau Cyllidol	(49)	(29)	(88)	(20)
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Ariannol	(114,336)	(113,529)	(51,780)	(48,720)
Benthyciadau a Derbyniadau	508	219	50,116	35,883
Ar gael i'w gwerthu	60	60	0	0
Gwerth teg drwy Elw neu Golled	17	17	0	0
Derbyniadau Masnach	4,555	3,898	27,134	28,699
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	5,140	4,194	77,250	64,582

Mae'r tabl a ganlyn yn adlewyrchu cyfansoddiad y benthyca a gofnodir ar y Fantolen:

	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyca				
Swm enwol	(113,866)	(113,000)	(4,787)	(1,341)
Llog cronnus	0	0	(821)	(709)
Cyfanswm o gost wedi ei amorteiddio	(113,866)	(113,000)	(5,608)	(2,050)

Mae'r tabl a ganlyn yn adlewyrchu cyfansoddiad y buddsoddiadau a gofnodir ar y Fantolen:

Tymor Byr	31 Mawrth 2011			31 Mawrth 2012		
	Enwol	Llog Cronnus	Gwerth Teg	Enwol	Llog Cronnus	Gwerth Teg
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau a Derbyniadau	49,832	284	50,116	35,559	324	35,883
Ar gael i'w gwerthu	0	0	0	0	0	0
Gwerth teg drwy Elw neu Golled	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	49,832	284	50,116	35,559	324	35,883

Tymor Hir	31 Mawrth 2011			31 Mawrth 2012		
	Enwol	Llog Cronnus	Gwerth Teg	Enwol	Llog Cronnus	Gwerth Teg
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau a Derbyniadau	508	0	508	219	0	219
Ar gael i'w gwerthu	60	0	60	60	0	60
Gwerth teg drwy Elw neu Golled	17	0	17	17	0	17
Cyfanswm	585	0	585	296	0	296

Cyflwynir y gyfran o rwymedigaethau a buddsoddiadau tymor hir sydd i'w setlo o fewn 12 mis i ddyddiad y Fantolen yn y Fantolen dan y penawdau 'rhwymedigaethau presennol' neu 'buddsoddiadau presennol'. Mae hyn yn cynnwys y llog sydd wedi cronni ar rwymedigaethau a buddsoddiadau tymor hir sy'n daladwy neu sydd i'w derbyn yn 2011/12.

Benthyciadau Meddal - Balansau

Mae gan Awdurdodau Lleol yr hawl i roi benthyciadau am resymau polisi yn hytrach na fel offerynnau ariannol, ac fe all y benthyciadau yma fod yn ddi-log neu ar gyfraddau is na chyfraddau cyffredinol y farchnad. Pan mae benthyciadau yn cael eu dyroddi ar gyfradd is na chyfradd y farchnad maent yn cael eu hadnabod fel "Benthyciadau Meddal".

Mae gwerth teg y benthyciadau meddal yma yn llai na chyfanswm yr arian a fenthyciwyd. Mae gwerth teg benthyciad, sy'n cael ei roi yn ddi-log neu ar gyfradd is na chyfradd gyffredinol y farchnad, yn cael ei amcangyfrif fel gwerth presennol yr holl dderbyniadau arian a dderbynnir yn y dyfodol wedi ei ddisgowntio yn defnyddio cyfradd marchnad gyffredinol ar gyfer offeryn cyffelyb. Mae'r gwahaniaeth rhwng y swm a fenthycir a gwerth teg y benthyciad yn cael ei gynnwys yn y Cyfrif Incwm a Gwariant. Mae Cod Ymarfer 2011/12 yn gosod gofynion cyfrifeg a datgeliad penodol ar gyfer benthyciadau meddal. Yn ystod 2011/12 fe adnabu Cyngor Gwynedd y benthyciadau meddal canlynol:

- Taliadau Gohiriedig am dderbyniad taliadau sy'n ddyledus gan bobl mewn gofal (cyfanswm yn ddyledus ar 31.03.12 = £2,464,628)
- Benthyciadau Ceir a Beic i weithwyr (cyfanswm yn ddyledus ar 31.03.12 = £761,623)

Daethpwyd i benderfyniad nad yw'r ychydig o fenthyciadau meddal sydd gan y Cyngor yn ymofyn datgeliad ar wahân gan eu bod yn de minimus.

(c) Offerynnau Ariannol – Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a'r colledion a nodir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas â'r offerynnau ariannol yn cynnwys yr eitemau a ganlyn:

	Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol			
	Costau'r rhwymedigaethau wedi'u hamorteiddio	Benthyciadau a Derbyniadau	Asedau ar gael i'w gwerthu	Gwerth Teg drwy Elw a Cholled	Cyfanswm 2011/12
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau Llog	6,819	0	0	0	6,819
Colledion ar ddad-gydnabod	0	0	0	0	0
Colledion Amhariad	0	(91)	0	0	(91)
Llog taladwy a ffioedd tebyg	6,819	(91)	0	0	6,728
Incwm y llog	0	(890)	0	0	(890)
Incwm y llog a'r buddsoddiad	0	(890)	0	0	(890)
Enillion drwy ailbriso			0	0	0
Colledion drwy ailbriso			0	0	0
Symiau sy'n cael eu aildefnyddio yng Nghyfrif I&G ar ôl amhariad			0	0	0
Gwarged yn deillio o ailbriso asedau ariannol			0	0	0
Enillion / colledion net y flwyddyn	6,819	(981)	0	0	5,838

(d) Offerynnau Ariannol – Gwerthoedd Teg

Ar gyfer pob dosbarth o asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol, mae gofyn i awdurdod ddatguddio gwerth teg y dosbarth asedau a'r rhwymedigaethau mewn modd sy'n galluogi cymharu'r wybodaeth gyda'r swm cario.

Caiff benthyciadau tymor hir y Cyngor eu cario yn y Fantolen ar sail y gost wedi'i amorteiddio. Mae buddsoddiadau'n cynnwys benthyciadau a derbyniadau, beth sydd ar gael i'w werthu, a gwerth teg drwy fuddsoddiadau elw a cholled. Caiff benthyciadau a derbyniadau eu cario ar y Fantolen ar sail y gost wedi'i hamorteiddio, o gymharu â'r ddau gategori buddsoddi arall, sy'n seiliedig ar werth teg. Cyflwynir y gyfran o ddyledion a buddsoddiadau sydd i'w setlo o fewn 12 mis i ddyddiad y Fantolen yn y Fantolen dan y penawdau 'rhwymedigaethau tymor byr' neu 'fuddsoddiadau tymor byr'. Mae hyn hefyd yn cynnwys llog cronrus ar gyfer buddsoddiadau a benthyciadau tymor hir, yn ogystal â'r llog cronrus ar gyfer arian a chydwerthydd arian.

Mae Cod Ymarfer 2011/12 yn gofyn i Werthoedd Teg yr asedau a'r rhwymedigaethau hyn gael eu datguddio er mwyn eu cymharu. Y Gwerth Teg yw'r hyn y gellid ei gyfnewid am ased neu ei ddefnyddio i setlo rhwymedigaeth, rhwng partion gwybodus a bodlon mewn trosglwyddiad hyd braich. Yn gyffredinol, pris y trosglwyddiad yw Gwerth Teg offeryn ariannol ar y gydnabyddiaeth cychwynnol. Roedd cyfanswm dyledion y Cyngor oedd heb eu talu ar 31 Mawrth 2011 a 31 Mawrth 2012 yn cynnwys benthyciadau gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) a benthyciadau marchnad. Mae'r PWLB wedi rhoi'r Gwerthoedd Teg i'r Cyngor ar gyfer ei bortffolio dyled. Mae'r PWLB wedi asesu'r Gwerthoedd Teg drwy gyfrifo'r symiau y byddai'n rhaid i'r Cyngor eu talu i gwblhau'r benthyciadau ar y dyddiadau hyn. O ran benthyciadau marchnad, ysgrifennodd y Cyngor at y benthyciwr a chan na dderbyniwyd unrhyw ymateb, mae Ymgynghorydd Trysorlys y Cyngor wedi cyfrifo'r gwerth teg yn seiliedig ar gyfraddau amnewid cyfatebol ar ddyddiad y Fantolen.

Roedd portffolio buddsoddi'r Cyngor ar ddyddiad y Fantolen yn cynnwys bron iawn ond adneuo cyfnod penodol gyda Banciau a Chymdeithasau Adeiladu, adneuo cyfrifon ar alw / ar rybudd a buddsoddiadau Cronfeydd Marchnad Arian. Roedd dyddiad aeddfedu'r buddsoddiadau hyn oll o fewn cyfnod o 12 mis i ddyddiad y Fantolen. Mae gwerth un o'r buddsoddiadau hyn wedi cael ei amharu.

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Amlinellwyd yn yr adroddiad cynnydd credydwyr a gyhoeddwyd gan y gweinyddwyr Ernst and Young, dyddiedig 17 Ebrill 2009, y byddai credydwyr yn adennill 80c yn y £ erbyn diwedd 2013, gyda'r taliad difidend cyntaf o 15c yn y £ yn cael ei dalu yn ystod haf 2009. Dyma oedd y sail ar gyfer cau cyfrifon 2008/09. Hyd 31 Mawrth 2012, mae'r Cyngor wedi adennill £2,729,629 gan y gweinyddwyr a bellach mae'r gweinyddwyr yn disgwyl adennill 88c yn y £ erbyn canol 2013. Yn seiliedig ar y wybodaeth hon, mae'r gostyngiad yng ngwerth y cyfrifon erbyn hyn yn seiliedig ar adennill 88c yn y £ (ar 31 Mawrth 2011 roedd y sail yn 85c yn y £).

Mae'r canrannau a dderbyniwyd hyd yn hyn fel a ganlyn:

Dyddiad	%
Gorffennaf 2009	16.13
Rhagfyr 2009	12.66
Mawrth 2010	6.19
Gorffennaf 2010	6.27
Hydref 2010	4.14
Ionawr 2011	4.71
Ebrill 2011	6.25
Gorffennaf 2011	4.05
Hydref 2011	4.18
Ionawr 2012	3.32
Cyfanswm 31 Mawrth 2012	67.90

Rhagwelir y bydd mwy o ad-daliadau ac y bydd gwerthiant terfynol o'r asedau yn digwydd ar ôl i'r sefyllfa cael ei derfynu yn ystod 2013. Felly, wrth gyfrifo'r amhariad, mae'r Cyngor wedi gwneud y tybiaethau canlynol ynghylch amseriad yr adenillion dilynol:

Dyddiad	%
Ebrill 2012	3.79
Gorffennaf 2012	3.50
Hydref 2012	3.50
Ionawr 2013	3.50
Ebrill 2013	5.81
Cyfanswm	20.10

Derbyniwyd taliad o £152,298 ym mis Ebrill 2012, sef y 3.79% a ddisgwyliwyd yn y tabl uchod. Mynegir yr adenillion fel canran o gais yr Awdurdod i'r gweinyddiaeth, sy'n cynnwys y llog a gronwyd hyd at 6 Hydref 2008.

Mae gwerth teg y rhan berthnasol o'r swm a adnewyd yn unol â'r dyddiad disgwyliad ad-daliad wedi'i gynnwys dan y buddsoddiadau tymor byr a thymor hir yn y tablau uchod. Canlyniad cyfrifo'r gwerth teg oedd lleihad o £105,426 yn yr amhariad o £1,030,109 a gyfrifwyd erbyn 31 Mawrth 2011. Cyfrifwyd cynnydd o £48,509 yn y llog damcaniaethol. Mae cyfran berthnasol o leihad yr amhariad (£14,897) a'r llog damcaniaethol (£6,854) wedi'i ddynodi i'r Gronfa Bensiwn. Mae'r ddau addasiad wedi'u cynnwys o fewn Incwm Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Wrth gwrs, gallai'r gwir golled erbyn canol 2013 fod yn fwy neu'n llai na'r golled bosib a amcangyfrifir uchod, ac efallai yn sylweddol llai gan gofio fod amcangyfrifon swyddogol y gweinyddwyr o gwmnïau sydd mewn trafferthion yn hynod geidwadol. Fodd bynnag, amcangyfrifir yr amhariad yn unol â'r dehongliad cytunedig o'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2012.

O ran offerynnau tymor byr a rhwymedigaethau gohiriedig (megis prydlesau cyllidol) tybia'r awdurdod bod y swm cario yn frasamcan rhesymol o'r gwerth teg.

Swm Cario	Gwerth Teg		Swm Cario	Gwerth Teg
31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2011		31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2012
£'000	£'000		£'000	£'000
Ymrwymadau Ariannol:				
(119,474)	(148,044)	Benthycia	(115,050)	(165,565)
(46,642)	(46,642)	Dyledion Masnach	(47,199)	(47,199)
(166,116)	(194,686)	Cyfanswm Ymrwymadau Ariannol	(162,249)	(212,764)
Asedau Ariannol:				
50,340	50,624	Benthyciadau a Derbyniadau	35,778	36,102
77	77	Buddsoddiadau	77	77
31,689	31,689	Derbyniadau Masnach	32,597	32,597
82,106	82,390	Cyfanswm yr Asedau Ariannol	68,452	68,776

Ymrwymadau Ariannol

Mae gwerth teg rhwymedigaethau tymor hir yn uwch na'r swm cario gan fod portffolio benthyciadau'r awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau ble mae'r raddfa llog sy'n daladwy yn uwch na'r graddfeydd llog sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg fel y maent ar ddyddiad y Fantolen.

Asedau Ariannol

O ran asedau ariannol tymor hir mae'r awdurdod yn ystyried bod y swm cario'n frasmcan rhesymol o'r gwerth teg.

(e) Offerynnau Ariannol - Risgiau

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys (ac addasiadau dilynol) CIPFA ac yn cydymffurfio â'r *Prudential Code for Capital Finance in Local Authorities* (ill dau wedi'u haddasu ym mis Tachwedd 2011).

Fel rhan o fabwysiadu'r Cod Rheoli Trysorlys, mae'r Cyngor yn cymeradwyo Strategaeth Rheoli Trysorlys cyn i bob blwyddyn ariannol newydd gychwyn. Mae'r Strategaeth yn amlinellu'r paramedrau ar gyfer rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig i Offerynnau Ariannol. Mae'r Cyngor hefyd yn cynhyrchu Ymarferion Rheoli Trysorlys sy'n manylu ar y trefniadau ymarferol i'w dilyn i reoli'r risgiau hynny.

Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys yn cynnwys Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol yn unol ag Arweiniad Buddsoddi Llywodraeth Cymru ar gyfer awdurdodau lleol. Pwysleisia'r Arweiniad hwn y dylid rhoi blaenoriaeth i sicrwydd a hylifedd, yn hytrach na chynnyrch. Mae Strategaeth Trysorlys y Cyngor, ynghyd â'i Arferion Rheoli Trysorlys yn seiliedig ar chwilio am y raddfa uchaf posib o adenillion yn seiliedig ar y lefelau cymesuredd o sicrwydd a hylifedd.

Mae hyn yn cynnwys y prif risgiau a ganlyn:

Risg Credyd: Y posibilrwydd y bydd un parti mewn offeryn ariannol yn methu â chyflawni rhwymedigaethau ei gontract, gan beri colled i'r parti arall.

Risg Hylifedd: Y posibilrwydd na fydd parti yn gallu codi digon o arian i ddiwallu'r ymrwymiad ariannol sydd ynghlwm ag Offerynnau Ariannol.

Risg y Farchnad: Y posibilrwydd y bydd gwerth offeryn yn anwadal oherwydd newidiadau i'r cyfraddau llog, prisiau'r farchnad ac ati.

Risg Credyd

Benthyciadau a Derbyniadau

Mae'r Cyngor yn rheoli risg credyd drwy sicrhau eu bod yn buddsoddi yn y Swyddfa Rheoli Dyled, awdurdodau lleol eraill, cronfeydd marchnad arian sydd â statws AAA a Banciau a Chymdeithasau Adeiladu sydd o ansawdd credyd digonol fel yr amlinellir yn y Strategaeth Rheoli Trysorlys. Gosodir cyfyngiad o £20m ar y swm o arian y gellir ei fuddsoddi gyda gwrthbarti unigol. Mae'r Cyngor hefyd yn gosod cyfyngiad buddsoddi grwp ar gyfer sefydliadau sy'n rhan o'r un grwp bancio. Ni ellir buddsoddi mwy na chyfanswm o £40m am gyfnod mwy na blwyddyn. Mae'r Cyngor wedi cael un profiad blaenorol o ddiffyg ar ran gwrthbarti, sef y swm o arian a gadwyd gyda Banc Heritable. Ceir y manylion llawn ym mharagraff (d) uchod.

Dylid nodi hefyd, er bod credyd-raddio yn parhau'n ffynhonnell allweddol o wybodaeth, bod y Cyngor yn ymwybodol o'u cyfyngiadau, ac y gwneir penderfyniadau buddsoddi ar sail amrywiaeth o ddangosyddion credyd. Mae'r holl fuddsoddiadau wedi'u gwneud yn unol â Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2011-12, a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn ar 1 Mawrth 2011. Gellir gweld Strategaeth Trysorlys 2011-12 ar safle we yr Awdurdod.

Yn ail hanner 2009/10, wrth i'r amodau yn y sector ariannol ddechrau dangos arwyddion o wella graddol, a hynny gydag ymyrraeth sylweddol gan awdurdodau'r llywodraeth, penderfynodd yr Awdurdod y byddai'n addas amrywio'r rhestr gwrthbartion yn 2011/12, drwy gynnwys Banciau cyfatebol y tu allan i'r DU ar gyfer buddsoddi. Cynhwyswyd banciau yn y gwledydd sofran a ganlyn: Awstralia, Canada, Y Ffindir, Ffrainc, Yr Almaen, yr Iseldiroedd, Y Swistir ac UDA. Dewiswyd y gwledydd hyn, a'u Banciau, ar ôl gwneud dadansoddi a monitro gofalus o'u statws credyd, *Credit Default Swaps*, "GDP", dyledion net fel canran o'r "GDP", mecanweithiau cymorth sofran / cymorth potensial gan riant-sefydliad gydag adnoddau digonol, a phrisiau cyfrandaliadau. Yn ystod y flwyddyn, gohiriwyd rhoi adneuon gyda Banciau Ewropeaidd (ac eithrio'r DU) o ganlyniad i amodau'r farchnad ac argyfwng dyled ardal yr Ewro.

Tan fis Tachwedd 2011, isafswm y maen prawf statws credyd ar gyfer buddsoddiadau yn 2011/12 oedd statws hirdymor o A+/A1/A+ (Fitch/Moody's/S&P). Yn ystod hydref 2011 cafodd nifer o sefydliadau

ariannol pwysig yn y system eu hisraddio, a mabwysiadwyd maen prawf statws credyd is o A-/A3/A- (Fitch/Moody's/S&P) gan yr awdurdod unwaith y cymeradwywyd Strategaeth y Trysorlys diwygiedig gan y Cyngor Llawn ar 15 Rhagfyr 2011.

Yn y tabl isod ceir crynodeb o werth enwol portffolio buddsoddi'r Cyngor ar 31 Mawrth 2012, sy'n cadarnhau y gwnaed yr holl fuddsoddiadau'n unol â'r meini prawf statws credyd a gymeradwywyd gan y Cyngor ar adeg gwneud y buddsoddiad.

Gwrthbarti	Maen Prawf Statws Credyd wedi'i gyrraedd wrth fuddsoddi?	Maen Prawf Statws Credyd wedi'i gyrraedd ar 31.03.12?	Balans wedi'i Fuddsoddi ar 31 Mawrth 2012					Cyfanswm
			Hyd at 1 mis	≥ 1 mis a < 3 mis	≥ 3 mis a < 6 mis	≥ 6 mis a < 12 mis	≥ 12 mis a < 24 mis	
	OEDD / NAC OEDD	OEDD / NAC OEDD	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Banciau – DU	OEDD	OEDD	20,000	0	5,000	0	0	25,000
Awdurdodau Lleol - DU	OEDD	OEDD	0	5,000	0	0	0	5,000
Cymdeithasau Adeiladu - DU	OEDD	OEDD	0	5,000	0	0	0	5,000
Cyfrifon ar Alwad	OEDD	OEDD	17,630					17,630
Cyfanswm			37,630	10,000	5,000	0	0	52,630

Dengys y dadansoddiad uchod bod yr holl adneuoedd yn parhau ar 31/03/2012 yn cwrdd â'r meini prawf statws credyd benderfynwyd arno am y cyfnod o 15/12/2011 i 31/03/2012.

Nid yw'r dadansoddiad uchod yn cynnwys gwerth cario (ar ôl amhariad) buddsoddiad y Cyngor yn Heritable Bank (amcangyfrifir i fod yn £778,365 ac sydd wedi ei drin yn rhan (d) uchod).

Derbyniadau Masnachol

Mae gan y Cyngor nifer o ddyledwyr tymor hir gan gynnwys benthyciadau ceir a beiciau i weithwyr a morgeisi i aelodau'r cyhoedd. Ystyrir y benthyciadau ceir fel risg isel oherwydd y gallu i ddiddymu'r ad-daliadau o gyflogau'r gweithwyr, trefniadau trosglwyddo cytbwys gydag awdurdodau lleol eraill, trefniadau penodol ar gyfer methdalwyr a threfniadau adennill dyled arferol ar gyfer unrhyw weithwyr sydd yn gadael cyflogaeth Llywodraeth leol. Mae'r morgeisi yn risg isel oherwydd bod y Cyngor yn dal arwystl cyntaf dros yr eiddo a forgeisiwyd.

Etifeddwyd nifer fach a gwerth bach o fenthyciadau tymor hir i gwmnïau a sefydliadau lleol gan y cyn-cynghorau. Dim ond un o'r benthyciadau hyn sy'n parhau'n ddyledus ac mae'r hanes ad-dalu yn ardderchog.

Mae'r Cyngor wedi lansio Cronfa Benthyciadau Busnes i fusnesau bychan a chanolig o ran maint yng Ngwynedd. Mae'r cyfraddau llog a gyfyd ar fenthyciadau o'r fath yn gyfesur â'r risg credyd uwch sy'n ymglymedig â'r math yma o fenthyciadau.

Risg Hylifedd

Mae gan y Cyngor fynediad i gyfleusterau benthycia drwy gyfrwng y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, banciau masnachol, cyhoeddi bondiau, nodiadau tymor canolig, cyllido cynyddion treth, Banc Buddsoddi Ewrop ac awdurdodau lleol eraill. Nid oes unrhyw risg wedi'i ragweld na fydd y Cyngor yn medru codi cyllid i gwrdd â'i ymrwymiadau. Yn ogystal, mae'n rhaid i'r Cyngor reoli'r risg na fydd yn agored i ad-dalu cyfran helaeth o'i fenthyciadau ar adeg pan fo'r cyfraddau llog yn anffafriol.

Dim ond ar sail achos busnes clir y byddai'r Cyngor yn benthycia cyn i'r angen godi, a hynny dim ond ar gyfer y rhaglen gyfalaf gyfredol neu i ariannu dyledion fydd yn aeddfedu yn y dyfodol.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o aeddfedrwydd gwerth enwol dyled y Cyngor ar 31 Mawrth 2012:

	Blynyddoedd	31 Mawrth 2011 £'000	% cyfanswm portffolio'r ddyled	31 Mawrth 2012 £'000	% cyfanswm portffolio'r ddyled
Benthyca Tymor Byr	Llai na 1 flwyddyn	(4,787)	4.03	(1,341)	1.17
Benthyca Tymor Hir	Dros 1 ond llai na 2	(1,256)	1.06	(17,403)	15.22
	Dros 2 ond llai na 5	(18,310)	15.43	(3,020)	2.64
	Dros 5 ond llai na 10	(7,377)	6.22	(6,970)	6.10
	Dros 10 ond llai na 15	(13,829)	11.65	(16,933)	14.81
	Dros 15 ond llai na 20	(6,728)	5.67	(6,728)	5.88
	Dros 20 ond llai na 25	(23,549)	19.85	(20,897)	18.28
	Dros 25 ond llai na 30	(13,255)	11.17	(13,697)	11.98
	Dros 30 ond llai na 35	(2,209)	1.86	0	0.00
	Dros 35 ond llai na 40	0	0.00	0	0.00
	Dros 40 ond llai na 45	(1,767)	1.49	(17,985)	15.73
	Dros 45	(25,586)	21.56	(9,367)	8.19
Cyfanswm Benthyca Tymor Hir		(113,866)	95.97	(113,000)	98.83
Cyfanswm Benthyca		(118,653)	100.00	(114,341)	100.00

Benthyciadau ac ymrwymadau tymor hir eraill sy'n ddyledus (gwerth enwol):	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2012 £'000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	(102,453)	(97,666)
Amrywiol Ddyledwyr	(16,200)	(16,200)
Cynllun Benthyca Effeithlonrwydd Ynni Salix	0	(475)
Ymrwymadau Gohiriedig	(49)	(29)
Cyfanswm	(118,702)	(114,370)

Risg y Farchnad

- *Risg Cyfraddau Llog:* Mae'r Cyngor yn agored i risgiau sy'n codi o symudiadau yn y cyfraddau llog. Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys yn ceisio lleihau'r risgiau hyn drwy osod terfyn o 50% ar y ddyled allanol a ganiateir yn ddarostyngedig i gyfraddau llog newidiol. Ar 31 Mawrth 2012, yr oedd 100% o'r portffolio dyled wedi'i ddal mewn offerynnau cyfraddau sefydlog, a 0% mewn offerynnau cyfraddau newidiol.

Petai'r holl gyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch (gyda'r elfennau newidiol eraill oll yn ddisymud), yr effaith ariannol fyddai:

	£'000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd newidiol	0
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fuddsoddiadau cyfradd newidiol	95
Effaith ar y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	95
Lleihad yng ngwerth teg yr asedau buddsoddiad cyfradd sefydlog	0
Effaith ar Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0
Lleihad yng ngwerth teg benthyciadau / rhwymedigaethau cyfradd sefydlog*	23,542

*Dim effaith ar y Gwarged na'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau nag ar Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Byddai effaith gostyngiad 1% mewn cyfraddau llog oddeutu'r un fath ag uchod, ond gyda'r symudiadau i'r gwrthwyneb. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn seiliedig ar yr un fethodoleg ag a ddefnyddiwyd yn y nodyn datgelu 'Gwerth Teg'.

Mae buddsoddiadau hefyd yn ddarostyngedig i symudiadau mewn cyfraddau llog. Gan fod buddsoddiadau'n cael eu gwneud ar gyfradd sefydlog, ond am gyfnodau byrrach, mae effaith symudiadau'r cyfraddau llog yn fwy. Rhaid cydbwysu'r risg yn erbyn y camau a gymerir i leihau'r risg credyd

- *Risg Pris:* Nid yw'r Cyngor yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti ac felly nid yw'n agored i risg pris (h.y. bod risg y bydd y Cyngor yn gwneud colled o ganlyniad i symudiadau niweidiol ym mhris offerynnau ariannol). Mae'r Cyngor yn berchennog cyfranddaliadau mewn Cwmni Gwaredu Gwastraff Awdurdod Lleol (LAWDC). Mae'r gweithgareddau perthnasol wedi eu mewnnoli, a'r cwmni yn cael ei ddirwyn i ben ac felly wedi cael ei ddynodi fel ased sydd ar gael i'w gwerthu a'i ddatgan ar werth teg ar Y Fantolen. Derbyniwyd setliad rhannol am werth teg y cyfranddaliadau yn ystod 2008/09 a 2009/10 ac mae'r balans yn parhau'n ddyledus. Ni all y broses yma cael ei gwblhau yn derfynol nes mae materion treth penodol a perthnasol wedi eu datrys gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi.
- *Risg y Gyfnewidfa Dramor:* Nid oes gan y Cyngor unrhyw asedau na rhwymedigaethau ariannol mewn arian tramor. Felly nid yw'n agored i golledion o ganlyniad i symudiadau niweidiol mewn cyfraddau cyfnewid.

NODYN 19 – STOC

2010-11 £'000		2011-12 £'000
1,251	Stoc a Gwaith mewn llaw	1,380
1,251		1,380

NODYN 20 – DYLEDWYR TYMOR BYR

	Dyledwyr NET o amhariad		
	1 Ebrill	31 Mawrth	31 Mawrth
	2010	2011	2012
	£'000	£'000	£'000
Llywodraeth Cymru	8,824	8,303	10,186
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	5,562	5,784	4,534
Awdurdodau Lleol Eraill	2,155	2,575	2,530
Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol	1,807	1,904	2,190
Corfforaethau a Masnachu Cyhoeddus	13	16	15
Treth Cyngor	1,618	1,861	1,892
Endidau Eraill ac Unigolion	17,203	6,691	7,352
Cyfanswm	37,182	27,134	28,699

NODYN 21 – ARIAN A CHYWERTHOEDD ARIAN

Mae arian yn cynnwys arian parod ac arian ar adnau yn ôl y galw. Bydd arian parod hefyd yn cynnwys gorddrafft gan fanciau y mae'n rhaid eu had-dalu yn ôl y galw, sy'n greiddiol i reolaeth arian yr awdurdod.

Mae balansau a ddisgrifir fel 'Chywerthydd Arian' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn, y gellir eu troi yn symiau arian parod, ac nad oes llawer o risg iddynt newid yn eu gwerth.

Mae balans net yr Arian a Chywerthydd Arian yn cynnwys yr elfennau a ganlyn ar ddyddiad y Fantolen:

	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2012 £'000
Arian mewn llaw	15	15
Cyfrif Banc Cyfredol	42	42
Cyfrif Galw	14,115	17,630
Cronfeydd Marchnad Arian	5,000	0
	19,172	17,687
Gorddrafft Banc	(15,554)	(6,904)
	3,618	10,783

Er mwyn uchafu'r adenillion o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adneuron Banc, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian sydd dros ben yn eu cyfrifon banc yn y tymor byr ynghyd âg unrhyw arian sydd dros ben yng nghyfrifon banc Cronfa Bensiwn Gwynedd. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion ar fuddsoddiadau gyda'r Gronfa Bensiwn yn yr un modd. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw'r arian sydd dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor ac felly mae rhan o'r Buddsoddiadau Tymor Byr (Nodyn 16) a'r Cyfrif Galw a Chronfeydd Marchnad Arian a ddangosir uchod yn cynrychioli arian sydd wedi ei fuddsoddi ar ran y Gronfa Bensiwn ar ddyddiad y fantolen. Oherwydd y ffaith fod y buddsoddiadau yn enw Cyngor Gwynedd maent yn ymddangos yn eu cyfanrwydd ar y Fantolen. £3.4m (£10.0m ar 31 Mawrth 2011) oedd elfen Buddsoddiadau Tymor Byr ac Adneuron Banc y Gronfa Bensiwn.

NODYN 22 – ASEDAU AR GAEL I'W GWERTHU

	Cyfredol 2010/11 £'000	Cyfredol 2011/12 £'000
Balans 1 Ebrill	810	2,052
<u>Asedau newydd eu dosbarthu fel rhai ar gael i'w gwerthu:</u>		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	0	0
Gwariant yn y flwyddyn	0	23
Colledion ailbriso	0	0
Enillion ailbriso	0	0
Colledion Amharu	(60)	(23)
<u>Asedau wedi eu annosbarthu fel rhai ar gael i'w gwerthu:</u>		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	0	0
Asedau wedi eu gwerthu	(695)	(445)
Trosglwyddo o anghyfredol i cyfredol	1,997	0
Balans 31 Mawrth	2,052	1,607

NODYN 23 – CREDYDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2012 £'000
Llywodraeth Cymru	1,093	1,992
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	5,068	6,865
Awdurdodau Lleol Eraill	8,732	6,956
Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol	898	646
Corfforaethau a Masnachu Cyhoeddus	540	212
Treth Cyngor	947	1,031
Endidau Eraill ac Unigolion	27,065	25,339
Cyfanswm	44,343	43,041

NODYN 24 – DARPARIAETHAU

Mae'r Cyngor yn gosod o'r neilltu ddarpariaethau ar gyfer ymrwymadau penodol na ellir ar hyn o bryd eu pennu'n sicr o ran maint neu amser. Ni chaniateir, yn unol ag egwyddorion cyfrifeg, i wneud darpariaethau ar gyfer gwariant anwastad. Fodd bynnag, gellir sefydlu reserfau wedi eu clustnodi a dangosir rheiny yn Nodyn 10.

Mae'r manylion isod wedi eu rhannu'n ddarpariaethau tymor byr (o fewn 12 mis) a darpariaethau tymor hir (dros 12 mis). Fodd bynnag, cynhelir adolygiad cyfnodol ar lefel darpariaeth yr eitemau perthnasol.

	Balans ar 31 Mawrth 2011 £'000	(Ychwanegiad) / Gostyngiad / Trosglwyddiad £'000	Defnydd yn y flwyddyn £'000	Balans ar 31 Mawrth 2012 £'000
<u>Darpariaethau Tymor Byr</u>				
Eraill	0	(34)	0	(34)
	0	(34)	0	(34)
<u>Darpariaethau Tymor Hir</u>				
Gwasanaethau Cymdeithasol	(27)	0	27	0
Ad-daliad Trosglwyddiadau Treth y Cyngor	(297)	0	47	(250)
Adran 117 Deddf Iechyd Meddwl	(117)	0	117	0
Adolygiad Tâl	(1,935)	(253)	0	(2,188)
Darpariaeth Safle Gwastraff	(800)	0	0	(800)
Darpariaeth Achosion Trydydd Parti	0	(535)	0	(535)
Eraill	(214)	(72)	110	(176)
	(3,390)	(860)	301	(3,949)
Cyfanswm	(3,390)	(894)	301	(3,983)

Darpariaeth Ad-daliad Trosglwyddiadau Treth y Cyngor - Darpariaeth cysylltiedig â'r colledion yn deillio o drosglwyddiadau eiddo o Dreth y Cyngor i Drethi Annomestig Cenedlaethol.

Darpariaeth Adolygiad Tâl – darpariaeth mewn perthynas ag achosion a hawliadau cyflog cyfartal yn erbyn y Cyngor.

Darpariaeth Safle Gwastraff – ar gyfer gofynion gwaith capio ac ôl-ofal un o safleoedd gwaredu gwastraff y Cyngor.

Darpariaeth Achosion Trydydd Parti – mewn perthynas ag achosion a hawliadau trydydd parti yn erbyn y Cyngor.

Darpariaethau Eraill – Mân faterion yw'r ddarpariaethau unigol eraill.

NODYN 25 – RESERFAU DEFNYDDIADWY

Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau yn manylu ar y symudiad yn reserfau defnyddiadwy'r Awdurdod.

NODYN 26 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO

1 Ebrill 2010 £'000	31 Mawrth 2011 £'000		31 Mawrth 2012 £'000
13,433	56,977	Reserf Ailbriso	50,736
60	60	Reserf Offerynnau Ariannol ar Gael i'w Gwerthu	60
375,622	149,676	Cyfrif Addasu Cyfalaf	161,996
(1,124)	(993)	Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	(1,015)
52	42	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	8
(281,237)	(90,421)	Reserf Pensiynau	(128,153)
(4,685)	(3,679)	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	(4,060)
102,121	111,662	Cyfanswm Reserfau na ellir eu defnyddio	79,572

Reserf Ailbriso

Mae'r Reserf Ailbriso yn cynnwys enillion wnaed gan yr Awdurdod yn deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Offer a Chyfarpar. Gostyngir y balans pan gaiff asedau gydag enillion cronedig eu:

- ailbriso i lawr neu eu amharu a bod yr enillion yn cael eu colli
- defnyddio i ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiant, neu
- gwaredu a'r enillion yn cael eu cyflawni.

Dim ond enillion ailbriso sydd wedi eu cronni ers 1 Ebrill 2007, sef dyddiad creu y Reserf, sy'n cael eu cynnwys yn y Reserf. Caiff unrhyw enillion sydd wedi eu cronni cyn y dyddiad yma eu cynnwys ym malans y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2010/11 £'000		2011/12 £'000
13,340	Balans 1 Ebrill	56,977
93	Addasu Balans Agoriadol	0
13,433	Ail ddatgan Balans Agoriadol	56,977
57,982	Ailbriso asedau i fyny	689
(12,898)	Ailbriso asedau i lawr a cholledion amharu	(5,551)
45,084	Gwarged neu ddiffyg wrth ailbriso asedion	(4,862)
(1,218)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant hanesyddol	(1,062)
(322)	Elw cronedig ar asedion a werthwyd	(317)
(1,540)	Swm i'w sgwennu i ffwrdd i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(1,379)
56,977	Balans 31 Mawrth	50,736

Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu

Mae'r Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu yn cynnwys yr enillion wnaed gan yr Awdurdod o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei fuddsoddiadau sydd unai â phris marchnad a ddyfynnwyd, neu sydd heb daliadau penodol neu sefydlog. Gostyngir y balans pan mae buddsoddiadau gydag elw cronedig yn cael eu:

- ailbriso i lawr neu eu amharu a'r elw'n cael ei gollu
- gwerthu a'r elw'n cael ei gyflawni.

2010/11 £000		2011/12 £000
60	Balans 1 Ebrill	60
0	Ailbriso buddsoddiadau i fyny	0
0	Ailbriso buddsoddiadau nad ydynt wedi eu cynnwys yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau i lawr	0
0	Enillion cronedig ar asedau wedi eu gwerthu ac asedau aeddfed sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Incwm Buddsoddi Arall	0
60	Balans 31 Mawrth	60

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn amsugno y gwahaniaethau amser sy'n codi oherwydd y gwahaniaethau mewn trefniadau cyfrifeg am ddefnyddio asedau tymor hir a chyllido y prynu, adeiladu a gwella yr asedau o dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif yn cael ei ddebydu gyda'r gost o brynu, adeiladu a gwella gan bod dibrisiant, colledion amhariad ac amorteiddio yn cael ei gyfrifo i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda thrafodion cysoni yn y Reserf Ailbriso i drawsnewid y ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Mae'r Cyfrif yn cael ei gredu gyda'r swm wedi ei neilltuo gan yr Awdurdod fel cyllid i brynu, adeiladu a gwella asedau.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi ac enillion wedi eu hadnabod ar asedau rhoddi sydd heb eu treulio eto gan yr Awdurdod.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbriso wedi cronni ar Eiddo, Offer a Chyfarpar cyn I Ebrill 2007, y dyddiad y creuwyd y Reserf Ailbriso i gofnodi enillion o'r fath.

Mae Nodyn 9 yn dangos manylion yr holl drafodion o fewn y Cyfrif, ond am y rhai sydd yn cael eu cynnwys yn y Reserf Ail- briso.

2010/11 £'000		2011/12 £'000
375,622	Balans 1 Ebrill	149,676
	<u>Gwrthdroi eitemau sydd yn berthnasol i wariant cyfalaf sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>	
(489,534)	Dibrisiant ac amhariad asedau anghyfredol	(17,133)
(5,076)	Gwariant Refeniw wedi'w ariannu o Gyfalaf drwy Statud	(4,679)
(1,642)	Addasiad i falansau asedau anghyfredol wrth werthu	(549)
1,218	Trosglwyddo o'r Reserf Ailbriso Cyfalaf	1,062
	<u>Ariannu Cyfalaf a gyfeiriwyd yn y flwyddyn:</u>	
220,096	Derbyniadau Cyfalaf	3,489
0	Amorteiddiad Grantiau Llywodraeth Gohiriedig	0
28,962	Grantiau a Chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i ariannu cyfalaf	16,108
5,647	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,797
(205)	Gwariant Cyfalaf wedi ei gyfeirio yn y flwyddyn i'r Gronfa Gyffredinol	8,172
14,658	Derbyniadau cyfalaf a neilltuwyd / Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	631
(70)	Eraill - ad-daliad benthyciadau i drydydd parti	(578)
149,676	Balans 31 Mawrth	161,996

Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol

Sefydlwyd y Cyfrif Addasiadau i Offerynnau Ariannol (FIAA) ar 1 Ebrill 2007 pan fabwysiadwyd Safonau Adrodd Ariannol 25, 26 a 29 gan y Datganiad o Ymarfer a Argymhellir (SORP 2007). Mae'r balans yn y cyfrif FIAA ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn cynrychioli'r swm y dylai fod wedi'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol ag arferion cyfrifo cywir o dan y Cod Ymarfer, ond y mae Darpariaethau Statudol yn caniatáu neu'n gorfodi iddynt gael eu gohirio dros flynyddoedd dilynol.

Mae'n ofynnol i bob premiwm a disgownt o ganlyniad i ddiddymu benthyciadau o 1 Ebrill 2006 ymlaen gael eu codi'n llawn ar Incwm a Gwariant. Lle bo'r trafodion yn cwrdd â'r diffiniad o gyfaddasiad mae unrhyw breimiwm neu ddisgownt yn cael ei ychwanegu at werth cario'r benthyciad, ac yn cael ei amorteiddio i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros oes y benthyciad newydd. Mae cyfaddasiad yn digwydd pan nad yw telerau'r ddyled newydd yn "sylweddol wahanol" i rai'r hen ddyled.

Caiff premiymau a disgowntiau sy'n berthnasol i drafodion a ddigwyddodd cyn 1 Ebrill 2006 eu dosbarthu'n rhai sydd yn grog a rhai nad ydynt yn grog. Mae premiymau a disgowntiau crog yn rhai na ellir eu cysylltu gyda benthyciad sy'n parhau. Caiff y rhain eu dileu'n llawn fel addasiad i Falansau'r Gronfa Gyffredinol a Ddygir Ymlaen ar 1 Ebrill 2007.

Yn achos premiymau neu ddisgowntiau crog, neu'r rhai sy'n perthyn i ddyledion sydd wedi'u dileu, mae Darpariaethau Statudol yn bodoli sy'n anwybyddu darpariaethau'r Cod Ymarfer. Caiff y taliadau a

godir eu gwrthdroi yn y Datganiad o'r Symudiad yn y Reserfau a chaiff premiymau a disgowntiau eu hamorteiddio i Refeniw dros gyfnod o flynyddoedd. Lle nad yw premiymau a disgowntiau yn grog, neu lle maent yn gysylltiedig â thrafodion sy'n cwrdd â meini prawf cyfaddasu benthyciad, nid yw'r darpariaethau statudol yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol yn gymwys.

Gall premiymau sydd wedi'u hamorteiddio o dan ddarpariaethau statudol gael eu codi ar y Gronfa Gyffredinol, naill ai dros weddill oes y benthyciad gwreiddiol neu dros oes y benthyciad newydd, p'run bynnag yw'r cyfnod hwyaf. Rhaid i ddisgownt gael ei gredu i'r Gronfa Gyffredinol naill ai dros 10 mlynedd neu dros oes y benthyciad gwreiddiol, p'un bynnag yw'r cyfnod byrraf.

Mae'r trafodion a adlewyrchir yn yr FIAA ar gyfer 2011/12 fel a ganlyn:

2010/11 £000		2011/12 £000
(1,124)	Balans 1 Ebrill	(993)
73	Cyfran o breimiymau sy'n berthnasol i flynyddoedd blaenorol sydd yn gynwysedig ym malansau'r Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Refeniw Tai yn unol â gofynion statudol	45
58	Credyd gohiriedig am dderbyniad taliadau sy'n ddyledus gan bobl mewn gofal	(67)
(993)	Balans 31 Mawrth	(1,015)

Reserf Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Mae'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn dal yr enillion cydnabyddedig sy'n deillio o werthu asedau anghyfredol, nad oes taliad ariannol wedi ei wneud amdanynt eto. Yn unol â threfniadau statudol, nid yw'r Awdurdod yn trin yr enillion hyn fel rhai y gellir eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf newydd hyd nes y derbynnir yr arian amdanynt. Unwaith mae'r setliad ariannol yn digwydd, mae'r symiau yn cael eu trosglwyddo i'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf.

2010/11 £000		2011/12 £000
52	Balans 1 Ebrill	42
0	Addasu Balans Agoriadol	(26)
(10)	Ad-dalu Prifswm Morgeisi Hawl i Brynu	(8)
42	Balans 31 Mawrth	8

Reserf Pensiynau

Mae'r Reserf Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amser sydd yn deillio o wahanol drefniadau cyfrifo ariannu buddion ymddeol yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn cyfrifo buddion ymddeol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae'r buddion yn cronni blynyddoedd o wasanaeth, gyda'r rhwymedigaeth yn diweddar i adlewyrchu chwyddiant, newid tybiaethau ac enillion buddsoddiadau gan unrhyw adnoddau wedi ei neilltuo i gwrdd â'r gost. Fodd bynnag, mae anghenion statudol yn gofyn i fuddion wedi ei hennill cael eu ariannu fel y mae'r Awdurdod yn cyfrannu dros y gweithwyr i'r gronfa bensiwn neu yn y diwedd talu pensiwn ble mae'n bennaf gyfrifol. Mae balans debyd y Reserf Pensiynau felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion enilledig gan gyn weithwyr a gweithwyr presennol ble mae'r Awdurdod wedi neilltuo i'w cyfarfod. Mae'r trefniadau statudol yn sicrhau bydd arian wedi ei neilltuo erbyn bydd y buddion angen eu talu.

2010/11 £000		2011/12 £000
(281,237)	Balans 1 Ebrill	(90,421)
143,096	Enillion/Colledion Actiwaraid ar Asedau ac Ymrwymadau Pensiwn	(41,900)
30,280	Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(13,445)
17,440	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	17,613
(90,421)	Balans 31 Mawrth	(128,153)

Cyfrif Absenoldeb Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai fel arall yn ymddangos ar Falans y Gronfa Gyffredinol trwy Gronni absenoldebau cyfadfer enilledig ond heb eu cymeryd yn y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a ddygir ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

2010/11 £000		2011/12 £000
(4,685)	Balans 1 Ebrill	(3,679)
1,006	Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(381)
(3,679)	Balans 31 Mawrth	(4,060)

NODYN 27a – DATGANIAD LLIF ARIAN : ADDASIADAU I'R GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU AM SYMUDIADAU ANARIANNOL

2010-11 £'000		2011-12 £'000
(11,208)	Dibrisiant	(11,195)
(478,443)	Amhariad ac ailbriso i lawr	(5,937)
2,058	(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwy'r	(1,700)
(6,396)	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwy'r	2,490
76	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Stoc	129
47,720	Ymrwymiad pensiwn	4,168
(1,965)	Gwerth i'w gwario ar asedau anghyfredol a werthwyd	(867)
227,202	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu cynnwys yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau	(5,667)
(220,956)		(18,579)

NODYN 27b – DATGANIAD LLIF ARIAN : ADDASIADAU AM EITEMAU CYNWYSEDIG YN Y GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU SYDD YN WEITHGAREDDAU BUDDSODDI NEU ARIANNU

2010-11 £'000		2011-12 £'000
1,396	Elw o werthiant eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	1,267
(5,991)	Llog a dderbyniwyd a talwyd	(5,390)
(4,595)		(4,123)

NODYN 27c – DATGANIAD LLIF ARIAN : GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU

Mae'r llif arian o weithgareddau gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

2010-11 £'000		2011-12 £'000
(801)	Llog dderbyniwyd	(859)
6,792	Llog a dalwyd	6,249

NODYN 28 – DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

2010-11 £'000		2011-12 £'000
34,380	Prynu eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	31,838
5,052	Taliadau eraill am weithgareddau buddsoddi	4,774
(15,429)	Derbyniadau o werthu eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(1,917)
(4,513)	Derbyniadau o fuddsoddiadau tymor byr a thymor hir	(14,563)
(801)	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	(859)
18,689	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	19,273

NODYN 29 – DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU ARIANNU

2010-11 £'000		2011-12 £'000
111	Taliadau ariannol i leihau'r ymrwymiad sy'n ddyledus yn ymwneud â Phrydlesau Cyllidol	88
19,002	Ad-daliadau benthyciadau tymor byr a thymor hir	4,336
6,792	Taliadau eraill am weithgareddau ariannu	6,249
25,905	Llif arian net o weithgareddau ariannu	10,673

NODYN 30 – SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Mae'r dadansoddiad o incwm a gwariant fesul gwasanaeth a ddengys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol â'r hyn sydd wedi ei bennu gan y Côt Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth. Fodd bynnag, caiff y penderfyniadau ynghylch dyraniad adnoddau eu gwneud gan Fwrdd y Cyngor ar sail adroddiadau cyllideb sydd wedi eu dadansoddi ar draws adrannau. Caiff yr adroddiadau hyn eu paratoi ar sail wahanol i'r polisiâu cyfrifo ddefnyddiwyd yn y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- nid oes costau'n berthnasol i wariant cyfalaf (gan bod dibrisiant, ail-brisiad a cholledion amhariad sy'n uwch na'r balans ar y Reserf Ailbrisio ac amorteiddiadau yn cael eu rhoi'n erbyn y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr)
- mae costau buddion ymddeol yn seiliedig ar lif arian (taliad cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) yn hytrach na chost buddion gwasanaeth cyfredol wedi eu cronni'n y flwyddyn
- cyllidebir am wariant ar rai gwasanaethau cefnogol yn ganolog, ac ni chaiff ei rannu allan i'r Adrannau.

Dengys y cysoniad hwn y berthynas rhwng y ffigyrau yn y dadansoddiad o wariant ac incwm Adrannol a'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ogystal â dangos y berthynas rhwng y dadansoddiad o wariant ac incwm Adrannol a'r dadansoddiad goddrychol o'r Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau sy'n gynwysiedig yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2011/12	Gwariant			Cyfanswm	Incwm		Cyfanswm	Gwariant
	Gweithwyr	Eraill	Cefnogaeth Ganolog	Gwariant	Incwm Ffioedd ac Eraill	Incwm Grantiau Llywodraeth	Incwm	Net
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU								
Adnoddau Dynol	3,187	315	1	3,503	(101)	0	(101)	3,402
Cyllid	5,162	1,151	1	6,314	(1,703)	(988)	(2,691)	3,623
Democratiaeth a Chyfreithiol	3,265	917	2	4,184	(853)	(99)	(952)	3,232
Gofal Cwsmer	4,783	3,054	1	7,838	(1,358)	(8)	(1,366)	6,472
Strategol a Gwella	2,666	3,768	2	6,436	(909)	(2,952)	(3,861)	2,575
Addysg	71,818	28,375	89	100,282	(7,567)	(13,386)	(20,953)	79,329
Economi a Chymuned	4,881	5,917	15	10,813	(3,715)	(3,061)	(6,776)	4,037
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	16,382	19,689	51	36,122	(8,947)	(4,756)	(13,703)	22,419
Rheoleiddio	6,365	8,483	217	15,065	(4,532)	(3,484)	(8,016)	7,049
Ymgynghoriaeth	2,842	1,072	(379)	3,535	(3,258)	0	(3,258)	277
Cefnffyrdd	0	0	(424)	(424)	0	0	0	(424)
Darparu a Hamdden	25,075	(6,332)	1	18,744	(2,600)	(817)	(3,417)	15,327
Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol	13,697	46,305	5	60,007	(14,030)	(5,833)	(19,863)	40,144
Cyfanswm eitemau o dan reolaeth adrannol	160,123	112,714	(418)	272,419	(49,573)	(35,384)	(84,957)	187,462
Cyfrif Refeniw Tai	0	0	0	0	0	0	0	0
Corfforaethol	1,686	(19,785)	59,747	41,648	(3,300)	(37,926)	(41,226)	422
Tim Arweinyddiaeth Corfforaethol	645	239	0	884	(32)	(35)	(67)	817
	162,454	93,168	59,329	314,951	(52,905)	(73,345)	(126,250)	188,701
Eitemau o fewn cost net gwasanaethau, dim o dan reolaeth adrannol:								
Costau Cyfalaf	0	19,804	0	19,804	0	0	0	19,804
Eitemau o dan reolaeth adrannol, dim yn cost net gwasanaethau:								
Cyfraniadau i Gronfeydd	(325)	(2,550)	0	(2,875)	0	0	0	(2,875)
Defnydd o Gronfeydd	0	0	0	0	1,732	0	1,732	1,732
	162,129	110,422	59,329	331,880	(51,173)	(73,345)	(124,518)	207,362
Praeseptau a Lefiau	0	18,588	0	18,588	0	0	0	18,588
(Gwarged)/Colledion Gwasanaethau Masnachol	1,688	437	164	2,289	(2,303)	0	(2,303)	(14)
(Gwarged)/Colledion ar waredu Asedau Anghyfredol	0	0	0	0	(401)	0	(401)	(401)
Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	0	6,747	0	6,747	0	0	0	6,747
Llog ac Incwm ar Fuddsoddiadau	0	0	0	0	(901)	0	(901)	(901)
Cost Llog Pensiynau ac Enillion a Ddisgwyllir ar Asedau	0	0	(218)	(218)	0	0	0	(218)
	163,817	136,194	59,275	359,286	(54,778)	(73,345)	(128,123)	231,163
Gwariant Net ar Weithgareddau								
Y Dreth Cyngor	0	0	0	0	(61,353)	0	(61,353)	(61,353)
Incwm Net y Dreth Ddi-Annedd	0	0	0	0	0	(28,327)	(28,327)	(28,327)
Grantiau Llywodraeth - Refeniw	0	0	0	0	0	(141,003)	(141,003)	(141,003)
Grantiau a Chyfraniadau - Cyfalaf	0	0	0	0	(792)	(14,097)	(14,889)	(14,889)
(Gweddill)/ Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	163,817	136,194	59,275	359,286	(116,923)	(256,772)	(373,695)	(14,409)

2010/11 SYMAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU	Gwariant			Cyfanswm	Incwm	Gwariant
	Gweithwyr	Eraill	Cefnogaeth Canolog	Gwariant		Net
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Adnoddau Dynol	3,066	304	1	3,371	(47)	3,324
Cyllid	5,454	1,234	2	6,690	(2,798)	3,892
Democratiaeth a Chyfreithiol	3,293	950	5	4,248	(967)	3,281
Gofal Cwsmer	4,451	2,713	1	7,165	(695)	6,470
Strategol a Gwella	2,555	3,038	(2)	5,591	(3,100)	2,491
Addysg	71,329	26,996	37	98,362	(18,403)	79,959
Economi ac Adfywio	4,800	5,567	14	10,381	(6,645)	3,736
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	16,707	19,645	13	36,365	(14,149)	22,216
Rheoleiddio	6,397	7,996	224	14,617	(7,653)	6,964
Ymgynghoriaeth	3,560	(868)	687	3,379	(2,689)	690
Cefnffyrdd	0	141	0	141	(400)	(259)
Darparu a Hamdden	20,304	(1,370)	1	18,935	(3,233)	15,702
Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol	14,083	46,485	2	60,570	(22,052)	38,518
	155,999	112,831	985	269,815	(82,831)	186,984
Cyfrif Refeniw Tai	154	467,722	61	467,937	(217,922)	250,015
Corfforaethol	384	6,797	5,784	12,965	(66,608)	(53,643)
Tim Arweinyddiaeth Corfforaethol	596	339	0	935	(83)	852
	157,133	587,689	6,830	751,652	(367,444)	384,208
Eitemau o fewn cost net gwasanaethau, dim o dan reolaeth adrannol:						
Costau Cyfalaf	0	25,320	0	25,320	0	25,320
Eitemau o dan reolaeth adrannol, dim yn cost net gwasanaethau:						
Cyfraniadau i Gronfeydd	(322)	(2,639)	0	(2,961)	0	(2,961)
Defnydd o Gronfeydd	0	0	0	0	1,285	1,285
	156,811	610,370	6,830	774,011	(366,159)	407,852
Praeseptau a Lefiau	0	18,079	0	18,079	0	18,079
(Gwarged)/Colledion Gwasanaethau Masnachol	1,911	734	254	2,899	(2,829)	70
(Gwarged)/colledion ar waredu Asedau Anghyfredol	0	590	0	590	(21)	569
Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	0	10,573	0	10,573	0	10,573
Llog ac incwm ar fuddsoddiadau	0	0	0	0	(18,179)	(18,179)
Cost Llog Pensiynau ac Enillion a Ddisgwyllir ar Asedau	0	0	6,779	6,779	0	6,779
Gwariant Net ar Weithgareddau	158,722	640,346	13,863	812,931	(387,188)	425,743
Y Dreth Cyngor	0	0	0	0	(58,700)	(58,700)
Incwm Net y Dreth Ddi-Annedd	0	0	0	0	(33,531)	(33,531)
Grantiau Llywodraeth - Refeniw	0	0	0	0	(137,694)	(137,694)
Grantiau a Chyfraniadau - Cyfalaf	0	0	0	0	(27,348)	(27,348)
Gweddill am y flwyddyn	158,722	640,346	13,863	812,931	(644,461)	168,470

Cywiriad ffigyrau o Ddatganiad Cyfrifon 2010/11

NODYN 31 – GWEITHREDIADAU MASNACHOL

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am weithredu amryw o wahanol wasanaethau masnachol gan gynnwys rhai a fu'n flaenorol yn rhan o'r gyfundrefn tendro cystadleuol gorfodol. Dangosir isod ddadansoddiad o'r gwir wariant, incwm a sefyllfa net (sydd heb gymeryd unrhyw sefyllfa elw neu golled cynlluniedig i ystyriaeth).

2010/11 (Gwarged) / Diffyg £'000		Gwariant £'000	Incwm £'000	2011/12 (Gwarged) / Diffyg £'000
	Gwasanaethau Darparu			
15	<i>Arlwyo - Allanol</i>	121	(100)	21
5	<i>Glanhau Adeiladau - Allanol</i>	1,232	(1,190)	42
2	<i>Gofal Cartref - Allanol</i>	238	(243)	(5)
109	Hyfforddiant Gwynedd*	15	0	15
41	Uned Argraffu	454	(406)	48
(102)	Unedau Diwydiannol	229	(364)	(135)
70		2,289	(2,303)	(14)

*Trosglwyddwyd Hyfforddiant Gwynedd i Goleg Menai ar 1 Awst 2010.

NODYN 32 – GWASANAETHAU ASIANTAETH

Mae'r Cyngor yn gweithredu ar sail asiant i ddarparu rhai gwasanaethau, ac hefyd yn gweinyddu Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru.

Y prif weithgareddau yw cynnal a gwella cefnffyrdd ar ran Cynulliad Cymru, gyda'r trafodion incwm a adennillir yn 2011/12 yn £36.37m (£32.03m yn 2010/11)

NODYN 33 – LWFANSAU AELODAU

Talwyd y lwfansau a threuliau canlynol i aelodau'r Cyngor yn ystod y flwyddyn:

2010-11 £'000		2011-12 £'000
1,129	Lwfansau	1,131
55	Treuliau	58
1,184		1,189

NODYN 34 – TALIADAU I SWYDDOGION

Mae 7A (1) (b) o Reoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) (Newidiad) 2010, yn gosod dyletswydd ar y Cyngor i ddatgan y wybodaeth ganlynol ar gyfer rhai sydd wedi eu dynodi fel Uwch Swyddogion, sydd gyda cyflog o rhwng £60,000 a £150,000. Yn unol â'r gofynion diffiniedig, cynhwysir isod y cyflog pensiynadwy ac hefyd gyfraniadau pensiwn y cyflogwr ond ni chynhwysir cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr. Gwnaed y taliadau canlynol i uwch swyddogion yr Awdurdod:

2010-11				Uwch Swyddogion	2011-12			
Taliadau		Cyfraniadau			Taliadau		Cyfraniadau	
Cyflog	Eraill	Pensiwn Cyflogwr	Cyfanswm		Cyflog	Eraill	Pensiwn Cyflogwr	Cyfanswm
£	£	£	£		£	£	£	£
52,135	88	10,896	63,119	Pennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol	52,135	32	11,157	63,324
60,111	960	12,563	73,634	Pennaeth Ymgynghoriaeth Gwynedd	60,111	252	12,864	73,227
65,169	119	13,620	78,908	Pennaeth Rheoleiddio	64,919	48	13,893	78,860
65,169	190	13,620	78,979	Pennaeth Darparu a Hamdden	65,169	21	13,946	79,136
65,169	638	13,620	79,427	Pennaeth Economi a Chymuned	65,169	88	13,946	79,203
65,169	489	13,620	79,278	Pennaeth Adnoddau Dynol	65,169	99	13,946	79,214
65,169	304	13,620	79,093	Pennaeth Strategol a Gwella	65,169	120	13,946	79,235
65,169	101	13,620	78,890	Pennaeth Gofal Cwsmer	65,169	122	13,946	79,237
65,169	299	13,620	79,088	Pennaeth Cyllid	65,169	153	13,946	79,268
69,153	250	14,453	83,856	Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol	68,452	76	14,649	83,177
72,200	107	15,090	87,397	Pennaeth Gwasanaethau Cymdeithasol	71,923	66	15,392	87,381
72,200	153	15,090	87,443	Pennaeth Addysg	72,200	13	15,451	87,664
83,121	0	17,372	100,493	Cyfarwyddwr Corfforaethol	83,121	0	17,788	100,909
83,121	242	17,372	100,735	Cyfarwyddwr Corfforaethol	83,121	311	17,788	101,220
83,121	459	17,372	100,952	Cyfarwyddwr Corfforaethol	83,121	658	17,788	101,567
108,264	971	22,627	131,862	Prif Weithredwr	108,264	173	23,169	131,606

Nid yw'r taliad i Bennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol uchod yn cynnwys £10,402 a dalwyd mewn perthynas â'i rôl fel Swyddog Etholiadol yr awdurdod.

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Cyngor dderbyniodd mwy na £60,000 o dâl am y flwyddyn (ag eithrio cyfraniadau pensiwn ac yswiriant gwladol y cyflogwr) ond sydd yn cynnwys costau diswyddo a dalwyd mewn 4 achos yn 2011/12 a 3 achos yn 2010/11. Ni fyddai'r swyddi yma'n ymddangos isod heblaw'r costau diswyddo dalwyd yn y flwyddyn unigol.

Nifer gweithwyr eraill y Cyngor a dderbyniodd mwy na £60,000 ac sydd yn cynnwys cyflogau a chostau diswyddo ble'n briodol:						
Nifer yn 2010-11				Nifer yn 2011-12		
Ysgolion	Eraill	Cyfanswm		Ysgolion	Eraill	Cyfanswm
8	0	8	£60,000 - 64,999	6	1	7
3	0	3	£65,000 - 69,999	5	0	5
1	0	1	£70,000 - 74,999	0	0	0
1	1	2	£75,000 - 79,999	2	2	4
0	0	0	£80,000 - 84,999	0	0	0
0	0	0	£85,000 - 89,999	0	1	1
1	0	1	£90,000 - 94,999	1	1	2

NODYN 35 – COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r Awdurdod wedi derbyn y costau isod ar gyfer archwilio allanol.

2010-11 £'000		2011-12 £'000
208	Ffioedd ar gyfer Gwasanaeth Archwilio Allanol	314
94	Ffioedd ar gyfer hawliadau a dychweliadau grant	111
302		425

NODYN 36 – INCWM GRANT

Mae'r Cyngor wedi credydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2011/12:

	Nodyn	2010/11 £'000	2011/12 £'000
Wedi eu Credydu i Treth ac Incwm Amhenodol			
Grant Cytundebau Canlyniadau (Grantiau'r Llywodraeth heb eu Clustnodi)	13	1,307	1,303
Grant Cynnal Refeniw (Grantiau'r Llywodraeth heb eu Clustnodi)	13	136,387	139,700
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf (Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf)	13	27,224	14,889
Grant - Lwfans Gwelliannau Mawr (Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf)	13	124	0
Cyfanswm		165,042	155,892
Wedi eu Credydu i Gwasanaethau			
Grantiau:			
Grant Rheolaeth Gwastraff Cynaliadwy		4,137	4,020
Grant Cefnogi Pobl (SPG & SPRG)		4,001	3,344
Grant Ôl I6 (Addysg)		3,884	4,075
Grant Cyfnod Sylfaen (Addysg)		3,053	3,693
Grant Casglu Trethi Lleol		8,590	8,901
Grant Gweinyddu Budd-daliadau Tai		26,791	28,174
Grant Tocynnau Teithio Rhad		2,047	2,187
		52,503	54,394
Grantiau Eraill:			
Grantiau Gwasanaethau Plant ac Addysg - Addysg		6,719	6,072
Grantiau Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu		4,114	3,380
Grantiau Gofal Cymdeithasol Oedolion		3,138	2,423
Grantiau Prifffyrdd, Ffyrdd a Thrafnidiaeth		2,221	1,634
Grantiau Gwasanaethau Amgylcheddol		2,001	1,079
Grantiau Gwasanaethau Tai (Cronfa'r Cyngor)		1,302	1,118
Grantiau Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig		1,145	1,131
Grantiau Gwasanaethau Plant ac Addysg - Gofal Cymdeithasol Plant		1,118	1,890
Grantiau Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd		1,054	1,341
Grantiau Corfforaethol a Democraidd Craidd		234	131
		23,046	20,199
Cyfraniadau:			
Gofal Cymdeithasol Oedolion		2,203	2,459

Gwasanaethau Plant ac Addysg - Addysg	1,334	1,675
Gwasanaethau Tai (Cronfa'r Cyngor)	681	612
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu	600	926
Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd	472	25
Priffyrdd, Ffyrdd a Thrafnidiaeth	110	76
Corfforaethol a Democrataidd Craidd	97	148
Gwasanaethau Amgylcheddol	72	103
Gwasanaethau Plant ac Addysg - Gofal Cymdeithasol Plant	6	1,040
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	4	54
	5,579	7,118
Cyfanswm	81,128	81,711

Mae'r Cyngor wedi derbyn nifer o grantiau, cyfraniadau a rhoddion sydd eto i'w hadnabod fel incwm gan fod amodau wedi eu glynu i'r grantiau sy'n golygu y bydd rhaid dychwelyd yr arian neu'r eiddo i'r rhoddwr. Mae'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	£'000	£'000
Derbyniadau Grant Ymlaen Llaw		
<u>Tymor Hir</u>		
Grantiau Refeniw	0	0
Grantiau Cyfalaf : -		
Grantiau Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	170	298
Cyfanswm Tymor Hir	170	298
<u>Tymor Byr</u>		
Grantiau Refeniw : -		
Grantiau Addysg	701	1,577
Grantiau Economi a Chymuned	472	978
Grantiau Tai	342	738
Grantiau Gwasanaethau Cymdeithasol	55	41
Grantiau Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	41	36
Grantiau Strategol a Gwella	34	31
Grantiau Darparu a Hamdden	31	31
Grantiau Gofal Cwsmer	6	2
Grantiau Ymgynghoriaeth	0	59
Grantiau Cyllid	5	0
	1,687	3,493
Grantiau Cyfalaf : -		
Grantiau Economi a Chymuned	47	47
Grantiau Tai	31	86
Grantiau Darparu a Hamdden	3	3
Grantiau Addysg	61	0
	142	136
Cyfanswm Tymor Byr	1,829	3,629
Cyfanswm	1,999	3,927

NODYN 37 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu trafodaethau materol-berthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Cyngor, neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu a oes cyfyngiad ar allu'r Cyngor i weithredu'n annibynnol, neu a yw'n medru cyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Awdurdod.

Llywodraeth Cymru a Chanolog

Mae gan Lywodraeth Cymru reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol yr Awdurdod - mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol, mae'n darparu'r mwyafrif o'r ariannu drwy grantiau ac yn pennu termau nifer o'r trafodaethau sydd gan yr Awdurdod o fewn partïon eraill (e.e. treth y Cyngor, budd-daliadau tai). Ceir dadansoddiad goddrychol o'r grantiau a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru ac adrannau eraill y Llywodraeth yn Nodyn 30 sy'n adrodd ar benderfyniadau dyrannu adnoddau. Dengys y derbyniadau grant sy'n ddyledus ar 31 Mawrth 2012 yn Nodyn 36.

Aelodau

Mae gan aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyngor. Ceir cyfanswm y lwfansau a dalwyd i aelodau yn ystod 2011/12 yn Nodyn 33.

Mae'r Awdurdod yn penodi aelodau i rai cyrff elusennol neu wirfoddol neu maent wedi datgan cysylltiad â mudiadau, cyrff ac awdurdodau cyhoeddus. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2012 wnaed i'r cyrff yma yn ystod 2011/12 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£6,628,281	£891,865	(£1,460,520)

Mae aelodau wedi datgan diddordeb neu berthynas (fel y diffinir) mewn cwmnïau neu fusnesau a all fod yn ymdrin â'r Cyngor. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2012 wnaed i'r cwmnïau yma yn ystod 2011/12 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£6,685,365	£365,357	(£3,402)

Ni wnaeth 8 aelod ddychwelyd eu datganiad.

Swyddogion

Mae nifer o Uwch Swyddogion wedi datgan diddordeb neu berthynas (fel y diffinir) mewn cwmnïau, gwirfoddol, elusennol neu gyrff cyhoeddus sydd yn derbyn taliadau gan y Cyngor. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2012 wnaed i'r cyrff yma yn ystod 2011/12 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£2,667,126	£89,185	(£75,574)

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Mae'r Awdurdod yn gweinyddu'r Gronfa Bensiwn. Ceir manylion o'r trafodaethau gyda'r Gronfa Bensiwn yn Nodyn 44 ar dudalennau 70 i 75 a Chyfrifon y Gronfa Bensiwn ar dudalennau 81 i 109.

Cyd-Bwyllgor Addysg Cymru (CBAC)

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£664,202	£1,611	-

Endidau a Reolir neu Ddylanwadir yn Sylweddol arnynt gan yr Awdurdod

Sefydlwyd Cwmni Cynnal Cyf. yn 1996 i ddarparu gwasanaethau cefnogi addysg dan gytundeb i ysgolion unigol ac i awdurdodau addysg lleol yn ogystal â gwasanaethau arolygu ysgolion i Estyn. Mae'r Cwmni yn gyfyngedig dan warant ac fe gyfyngir ymrwymiad y Cyngor i £1. Dim ond tuag at hyrwyddo ei amcanion gellid defnyddio incwm y cwmni. Gellir cael copïau o'r datganiadau ariannol gan Gwmni Cynnal Cyf., Plas Llanwnda, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH. Mae'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2012 i Gwmni Cynnal ar gyfer gwasanaethau i ysgolion yn ystod 2011/12 fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£2,889,490	£80,422	(£29,380)

Sefydlwyd Cwmni Gwastraff Môn-Arfon Cyf. fel Cwmni Gwaredu Gwastraff Awdurdod Lleol yn 1994. Roedd y Cwmni yn gweithredu dau safle rheoli gwastraff yn Ynys Môn a Gwynedd a oedd ar les gan yr Awdurdodau Lleol. Roedd elfen sylweddol o weithgareddau y cwmni yn ymwneud â contractau â'r ddau Awdurdod Lleol. Yn dilyn newid yn y ddeddfwriaeth, penderfynodd y ddau Gyngor i ddod â'r Cwmni i ben yn ystod 2007/08 a gwneud y gwaith yn fewnol. Trosglwyddwyd yr asedau ac ymrwymadau gweithredol a'r gweithwyr i'r Cyngor ym mis Ionawr 2008. Rhennir yr asedau a'r ymrwymadau eraill rhwng y ddau Gyngor pan mae'r Cwmni yn cael ei diddymu. Nid yw'r cyfrifon terfynol y Cwmni wedi cael eu cwblhau eto ond ail-brisiwyd y buddsoddiad ar y fantolen i adlewyrchu amcangyfrif o'i gwir werth pan fydd y rhaniad asedau terfynol yn digwydd. Derbyniwyd £1,183,580 fel rhan o'r setliad yn ystod 2008/09, £800,000 yn ystod 2009/10 ac mae'r taliad terfynol o £60,000 yn parhau'n ddyledus.

NODYN 38 – GWARIANT CYFALAF AC ARIANNU CYFALAF

Dengys y tabl isod gyfanswm gwariant cyfalaf am y flwyddyn (yn cynnwys gwerth yr asedau hynny gaffaelwyd drwy brydlesi cyllidol), ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Os yw'n fwriad ariannu gwariant cyfalaf yn y dyfodol trwy godi tâl yn referniw fel defnyddir asedau gan yr Awdurdod, yna byddai hyn yn arwain at gynnydd yn y Gofyn Cyllido Cyfalaf (GCC), mesurydd gwariant cyfalaf hanesyddol yr Awdurdod sydd heb ei ariannu eto. Dadansoddir y GCC yn yr ail ran o'r nodyn hwn.

2010/11		2011/12
£'000		£'000
355,848	Asedau Anghyfredol	364,366
77	Buddsoddiadau Tymor Hir	77
578	Dyledwyr Cyfalaf Tymor Hir	0
(56,884)	Reserf Ailbrisió	(50,736)
(149,676)	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(161,996)
530	Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol (yn berthnasol i Asedau Anghyfredol)	530
150,473	Gofyn Cyllido Cyfalaf 31 Mawrth	152,241

Mae'r symudiadau am y flwyddyn yn cael eu egluro fel a ganlyn:

2010/11		2011/12
£'000		£'000
162,263	Gofyn Cyllido Cyfalaf 1 Ebrill	150,473
	Buddsoddiadau Cyfalaf yn y flwyddyn -	
6,576	Tir ac Adeiladau	6,220
15,979	Isadeiladwaith	9,767
2,745	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	5,246
7	Asedau Cymunedol	15
227,096	Asedau heb eu cwblhau	10,015
0	Asedau ar gyfer gwerthu	23
5,076	Wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	4,679
(220,096)	Derbyniadau Cyfalaf a ddefnyddwyd	(3,489)
(28,962)	Grantiau Llywodraeth a chyfraniadau eraill	(16,108)
205	Gwariant cyfalaf yn erbyn refeniw	(8,172)
(5,647)	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	(5,797)
	Symiau gwirfoddol ychwanegol a neilltuwyd :	
(14,118)	Derbyniadau Cyfalaf	0
(651)	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	(631)
150,473	Gofyn Cyllido Cyfalaf 31 Mawrth	152,241

NODYN 39 – PRYDLESAU

Yr Awdurdod fel Prydlesai

Prydlesau Cyllidol

Mae gan y Cyngor nifer o geir ac offer drwy brydlesi cyllidol. Caiff yr Asedau a gaffaelwyd drwy'r Prydlesau hyn eu dangos fel Ceir ac Offer ar y Fantolen gyda'r gwerth net canlynol:

31 Mawrth		31 Mawrth
2011		2012
£'000		£'000
395	Ceir, Offer a Chyfarpar	234
395		234

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i dalu isafswm ar y prydlesau hyn sy'n cynnwys setliad o'r ymrwymiad tymor hir am y budd yn yr eiddo gaffaelwyd gan yr Awdurdod a chostau cyllido a fydd yn daladwy gan yr Awdurdod yn y dyfodol tra mae'r ymrwymiad yn parhau'n ddyledus. Mae'r lleiafswm taliadau prydles fel a ganlyn:

31 Mawrth 2011 £'000		31 Mawrth 2012 £'000
	Ymrwymiau Prydles Gyllidol (gwerth presennol net o'r lleiafswm y taliadau prydles):	
88	cyfredol	20
49	ddim yn gyfredol	29
5	Costau cyllido sy'n daladwy'n y dyfodol	2
142	Lleiafswm y taliadau prydles	51

Mae'r lleiafswm taliadau prydles yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Lleiafswm Taliadau Prydles		Ymrwymiau Prydlesau Cyllidol	
	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dim mwy na blwyddyn	90	22	88	20
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	52	29	49	29
	142	51	137	49

Yn 2011/12, gwnaethpwyd lleiafswm taliadau prydles o £90,240 (2010/11 - £117,370) gan yr Awdurdod mewn perthynas â'r asedau hynny a ddeli'r fel prydlesau cyllidol.

Prydlesau Gweithredol

	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	£'000	£'000
Dim mwy na blwyddyn	258	240
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	132	52
Mwy na pum mlynedd	1	0
	391	292

Y gwariant a godwyd ar y gwasanaethau o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn cysylltiad â'r prydlesau yma oedd:

	2010-11	2011-12
	£'000	£'000
Lleiafswm taliadau prydles	597	492
Rhenti amodol	0	0
	597	492

Yr Awdurdod fel Prydleswr

Prydlesau Cyllidol

Nid oes gan Cyngor Gwynedd unrhyw Brydlesi Cyllidol ble mae'r Awdurdod yn Brydleswr.

Prydlesau Gweithredol

Mae'r Awdurdod yn prydlesu eiddo o dan brydlesi gweithredol i'r dibenion canlynol:

- i ddarparu gwasanaethau yn y gymuned, megis cyfleusterau chwaraeon, gwasanaethau twristiaeth a chanolfannau cymuned
- i bwrpas datblygiad economaidd i ddarparu adeiladau addas a fforddiadwy i fusnesau lleol.

Y lleiafswm taliadau prydles derbyniadwy na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2012 £'000
Dim mwy na blwyddyn	561	459
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	1,117	885
Mwy na pum mlynedd	2,304	2,251
	3,982	3,595

Nid yw'r lleiafswm taliadau derbyniadwy yn cynnwys rhent sydd yn amodol ar ddigwyddiad gymeryd lle ar ôl i'r prydles ddechrau, er enghraifft, addasiadau yn dilyn adolygiad rhent. Yn 2011/12 £892,890 oedd y lleiafswm taliadau prydles derbyniadwy gan yr Awdurdod (£882,560 yn 2010/11).

NODYN 40 – COLLEDION AMHARIAD

Mae Nodyn 15 a 17 yn dangos y symudiad fesul dosbarth o asedau sydd wedi ei gynnwys yn y Gwarged neu Golled ar Ddarpariaeth Gwasanaethau ac i Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

NODYN 41 – PECYNNAU TERFYNU GWAITH

Mae'r nifer o becynnau terfynu gwaith sydd yn cynnwys cyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac eraill wedi eu cynnwys yn y tabl isod. Mae'r gost yn y tabl isod yn adlewyrchu'r gost berthnasol i'r cyflogwr yn hytrach na gwir gost y taliadau i'r unigolion:

(a)	(b)		(c)		(d)		(e)	
Band cost y pecynnau terfynu gwaith (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau cytunedig eraill		Nifer y pecynnau terfynu gwaith fesul band cost		Cyfanswm cost y pecynnau terfynu gwaith ymhob band £'000	
£	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12
0 - 20,000	15	47	0	0	15	47	101	258
20,001 - 40,000	2	10	0	0	2	10	65	295
40,001 - 60,000	3	7	0	0	3	7	154	347
60,001 - 80,000	2	2	0	0	2	2	149	137
80,001 - 100,000	1	1	0	0	1	1	89	82
100,001 - 150,000	1	0	0	0	1	0	147	0
Cyfanswm	24	67	0	0	24	67	705	1,119

NODYN 42 - CYNLLUNIAU PENSIWN A GYFRIFIR AMDANYNT FEL CYNLLUNIAU CYFRANIADAU DIFFINIEDIG

Mae athrawon sy'n cael eu cyflogi gan yr Awdurdod yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon, sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg y Llywodraeth. Mae'r cynllun yn rhoi buddion penodol i Athrawon ar eu hymddeoliad, ac mae'r Awdurdod yn cyfrannu tuag at y gost drwy dalu cyfraniadau sy'n seiliedig ar dâl pensiynadwy aelodau.

Mewn egwyddor cynllun buddiannau diffiniedig yw'r cynllun. Er hynny, mae'r cynllun heb ei ariannu ac mae'r Adran dros Addysg yn defnyddio cronfa ddamcaniaethol er mwyn cyfrifo cyfradd cyfraniad cyflogwyr i'w talu gan awdurdodau lleol. Nid yw'r Awdurdod yn gallu adnabod ei rhan o'r sefyllfa ariannol waelodol a pherfformiad y cynllun gyda digon o ddibynadwyedd at ddibenion cyfrifo. At ddiben y Datganiad o'r Cyfrifon, maent felly yn cael eu cyfrifo ar yr un sail a chynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2011/12 talodd y Cyngor £5.95m (£5.95m yn 2010/11) am gost pensiwn athrawon, oedd yn cynrychioli 13.84% (13.85% yn 2010/11) o dâl pensiynadwy athrawon. Yn ychwanegol at hyn mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddiannau ychwanegol a dyfarnir ar ymddeoliad cynnar tu allan i delerau'r cynllun athrawon. Yn 2011/12 roedd hyn yn £0.96m (£0.96m yn 2010/11), ac yn cynrychioli 2.29% (2.27% yn 2010/11). Cyfrifir am y costau hyn ar sail buddiannau diffiniedig a'u cynhwysir yn Nodyn 43.

NODYN 43 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau gwaith eu swyddogion a'u gweithwyr eraill, mae'r Awdurdod yn gwneud cyfraniadau at gostau buddiannau ar ôl cyflogaeth. Er nad yw'r buddion yma yn cael eu talu hyd nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan yr Awdurdod ymrwymiad i wneud y taliadau. Mae rhaid eu dangos ar yr adeg mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae Cyngor Gwynedd yn ymwneud â dau gynllun buddiannau ar ôl cyflogaeth:

- a) **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol** a weinyddir yn lleol gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu, gyda buddion a ddiffinnir a phensiwn cyflog terfynol, sy'n golygu bod yr Awdurdod a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd i fod i falansio ymrwymadau'r gronfa gyda'r asedau a fuddsoddir.
- b) **Trefniadau ar gyfer dyfarniad buddiannau ar ôl ymddeol wrth ymddeol yn fuan.** Trefniant buddion a ddiffinnir heb ei ariannu yw hyn, lle adnabyddir yr ymrwymadau wrth wneud y dyfarniad. Er hynny, nid oes asedau buddsoddi wedi eu cronni er mwyn cwrdd â'r ymrwymadau pensiwn, ac mae angen cynhyrchu arian er mwyn cwrdd â gwir daliadau pensiynau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Trafodion sydd yn Perthyn i Fuddion ar ôl Cyflogaeth

Mae'r Cyngor yn adnabod cost y buddion ymddeol yng nghost gwasanaethau a adroddir pan mae gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan mae'r buddion yn cael eu talu. Fodd bynnag, mae'r gost sydd rhaid ei ddangos yn erbyn Treth y Cyngor yn seiliedig ar yr arian a delir yn ystod y flwyddyn. Felly, mae gwir gost buddion ar ôl cyflogaeth/ymddeol yn cael eu gwrth-droi allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau. Yn ystod y flwyddyn mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau:

Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd		Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd		Cyfanswm	
	31	31	31	31	31	31
	Mawrth	Mawrth	Mawrth	Mawrth	Mawrth	Mawrth
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar Wasanaethau						
Cost Gwasanaeth Cyfredol	15,592	13,434	0	0	15,592	13,434
Cost Gwasanaeth y Gorffennol*	(47,646)	68	(2,963)	0	(50,609)	68
Setliadau a Chwtogiadau	(2,042)	161	0	0	(2,042)	161
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi						
Cost Llog	31,301	22,500	2,816	2,349	34,117	24,849
Enillion disgwyliedig ar Asedau'r Cynllun	(25,648)	(23,578)	(1,690)	(1,489)	(27,338)	(25,067)
Cyfanswm Buddion ar ôl Cyflogaeth a dalwyd yn y gwarged neu ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau Buddion ar ôl Cyflogaeth eraill a dalwyd yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(28,443)	12,585	(1,837)	860	(30,280)	13,445
(Enillion) a Cholledion Actiwariâid	(136,882)	37,883	(6,215)	4,017	(143,097)	41,900
Cyfanswm Buddion ar ôl Cyflogaeth a dalwyd yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(165,325)	50,468	(8,052)	4,877	(173,377)	55,345
Gwrthdroad o'r taliadau net a dalwyd yn y Gwarged neu Ddiffyg am Ddarpariaeth Buddion ar ôl Cyflogaeth yn unol â'r Cod	182,765	(32,855)	8,052	(4,877)	190,817	(37,732)
Gwir gyfanswm pensiynau a dalwyd o'r Balans y Gronfa Gyffredinol yn ystod y flwyddyn Cyfraniadau Cyflogwr i'r Cynllun	17,440	17,613	0	0	17,440	17,613

* Yn 2010/11, mae'r newid yng nghost gwasanaeth gorffennol yn cynnwys (£47,794,000) o dan Gynllun Pensiwn Gwynedd oherwydd y newid mewn indecs codi pensiynau o'r Mynegai Prisiau Manwerthu i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Mae'r holl newid o (£2,963,000) o dan Gynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd oherwydd y newid hwn.

Mae effaith gronol y colledion actiwariâid sy'n cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i 31 Mawrth 2012, yn £114,175,060 (£72,292,857 i 31 Mawrth 2011).

Yr asedau a'r ymrwymïadau ar gyfer Buddion ar ôl Cyflogaeth

Cysoni gwerth presennol ymrwymïadau'r cynllun (ymrwymïad buddion a ddiffinnir):

	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd 31 Mawrth		Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd 31 Mawrth		Cyfanswm 31 Mawrth	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
I Ebrill	(617,490)	(407,128)	(55,407)	(44,618)	(672,897)	(451,746)
Cost Gwasanaeth Cyfredol	(15,592)	(13,434)	0	0	(15,592)	(13,434)
Cost Llog	(31,301)	(22,500)	(2,816)	(2,350)	(34,117)	(24,850)
Cyfraniadau gan Aelodau	(4,702)	(4,602)	0	0	(4,702)	(4,602)
Enillion a (Cholledion) Actiwariïaid	186,990	(14,047)	6,688	(2,516)	193,678	(16,563)
Cost Gwasanaeth y Gorffennol	47,646	(68)	2,963	0	50,609	(68)
Colledion ar Gwtogiad	(143)	(161)	0	0	(143)	(161)
Ymrwymïadau a dileuwyd ar Setliadau	14,926	0	0	0	14,926	0
Amcangyfrif o'r Buddion Heb eu Hariannu a Dalwyd	943	983	784	798	1,727	1,781
Amcangyfrif o'r Buddion Dalwyd	11,595	13,314	3,170	3,080	14,765	16,394
31 Mawrth	(407,128)	(447,643)	(44,618)	(45,606)	(451,746)	(493,249)

Cysoni gwerth teg asedau'r cynllun:

	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd 31 Mawrth		Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd 31 Mawrth		Cyfanswm 31 Mawrth	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
I Ebrill	364,463	338,234	25,046	23,093	389,509	361,327
Enillion A ddisgwyliid ar yr Asedau	25,648	23,577	1,690	1,488	27,338	25,065
Cyfraniadau gan Aelodau	4,702	4,602	0	0	4,702	4,602
Cyfraniadau gan y Cyflogwr	15,768	15,815	0	0	15,768	15,815
Cyfraniadau mewn perthynas â Buddion Heb eu Hariannu	943	983	784	798	1,727	1,781
Enillion a (Cholledion) Actiwariïaid	(48,011)	(23,818)	(473)	(1,501)	(48,484)	(25,319)
Asedau a dosbarthwyd ar Setliadau	(12,741)	0	0	0	(12,741)	0
Buddion Heb eu Hariannu a Dalwyd	(943)	(983)	(784)	(798)	(1,727)	(1,781)
Buddion Dalwyd	(11,595)	(13,314)	(3,170)	(3,080)	(14,765)	(16,394)
31 Mawrth	338,234	345,096	23,093	20,000	361,327	365,096

Penderfynir ar enillion a ddisgwyllir ar asedau'r cynllun drwy ystyried yr enillion a ddisgwyllir eu cael ar yr asedau sy'n tanlinellu'r polisi buddsoddi cyfredol. Mae'r cynnyrch a ddisgwyllir ar y buddsoddiadau llog sefydlog yn seiliedig ar gynnyrch adbryniant gros fel ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r enillion a ddisgwyllir ar fuddsoddiadau cyfranddaliadau yn adlewyrchu cyfradd o enillion hir dymor gwirioneddol a brofwyd yn y marchnadoedd perthnasol.

Yn ystod y flwyddyn roedd y gwir gynnydd ar asedau'r cynllun yn £215,654 (2010/11: colled o £30,863,988).

Hanes y Cynllun

	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd 31 Mawrth		Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd 31 Mawrth		Cyfanswm 31 Mawrth	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth Teg yr Asedau	338,233	345,096	23,093	20,000	361,326	365,096
Gwerth Presennol yr Ymrwymadau	(407,128)	(447,643)	(44,619)	(45,606)	(451,747)	(493,249)
Diffyg y Gronfa	(68,895)	(102,547)	(21,526)	(25,606)	(90,421)	(128,153)

	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd 31 Mawrth			Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd 31 Mawrth		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth Teg yr Asedau	303,674	251,001	364,463	26,136	20,729	25,046
Gwerth Presennol yr Ymrwymadau	(360,943)	(359,854)	(617,490)	(48,606)	(45,757)	(55,407)
Diffyg y Gronfa	(57,269)	(108,853)	(253,027)	(22,470)	(25,028)	(30,361)

Mae'r ymrwymadau yn dangos faint o fuddion ymddeol sydd gan yr awdurdod i'w dalu yn yr hirdymor. Mae cyfanswm y diffyg, sef £128.15m, yn effeithio'n sylweddol ar werth net yr awdurdod fel y nodir yn y Fantolen.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa'r awdurdod yn parhau i fod yn iach:

- bydd y diffyg yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei adennill drwy gynyddu'r cyfraniadau, fel y asesir gan actiwari'r cynllun, dros weddill oes gwaith y gweithwyr (h.y. cyn bod y taliadau yn ddyledus).
- mae angen ariannu buddiannau dewisol pan fo angen talu'r gwir bensiynau.

Disgwyllir i gyfanswm y cyfraniadau a wneir i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, gan y Cyngor, fod yn £16.1m yn y flwyddyn i 31 Mawrth 2013.

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau ag ymrwymïadau

Mae'r ymrwymïadau wedi cael eu hasesu ar sail actiwariïaid drwy ddefnyddio'r dull taflunio uned, sef amcangyfrif o'r pensiynau fydd yn daladwy mewn blynyddoedd yn ddibynnol ar dybiaethau am nifer marwolaethau, lefel cyflogau a.y.b. Mae ymrwymïadau Cynllun Pensiwn Gwynedd a'r Buddion Dewisol wedi cael ei asesu gan Hymans Robertson, sef cwmni actiwariïaid annibynnol gyda'r amcangyfrifon cynllun Pensiwn Gwynedd yn seiliedig ar y gwerthusiad actiwariïaid llawn ddiweddaraf fel ar 31 Mawrth 2010. Dyma'r prif dybiaethau maent wedi eu defnyddio yn eu cyfrifiad:-

	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	%	%
Cyfradd Chwyddiant	2.8	2.5
Cyfradd Chwyddiant Cyflogau	5.1	4.8
Cyfradd Chwyddiant Pensiynau	2.8	2.5
Cyfradd dychweliad ar Asedau	6.9	5.6
Cyfradd ar gyfer gostwng ymrwymïadau'r cynllun	5.5	4.8
Nifer a ddisgwylir i gymryd yr opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeol am wasanaeth cyn Ebrill 2008	50	50
am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008	75	75
Cyfradd Enillion Tymor Hir a Ddisgwylir ar asedau'r cynllun:		
Cyfranddaliadau	7.5	6.2
Bondiau	4.9	3.3
Eiddo	5.5	4.4
Arian	4.6	3.5
Tybiaethau Marwolaeth	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Hyd oes pensiynwyr cyfredol am 65 oed		
Dynion	20.5	20.5
Merched	23.0	23.0
Hyd oes pensiynwyr y dyfodol pan yn 65 oed		
Dynion	23.3	23.3
Merched	25.6	25.6

Mae maint cyfanswm yr asedau sy'n cael eu dal gan y Gronfa fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
	%	%
Cyfranddaliadau	76	78
Bondiau	13	13
Eiddo	9	8
Arian	2	1
Cyfanswm	100	100

Hanes o'r profiad o enillion a cholledion

Gall yr enillion neu golledion actiwariaid a adnabyddir fel symudiadau yn y Reserf Pensiwn gael eu dadansoddi i'r categorïau canlynol, a'u mesur fel canran o'r asedau neu'r diffygion fel ar 31 Mawrth bob blwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Cyngor Gwynedd					Cynllun Pensiwn Cronfa Gaeedig Gwynedd				
	31 Mawrth					31 Mawrth				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Gwahaniaeth rhwng yr enillion disgwylidiedig ar yr asedau a'r gwir enillion	0.2	-34.7	23.0	-14.2	-6.9	-17.6	-38.2	25.1	-2.0	-7.5
Profiad enillion a cholledion ar yr ymrwymadau	12.1	0.2	0.1	-30.3	1.0	0.7	0.4	-0.7	-6.8	2.7

O ganlyniad i faterion amseriad a'r ffaith fod adroddiad yr Actiwari yn seiliedig ar amcangyfrifon, mae gwahaniaeth o £18,000 yn 2011/12 rhwng ffigyrau diffyg yn y Gronfa yn ôl yr actiwari i gymharu gyda'r Ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio yn y Fantolen. Mae'r gwahaniaeth yma wedi ei drin fel Enillion a Cholledion Actiwaraidd ar Asedau ac Ymrwymadau Pensiwn ac felly wedi eu cynnwys yn y ffigyrau Ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio yn y Fantolen.

NODYN 44 – YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ceir ymrwymiad dibynnol pan fod digwyddiad sy'n arwain at rwymedigaeth posib ar ran yr Awdurdod ble bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiad ansicr sydd ddim yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod.

Mae'r sefyllfa isod yn berthnasol i amgylchiadau'n ymwneud â 4 ymrwymiad dibynnol penodol:

- Sefyllfa mewn perthynas â Hawliadau Cyflog Cyfartal - Mae darpariaeth yn gynnwysiedig yng Nghyfrifon yr Awdurdod sydd yn adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o'r costau tebygol ar 31 Mawrth 2012. Bydd y gwir sefyllfa terfynol ar ymrwymiad yn dibynnu ar ganlyniad yr hawliad sydd heb ei setlo.
- Gofynion capio ac ôl-ofal safle gwaredu gwastraff yr Awdurdod – Mae darpariaeth yn gynnwysiedig yn y cyfrifon, er hynny, mae'n bosib o ystyried y datblygiadau posib sydd i ddod mewn technoleg amgylcheddol, y bydd y gwir gost terfynol yn wahanol i'r costau cyfredol a amcangyfrifir am y dyfodol.

- Fe drosglwyddwyd cyn stoc tai y Cyngor i Gartrefi Cymunedol Gwynedd Cyf. ar 12 Ebrill 2010 gyda'r gost llawn o weithredu'r prosiect yn cael ei adennill a balans y Cyfrif Refeniw Tai blaenorol yn trosglwyddo i feddiant y Cyngor. Bydd unrhyw ymhlgyiadau ariannol perthnasol yn y dyfodol, fel diffyg pensiwn parthed staff sydd wedi trosglwyddo yn aros gyda'r Cyngor.
- Mae'r Awdurdod yn agored i ymrwymiad yswiriant posibl sy'n berthnasol i drefniadau yswiriant ei gyn-awdurdodau, sef, Cyngor Sir Gwynedd, Cyngor Bwrdeistref Arfon, Cyngor Dosbarth Dwyfor, Cyngor Dosbarth Meirionnydd, a chau Cronfa Municipal Mutual Insurance (M.M.I) ar 30 o Fedi, 1992.

Gwnaeth M.M.I. gynllun o drefniant gyda'i gredydwy'r, ble, os oedd eu cyllid yn annigonol i gyfarfod hawliadau yn y dyfodol, yna byddai cymal adfachu'n cael ei sbarduno a allai effeithio hawliadau a dalwyd ers 1992-93, llai £50,000 fesul awdurdod oedd yn gredydwr. Uchafswm amcangyfrif cyfredol yr ymrwymiad sy'n berthnasol i'r awdurdod hwn yw hyd at £1 miliwn.

Mae dyfarniad y Goruchaf Lys parthed hawliadau Mesothelioma yn gynharach yn y flwyddyn wedi effeithio ymhellach ar sefyllfa M.M.I. Dyfarnwyd y byddai M.M.I. yn atebol i dalu iawndal os mai hwy oedd yr yswirwyr ar yr adeg pan ddaeth y gweithwyr i gysylltiad ag asbestos.

Bwriedir cyfarfod â unrhyw ymrwymadau perthnasol o Gronfa Yswiriant yr Awdurdod.

NODYN 45 – YMDDIRIEDOLAETHAU

Mae'r Cyngor yn gweithredu fel yr unig ymddiriedolwr ar gyfer 171 o gymynroddion megis cronfeydd gwobrau ysgolion a chronfeydd cysuron a gwelliannau i nifer o Sefydliadau'r Cyngor.

Fel yr unig ymddiriedolwr mae'r Cyngor yn dal yr eiddo ond nid yw'n penderfynu ar ei ddefnydd. Yn yr achosion yma nid yw'r cyllid yn cynrychioli asedion y Cyngor ac felly nid ydynt wedi eu cynnwys yn y Fantolen.

2011/12	Incwm £'000	Gwariant £'000	Asedion £'000	Ymrwymadau £'000
Ymddiriedolaethau Gwasanaethau Cymdeithasol	6	32	340	42
Ymddiriedolaethau Addysg	48	21	834	681
Cronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan	7	1	141	25
Y Gronfa Degwm	17	13	562	50
	78	67	1,877	798

2010/11	Incwm £'000	Gwariant £'000	Asedion £'000	Ymrwymadau £'000
Ymddiriedolaethau Gwasanaethau Cymdeithasol	9	12	364	41
Ymddiriedolaethau Addysg	38	33	804	679
Cronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan	5	1	135	25
Y Gronfa Degwm	14	15	560	46
	66	61	1,863	791

Mae gwybodaeth bellach ar Ymddiriedolaeth FMG Morgan a'r Gronfa Degwm yn Atodiad B a C o'r cyfrifon.

CYFRIF REFENIW TAI 2011/12

DATGANIAD INCWM A GWARIANT

2010-11 £'000		2011-12 £'000
	GWARIANT	
355	Cynnal a Chadw	0
131	Rheolaeth a Rhenti	0
2	Rhenti, trethi a thaliadau eraill	0
197	Sybsidi Taladwy	0
523	Dibrisiant ac amhariad asedau sefydlog	0
(1)	Darpariaeth dyledion drwg	0
466,727	Eitemau eithriadol	0
467,934	Cyfanswm Gwariant	0
	INCWM	
(381)	Rhenti Tai	0
(16)	Rhenti Eraill	0
(3)	Taliadau am wasanaethau	0
(148)	Cyfraniadau at wariant	0
(217,374)	Eitemau eithriadol	0
(217,922)	Cyfanswm Incwm	0
250,012	Cost net y gwasanaeth CRT fel yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
3	Dyraniad o gostau Corfforaethol a Democratiaeth	0
250,015	Cost net y gwasanaeth CRT	0
(21)	Colled / (Elw) ar waredu asedau sefydlog CRT	0
3,231	Llog taladwy a threuliau eraill	0
(17,329)	Llog ag incwm o fuddsoddiadau	0
(124)	Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau derbyniadwy	0
235,772	Diffyg / (Gweddill) am y flwyddyn	0

DATGANIAD SYMUDIAD AR Y CYFRIF REFENIW TAI

2010-11		2011-12
£'000		£'000
1,967	Balans ar y CRT ar 1 Ebrill	1,727
(235,772)	Gwarged / (Diffyg) ar Ddatganiad Incwm a Gwariant y CRT	0
235,522	Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu statudol - Nodyn 2	0
(250)	Cynnydd / (lleihad) cyn trosglwyddo (i) / o reserfau	0
10	Trosglwyddiad (i) / o reserfau	0
(240)	Cynnydd / (lleihad) ar y CRT yn ystod y flwyddyn	0
1,727	Balans ar y CRT 31 Mawrth	1,727

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW TAI

NODYN 1 – CYFFREDINOL

Penderfynodd Llywodraeth Cynulliad Cymru y dylai holl dai Cyngor yng Nghymru gyflawni Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC). Nid oedd digon o adnoddau gan Gyngor Gwynedd i gyflawni'r SATC o fewn yr amserlen angenrheidiol, ac felly trosglwyddwyd stoc tai Cyngor Gwynedd i gyd i Landlord Cymdeithasol Cofrestredig (LCC), sydd wedi'i ffurfio at y pwrpas hwn. Trosglwyddodd y stoc tai i Gartrefi Cymunedol Gwynedd ar 12 Ebrill 2010. Nid oes unrhyw incwm na gwariant yn perthyn i'r Cyfrif Refeniw Tai yn 2011-12.

NODYN 2 – ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNOL STATUDOL

ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNOL STATUDOL		
2010-11		2011-12
£'000		£'000
466,930	Dibrisiant ac amhariad asedau anghyfredol	0
(122)	Grantiau a chyfraniadau cyfalaf a ddefnyddiwyd	0
320	Gwariant refeniw wedi ei ariannu o gyfalaf drwy statud	0
(21)	Elw / colled o waredu / werthu asedau anghyfredol	0
(8)	Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	0
(84)	Gwariant cyfalaf a gyfrifwyd yn erbyn balansau CRT	0
(14,118)	Defnydd derbyniadau cyfalaf i ariannu ad-dalu dyledion	0
(217,374)	Defnydd derbyniadau cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf	0
	I Cyfraniadau o Reserf Derbyniadau Cyfalaf	0
	(1) Addasiadau yn ymwneud â'r Reserf Pensiynau	0
	(1) Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronnus	0
235,522		0

CYFRIF CRONFA BENSIWN GWYNEDD

31 Mawrth 2011 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2012 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r gronfa		
60,679	Cyfraniadau derbyniadwy	7	61,525
49	Llog ar gyfraniadau gohiriedig		48
1	Incwm ar gyfrifo ysgariad		1
0	Llog ar gyfraniadau a delir yn hwyr		0
1,440	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	8	3,099
62,169	Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd		64,673
(38,320)	Buddion sy'n daladwy	9	(40,541)
(2,661)	Taliadau i rai sy'n ymadael	10	(1,035)
(1,061)	Costau gweinyddol	11	(1,011)
(42,042)	Cyfanswm y buddion a dalwyd		(42,587)
20,127	Net ychwanegiadau o ddelio gydag aelodau		22,086
	Enillion ar Fuddsoddiadau		
7,959	Incwm buddsoddi	12	10,228
(186)	Treth ar incwm	13	(291)
70,763	Elw a (cholled) wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad		(1,474)
(4,275)	Costau rheoli buddsoddiadau	14	(4,656)
74,261	Enillion net ar fuddsoddiadau		3,807
	Asedau Net y Gronfa		
929,390	Ar 1 ^{af} o Ebrill		1,023,778
20,127	Net ychwanegiadau o ddelio gydag aelodau		22,086
74,261	Enillion net ar fuddsoddiadau		3,807
1,023,778			1,049,671

DATGANIAD ASEDAU NET – 2011/12

31 Mawrth 2011 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2012 £'000
1,005,886	Asedau buddsoddi	15	1,036,066
10,029	Adneuon arian parod	15	17,624
1,015,915			1,053,690
(4,029)	Ymrwymadau buddsoddi	15	(10,274)
15,012	Asedau cyfredol	20	9,496
(3,120)	Ymrwymadau cyfredol	21	(3,241)
1,023,778			1,049,671

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhriadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2010 a'r nesaf ar 31 Mawrth 2013) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa eto yn gallu cwrdd â 100% o ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir y gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawir yn Nodyn 19.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynnyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2011/12 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Blwydd-dal 1972 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Blwydd-dal 1972 sy'n llywodraethu'r gronfa. Gweinyddir y gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009.

Mae'n gynllun pensiwn sy'n seiliedig ar gyfraniadau a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r gronfa'n cael ei goruchwyllo gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu blwyf. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

Mae 57 o sefydliadau cyflogwyr wedi'u cynnwys yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd, yn cynnwys y Cyngor ei hun. Gweler isod:

Cronfa Bensiwn Gwynedd	31 Mawrth 2011	31 Mawrth 2012
Nifer y cyflogwyr gydag aelodau gweithredol	40	40
Nifer y gweithwyr sy'n rhan o'r cynllun		
Cyngor Gwynedd	5,092	5,020
Cyflogwyr eraill	9,162	9,281
Cyfanswm	14,254	14,301
Nifer y pensiynwyr		
Cyngor Gwynedd	1,395	1,534
Cyflogwyr eraill	5,168	5,393
Cyfanswm	6,563	6,927
Pensiynwyr gohiriedig		
Cyngor Gwynedd	2,929	3,089
Cyflogwyr eraill	4,631	4,660
Cyfanswm	7,560	7,749

Mae'r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan School
Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Coleg Llandrillo	Ysgol Uwchradd Eirias
Coleg Menai	
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	
Cyrff a Ganiateir	
CAG Coleg Harlech	Cymdeithas Gogledd Cymru'r Deillion
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cyngori Conwy	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Canolfan Cyngori Ynys Môn	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Cartrefi Cymunedol Gwynedd
Corff Trosglwyddai a Ganiateir	
Eden Foods	

c) **Cyllid**

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 5.5% i 7.5% o dâl pensiynadwy'r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2012. Mae cyfraniadau'r gweithwyr yn cael eu cyfatebu â chyfraniadau gan y cyflogwyr sy'n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraid a gynhelir bob tair blynedd. Gwnaed y prisiad diwethaf ar 31 Mawrth 2010. Ar hyn o bryd, mae cyfraddau cyfraniadau'r cyflogwyr yn amrywio o 5.1% i 29.1% o'r tâl pensiynadwy.

d) **Buddion**

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol
Lwmp Swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiwnau anabled a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiwnau Cyngor Gwynedd.

Mae'r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol. Ym mis Mehefin 2010, cyhoeddodd y Llywodraeth y byddai'r dull mynegi yn newid o'r Mynegai Prisiau Manwerthu i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Daeth y newid hwn i rym ar 1 Ebrill 2011.

NODYN 2 – SAIL DARPARIAETH

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2011/12 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2012. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r *Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12* sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Gweler gwerth actiwaraid cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifyddu Genedlaethol (IAS) 19, yn Nodyn 19 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus hyd flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae'r gwerthoedd trosglwyddo'n cynrychioli'r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler nodiadau 8 a 10).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i'r gronfa ac allan ohoni'n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbynion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymadau aelod.

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion y cynllun ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Trosglwyddiadau i Mewn (gweler nodyn 8).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grwp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynnol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog berthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cyn-ddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

- iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.
- iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad
Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad (yn cynnwys eiddo buddsoddi) fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r gronfa fel mae'n codi.

f) Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol yn seiliedig ar groniad. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiwnau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y gronfa. Telir am gostau rheoli, llety a gorbenion eraill o'r gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

g) Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Yn ogystal, mae'r gronfa wedi negodi gyda'r rheolwyr a ganlyn y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad:

Capital International – Ecwiti Byd-eang
Fidelity - Ecwiti Byd-eang

Ni thalwyd unrhyw ffioedd oedd yn gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr yn ystod 2011/12 (£0 yn 2010/11).

Mae cost cael cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Yn ogystal, mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y gronfa.

Datganiad asedau net

h) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel y'u dengys yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

- i) **Buddsoddiadau a ddyfynnir ar y farchnad**
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.
- ii) **Gwarantau llog sefydlog**
Cofnodir gwarantau llog sefydlog ar werth marchnad net yn seiliedig ar eu cynhyrchion cyfredol.
- iii) **Buddsoddiadau heb eu dyfynnu**
Mae gwerth teg buddsoddiadau ble nad yw'r dyfyniadau marchnad ar gael yn hawdd, yn cael eu pennu fel a ganlyn:
  - Mae prisiau ar gyfer stociau wedi eu dadrestru yn seiliedig ar y pris gwerthu olaf cyn y dadrestrriad, neu ble yn amodol ar ddatodiad, y swm y disgwylir ei dderbyn gan y Gronfa wrth ei ddirwyn i ben, llai y costau gwerthu a amcangyfrifir.
  - Stociau yn amodol ar gynnig trosfeddiannu - gwerth yr ystyriaeth a gynnigir o dan y cynnig, llai amcangyfrif o'r costau gwerthu.
  - Mae buddsoddiadau â ddelir yn uniongyrchol yn cynnwys buddsoddiadau mewn partneriaethau cyfyngedig, cyfrandaliadau mewn cwmnïau heb eu rhestru, ymddiriedolaethau a bondiau. Mae stociau eraill heb eu dyfynnu yn cynnwys buddsoddiadau cydgyfrannog mewn eiddo, is-adeiladwaith, stociau dyled ac ecwiti preifat. Mae'r prisiad o'r cydgyfraniadau yma neu stociau a ddelir yn uniongyrchol yn cael eu gwneud gan y rheolwr buddsoddi neu endid cyfrifol a gynghorir fel pris uned neu stoc. Mae'r safonau prisio a ddilynir yn y prisiau yma yn cadw at ganllawiau'r diwydiant neu at safonau a osodwyd yn nogfennau cyfansoddol y pwl neu'r cytundeb rheoli.
  - Caiff buddsoddiadau mewn eiddo heb eu dyfynnu a chronfeydd is-adeiladwaith cydgyfrannog eu prisio ar werth yr ased net neu ar bris unigol a gynghorir gan y rheolwr buddsoddi.
  - Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prisio ar sail rhaniad y gronfa o'r asedau net yn y gronfa ecwiti preifat neu'r bartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwr buddsoddi priodol mewn cydymffurfriad ag arweiniad IFRS. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat. Maent yn reddfod seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.
- iv) **Partneriaethau cyfyngedig**
Caiff gwerth teg ei selio ar werth net yr ased a geir o'r prisiau cyfnodol a ddarperir gan y rhai sydd yn rheoli'r bartneriaeth.
- v) **Offerynnau buddsoddi cydgyfrannog**
Mae offerynnau buddsoddi cydgyfrannog yn cael eu prisio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos offerynnau buddsoddi cydgyfrannog sydd yn gronfeydd cronriad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.

i) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cynrychioli'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balasau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian parod, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

j) Deilliadau

Mae'r gronfa'n defnyddio offerynnau ariannol deilliadol i reoli pa mor agored ydyw i risgiau penodol sy'n codi o'i weithgareddau buddsoddi. Nid yw'r gronfa yn dal deilliadau at ddibenion hapfasnachol.

Caiff cytundebau asedau deilliadau eu prisio yn deg ar bris bid a chaiff ymrwymadau deilliadau eu prisio yn deg ar brisiau cynnig. Cynhwysir newidiadau mewn gwerth teg cytundebau deilliadau yn y newid mewn gwerth marchnad.

Mae gwerth dyfodol ar gyfer cytundebau arian tramor yn y dyfodol yn seiliedig ar gyfraddau cyfnewid yn y dyfodol y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn a'u phennu fel yr elw neu golled a byddai'n codi petai'r cytundeb cyfredol yn cael ei gydweddu gyda chytundeb cyfateb a chyferbyn.

k) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuo ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyfwerth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

l) Ymrwymadau ariannol

Mae'r gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

m) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo bob tair blynedd gan actiwari'r cynllun yn unol â gofynion IAS19 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan IAS26, mae'r gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net. (Nodyn 19).

n) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r gronfa pensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVC yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 22).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat heb eu dyfynnu

Mae'n bwysig cydnabod natur hynod oddrychol pennu gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat. Maent yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo IFRS. Roedd gwerth y gwarantiau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2012 yn £59miliwn (£51 miliwn ar 31 Mawrth 2011).

Ymrwymadau'r gronfa pensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa pensiwn bob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag IAS19. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 18. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Mae Datganiad o’r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau sydd wedi’u hamcangyfrif sy’n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan y Cyngor ynghylch y dyfodol neu ragdybiaethau ansicr. Amcangyfrifir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2012, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymdeol sydd wedi’u haddo	Mae’r amcangyfrif o’r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy’n ymwneud â’r raddfa ddisgownt a ddefnyddiwyd, y raddfa godiad cyflog a ragwelir, newidiadau mewn oed ymdeol, cyfraddau marwolaeth a’r enillion disgwylidig ar asedau’r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghorol yn cael eu cyflogi i roi cyngor arbenigol i’r gronfa am y rhagdybiaethau i’w defnyddio.	Byddai’r ymrwymladau pensiwn net yn newid os byddai newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y dybiaeth graddfa ddisgownt yn arwain at ostyngiad yn yr ymrwymiad pensiwn, cynnydd yn y dybiaeth chwyddiant ar gyflogau yn cynyddu gwerth yr ymrwymladau a byddai cynnydd yn y dybiaeth disgwylid oes yn cynyddu’r ymrwymiad.
Dyledwyr	Ar 31 Mawrth 2012, roedd gan y gronfa falans amrywiol ddyledwyr o £6.4m. Awgrymodd adolygiad o falansau arwyddocaol nad oedd hi’n briodol i wneud unrhyw amhariad o’r dyledion.	Pe byddai’r graddfeydd casglu’n dirywio, byddai angen ail-ystyried y penderfyniad hwn.
Ecwiti preifat	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat yn cael ei bennu’n unol â safon cyfrifo IFRS. Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiaid.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat yn y datganiadau ariannol yn £59 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ers 31 Mawrth 2012, gwelwyd dirywiad amlwg ym marchnadoedd stoc y byd a fyddai’n effeithio ar werth buddsoddiadau’r gronfa ar y farchnad pe baent yn cael eu prasio ar y dyddiad pan gymeradwywyd y cyfrifon hyn. Pennir bod y newid hwn yn ddigwyddiad ar ôl dyddiad y fantolen nad ydyw’n arwain at addasiadau.

Mae penderfyniad wedi cael ei wneud i derfynu’r cytundeb rheoli buddsoddiadau gyda Capital International ac i drosglwyddo’r asedau i Veritas Asset Management yn ystod 2012/13. Pennir bod y newid hwn yn ddigwyddiad ar ôl dyddiad y fantolen nad ydyw’n arwain at addasiadau.

Ni fu unrhyw ddigwyddiad ers 31 Mawrth 2012, na hyd at y dyddiad pan awdurdodwyd y cyfrifon hyn, sy’n gofyn am wneud unrhyw addasiad i’r cyfrifon hyn.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2010/11		2011/12
£’000		£’000
46,162	Cyflogwyr	47,301
14,517	Gweithwyr/Aelodau	14,224
60,679		61,525

Yn ôl awdurdod

2010/11 £'000		2011/12 £'000
20,766	Cyngor Gwynedd	20,700
35,770	Cyrff eraill ar yr atodlen	36,573
2,170	Cyrff a ganiateir	2,209
1,652	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,778
186	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	64
126	Cyrff a Benderfynir	147
9	Cronfa gaeedig*	54
60,679		61,525

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Theatr Harlech, Theatr Gwynedd a Phwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn. Roeddent yn arfer bod yn gyrrff a ganiateir ond maent bellach yn gronfeydd caeedig.

NODYN 8 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2010/11 £'000		2011/12 £'000
1,440	Trosglwyddiadau unigol	3,099
1,440		3,099

NODYN 9 – BUDDION SY'N DALADWY

Yn ôl categori

2010/11 £'000		2011/12 £'000
27,177	Pensiynau	29,785
10,198	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	10,013
945	Buddion marwolaeth – lwmp swm	743
38,320		40,541

Yn ôl awdurdod

2010/11 £'000		2011/12 £'000
9,707	Cyngor Gwynedd	10,137
15,707	Cyrff eraill ar yr atodlen	16,925
649	Cyrff a ganiateir	1,103
534	Cyrff cymunedol a ganiateir	660
16	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	34
10,994	Cronfa Gaeedig	10,945
130	Cyrff a Benderfynir	54
583	Cyflogwyr heb unrhyw gyfranwyr	683
38,320		40,541

NODYN 10 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2010/11		2011/12
£’000		£’000
18	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth	3
8	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y wladwriaeth	6
2,635	Trosglwyddiadau unigol	1,026
2,661		1,035

NODYN 11 – COSTAU GWEINYDDOL

2010/11		2011/12
£’000		£’000
397	Costau staff uniongyrchol	393
159	Costau uniongyrchol eraill	162
320	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	332
75	Pwyllgor y gronfa bensiwyn	50
25	Ffioedd archwilio allanol	25
85	Ffioedd actiwaraid	49
1,061		1,011

Mae’r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 23 isod.

NODYN 12 – INCWM BUDDSODDI

2010/11		2011/12
£’000		£’000
605	Ecwiti’r DU	768
4,143	Ecwiti tramor	4,119
113	Ecwiti preifat	1,244
2,945	Buddsoddiadau eiddo wedi’u cyfuno	3,899
153	Llog ar adneuron arian parod	198
7,959		10,228

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc sy’n cael eu dal fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae’r arian dros ben sy’n cael ei ddal yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i’r Gronfa Bensiwn, sy’n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Cyngor adneuron o £4m gyda Banc Heritable, a roddwyd yn nwylo’r gweinyddwyr ym mis Hydref 2008. Yr amhariad ar y buddsoddiad hwn i’r Gronfa Bensiwn oedd £178,094 yn 2008/09 a gwelwyd gostyngiad yn yr amhariad hwn o £54,814 yn 2009/10 a £13,248 yn 2010/11. Gwnaed lleihad pellach o £14,897 yn 2011/12. Mae swm yr amhariad wedi’i gynnwys yn y ffigur llog ar adneuron arian parod ar gyfer y flwyddyn berthnasol yn y tabl uchod. Gweler manylion pellach yn Nodyn 26 isod.

NODYN 13 – TRETH AR INCWM

2010/11 £'000		2011/12 £'000
186	Treth atal – ecwiti	291
186		291

NODYN 14 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2010/11 £'000		2011/12 £'000
4,167	Ffioedd rheoli	4,477
41	Ffioedd cadw	47
13	Gwasanaeth monitro perfformiad	14
54	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	118
4,275		4,656

NODYN 15 – BUDDSODDIADAU

2010/11 £'000		2011/12 £'000
	Asedau buddsoddi	
141,937	Enillion absoliwt	150,723
156,986	Ecwiti	153,058
562,696	Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	577,137
89,207	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	92,685
50,967	Ecwiti Preifat	58,645
	Contractau Deilliadau:	
3,453	Contractau arian y dyfodol	3,534
640	Symiau a dderbynnir am werthiannau	284
1,005,886		1,036,066
10,029	Adneuon arian parod	17,624
1,015,915	Cyfanswm asedau buddsoddi	1,053,690
	Ymrwymadau buddsoddi	
	Contractau Deilliadau:	
(3,625)	Contractau arian y dyfodol	(3,518)
(404)	Symiau taladwy am bryniannau	(6,756)
(4,029)	Cyfanswm yr ymrwymadau buddsoddi	(10,274)
1,011,886	Asedau buddsoddi net	1,043,416

Nodyn 15a – Pryniant a Gwerthiant

Mae cyfanswm o bryniant a gwerthiant buddsoddiadau yn cael eu hamlinellu isod

Pryniant Gwerth Llyfr 2010/11 £'000	Gwerth Marchnad Gwerthiant 2010/11 £'000		Pryniant Gwerth Llyfr 2011/12 £'000	Gwerth Marchnad Gwerthiant 2011/12 £'000
228,931	225,205	Cyfranddaliadau'r DU	10,393	85,358
106,282	110,476	Cyfranddaliadau Tramor	182,713	96,512
633	374	Cyfranddaliadau Byd-Eang (gan gynnwys y DU)	12,904	640
10,315	1,986	Ecwiti Preifat	13,175	7,572
6,001	-	Stociau Llog Sefydlog Dychweliad Absoliwt	4,000	-
17,793	3,000	Ymddiriedolaethau Uned Eiddo	7,316	5,611
369,955	341,041	Cyfanswm	230,501	195,693

Nodyn 15b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau (ac eithrio contractau deilliadol)

2010/11 £'000		2011/12 £'000
	Ecwiti	
	Y Deyrnas Unedig	
15,152	Wedi'u dyfynnu	14,999
0	Heb eu dyfynnu	0
	Tramor	
141,265	Wedi'u dyfynnu	136,757
569	Heb eu dyfynnu	1,302
	Cronfeydd wedi'u cyfuno	
	Y Deyrnas Unedig	
264,246	Ymddiriedolaethau Uned	187,378
1	Mentrau – heb eu dyfynnu	1
	Byd-eang (yn cynnwys y DU)	
141,937	Incwm sefydlog	150,723
166,179	Ymddiriedolaethau Uned	179,653
	Tramor	
132,270	Ymddiriedolaethau Uned	210,105
89,207	Ymddiriedolaethau uned eiddo	92,685
50,967	Ecwiti preifat	58,645
1,001,793		1,032,248

Dadansoddiad o'r deilliadau

Amcanion a pholisiau ar gyfer dal deilliadau

Delir y rhan fwyaf o ddeilliadau i ragfantoli ymrwymadau neu leihau risg yn y gronfa. Gellir defnyddio deilliadau i gael bod yn agored i ased yn fwy effeithlon na'r hyn a fyddai'n bosib drwy ddal yr ased gwaelodol. Rheolir y defnydd a wneir o ddeilliadau'n unol â'r cytundeb rheoli buddsoddiadau sydd wedi'i gytuno rhwng y gronfa a'r rheolwyr buddsoddi amrywiol.

Arian tramor yn y dyfodol

Er mwyn cael digon o amrywiaeth a chymryd mantais o enillion ar fuddsoddiadau tramor, mae cyfran sylweddol o'r portffolio ecwiti sydd wedi'i ddyfynnu sydd yn y gronfa yn cael ei fuddsoddi mewn marchnadoedd stoc tramor. I leihau'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â chyfraddau arian sy'n codi a gostwng, mae gan y gronfa raglen arian oddefol yn ei lle sy'n cael ei rheoli gan y ceidwad byd-eang. Mae'r gronfa'n rhagfantoli cyfradd o'r Ewro o fewn y portffolio a reolir gan UBS.

Ardrefniant	Arian a brynwyd	Gwerth Lleol 000	Arian a Werthwyd	Gwerth Lleol 000	Gwerth yr Ased £'000	Gwerth yr Ymrwymiad £'000
Hyd at dri mis	GBP	3,534	GBP	3,534	3,534	
Hyd at dri mis	EUR	(4,220)				(3,518)
					3,534	(3,518)
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol net ar 31 Mawrth 2012						16
Cymhariaeth blwyddyn cynt						
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol yn agored ar 31 Mawrth 2011					3,453	(3,625)
Cytundebau arian dramor yn y dyfodol net ar 31 Mawrth 2011						(172)

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2011			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2012		
£'000	%		£'000	%	
344,697	34.1	BlackRock	346,858	33.3	
196,683	19.4	Capital International	190,046	18.2	
191,692	19.0	Fidelity	206,287	19.8	
141,941	14.0	Insight	150,519	14.4	
18,712	1.9	Lothbury	20,099	1.9	
50,967	5.0	Partners Group	58,645	5.6	
0	0.0	Threadneedle	10,601	1.0	
67,194	6.6	UBS	60,361	5.8	
1,011,886	100.0		1,043,416	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y cynllun

Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2011	% cyfanswm y gronfa	Gwarantau	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2012	% cyfanswm y gronfa
£'000			£'000	
264,246	25.79	BlackRock Asset Management Aquila Life UK Equity Index Fund	187,377	17.85
166,179	16.22	Fidelity Institutional Select Global Equity	179,653	17.12
141,937	13.85	Insight LDI Solution Bonds Plus	150,516	14.34

Nodyn 15c – Benthycia Stoc

Mae'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi (DoEB) yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthycia unrhyw stoc.

NODYN 16 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 16a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymïadau ariannol (ac eithrio arian parod) fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2011			Fel ar 31 Mawrth 2012		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau ac arian a dderbynnir	Costau ymrwymïadau ariannol wedi'u hamorteidio	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau ac arian a dderbynnir	Costau ymrwymïadau ariannol wedi'u hamorteidio
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau Ariannol					
141,937			Gwarantau llog sefydlog	150,723	
156,987			Ecwiti	153,058	
562,697			Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	577,137	
89,207			Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	92,685	
50,967			Ecwiti preifat	58,645	
3,453			Contractau Deilliadau	3,534	
	19,411		Arian parod		20,710
	6,269		Dyledwyr		6,693
1,005,248	25,680	0		1,035,782	27,403
Ymrwymïadau Ariannol					
(3,625)			Contractau Deilliadau	(3,518)	
		(3,525)	Credydwyr		(9,996)
(3,625)	0	(3,525)		(3,518)	0
1,001,623	25,680	(3,525)		1,032,264	(9,996)

Nodyn 16b – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymïadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymïadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

Gwerth cario	Gwerth teg		Gwerth cario	Gwerth teg
£'000	£'000		£'000	£'000
Asedau Ariannol				
808,509	1,005,248	Gwerth teg drwy elw a cholled	876,237	1,035,781
25,698	25,680	Benthyciadau a derbyniadau	27,405	27,404
834,207	1,030,928	Cyfanswm yr Asedau Ariannol	903,642	1,063,185
Ymrwymïadau Ariannol				
(3,453)	(3,625)	Gwerth teg drwy elw a cholled	(3,534)	(3,518)
(3,525)	(3,525)	Costau ymrwymïadau ariannol wedi'u hamorteidio	(10,006)	(9,996)
(6,978)	(7,150)	Cyfanswm yr Ymrwymïadau Ariannol	(13,540)	(13,514)
827,229	1,023,778	Asedau ariannol net	890,102	1,049,671

Nid yw'r gronfa wedi ymrwmo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 16c – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddsbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu rhagdybiaethau priodol.

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratwir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisio'r IFRS ac US GAAP. Fel arfer, gwneir prisiad yn flynyddol ar ddiwedd mis Rhagfyr. Defnyddir addasiadau llif arian i symud y prisiadau ymlaen i 31 Mawrth fel sy'n briodol. Mae gwerthoedd y buddsoddiad mewn cronfeydd rhagfantoli'n seiliedig ar y gwerth asedau net a ddarparwyd gan reolwr y gronfa. Ceir sicrwydd o'r prisiad yn sgil yr archwiliad annibynnol a gynhelir ar y gwerth.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwymadau ariannol y gronfa bensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2012	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono	Cyfanswm £'000
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau Ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	442,352	534,784	58,645	1,035,781
Benthyciadau a derbyniadau	27,404	0	0	27,404
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	469,756	534,784	58,645	1,063,185
Ymrwymadau Ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(3,518)	0	(3,518)
Costau ymrwymadau ariannol wedi'u hamorteiddio	(9,996)	0	0	(9,996)
Cyfanswm yr Ymrwymadau Ariannol	(9,996)	(3,518)	0	(13,514)
Asedau ariannol net	459,760	531,266	58,645	1,049,671

Gwerth ar 31 Mawrth 2011	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono	Cyfanswm £'000
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau Ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	420,849	533,432	50,967	1,005,248
Benthyciadau a derbyniadau	25,680	0	0	25,680
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	446,529	533,432	50,967	1,030,928
Ymrwymadau Ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(3,625)	0	(3,625)
Costau ymrwymadau ariannol wedi'u hamorteiddio	(3,525)	0	0	(3,525)
Cyfanswm yr Ymrwymadau Ariannol	(3,525)	(3,625)	0	(7,150)
Asedau ariannol net	443,004	529,807	50,967	1,023,778

NODYN 17 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y gronfa yw y bydd asedau'r gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y gronfa bensiwn.

Y pwyllgor pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwari'r Gronfa, yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas âg ymrwymadau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol
- mae pa mor agored yw'r gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhpris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau a deilliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol gategoriâu o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2011
	%	%
Ecwiti	14.97	19.92
Incwm sefydlog	1.80	7.32
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	11.61	16.00
Eiddo	4.29	11.97
Arian	0.50	0.70

Mae'r anweddolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwyriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian tramor a chyfraddau llog, yn parhau'r un fath.

Pe byddai pris buddsoddiadau'r gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhpris y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2012 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti	730,195	14.97	839,504	620,884
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	150,723	1.80	153,436	148,010
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	58,645	11.61	65,454	51,836
Eiddo	92,685	4.29	96,661	88,708
Arian	17,624	0.50	17,712	17,536
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,049,872		1,172,767	926,974

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2011 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti	719,684	19.92	863,044	576,322
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	141,937	7.32	152,327	131,547
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	50,967	16.00	59,123	42,813
Eiddo	89,207	11.97	99,885	78,529
Arian	10,029	0.70	10,099	9,959
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,011,824		1,184,478	839,170

Risg cyfraddau llog

Mae'r gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2012 a 31 Mawrth 2011 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth	Fel ar 31 Mawrth
	2012	2011
	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	3,086	9,382
Balansau arian parod	17,624	10,029
Gwarantau llog sefydlog	150,724	141,937
Cyfanswm	171,434	161,348

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2012	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
		£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	3,086	31	(31)
Balansau arian parod	17,624	176	(176)
Gwarantau llog sefydlog	150,724	528	(528)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	171,434	735	(735)

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2011	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
		£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb	9,382	94	(94)
Balansau arian parod	10,029	100	(100)
Gwarantau llog sefydlog	141,937	440	(440)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	161,348	634	(634)

Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y gronfa (£UK). Mae'r gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £UK.

Mae gan y gronfa ymrwymadau ecwiti preifat mewn arian tramor (€100miliwn a \$7miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn nodyn 24. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwysu dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2012 ac fel ar ddiwedd y cyfnod blaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2012 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2011 £'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	526,356	440,110
Incwm Sefydlog Byd-eang	150,723	141,937
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	58,645	50,967
Arian dramor	14	0
Cyfanswm yr asedau tramor	735,738	633,014

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r gronfa.

Ystyrir bod newid o 8.1% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2012. Mae'r canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2011 oedd 11.9%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2012 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Datguddiad i Arian Tramor - fesul arian tramor	Gwerth ar 31 Mawrth 2012 £'000	Newid %	Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Doler Awstralia	2,210	10.49	2,442	1,978
Real Brasil	167	12.83	189	146
Doler Canada	6,198	9.63	6,794	5,601
Krone Denmarc	729	8.31	790	669
EWRO	78,049	8.36	84,574	71,524
Doler Hong Kong	4,517	9.60	4,951	4,084
Yen Siapan	29,015	13.29	32,873	25,158
Krone Norwy	1,973	10.52	2,180	1,765
Krone Sweden	1,328	10.22	1,463	1,192
Ffranc Swistir	7,293	10.25	8,041	6,546
Doler UD	143,996	9.75	158,039	129,952
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged Fyd-eang	330,377	6.55	352,007	308,746
Basged Ewropeaidd	48,156	5.42	50,765	45,548
Basged Asia Pacific heb Siapan	30,319	7.19	32,498	28,140
Basged Marchnadoedd Allddod	51,411	7.89	55,467	47,354
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	735,738	7.79	793,073	678,403

Datguddiad i Arian Tramor - fesul arian tramor	Gwerth ar 31 Mawrth 2012 £'000	Newid %	Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Doler Awstralia	2,937	15.37	3,389	2,486
Real Brasil	449	12.87	506	391
Doler Canada	6,376	10.94	7,073	5,678
EWRO	76,234	13.87	86,805	65,663
Doler Hong Kong	1,632	12.38	1,834	1,430
Yen Siapan	35,722	19.20	42,580	28,864
Krone Norwy	995	11.03	1,105	885
Doler Singapore	659	10.97	731	586
Krone Sweden	638	13.40	724	553
Ffranc Swistir	7,248	16.48	8,442	6,053
Doler UD	110,985	12.39	124,731	97,238
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged Fyd-eang	308,115	9.64	337,830	278,403
Basged Ewropeaidd	27,192	8.84	29,597	24,787
Basged Asia Pacific heb Siapan	12,573	10.65	13,912	11,234
Basged Marchnadoedd Allddod	41,259	10.70	45,674	36,845
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	633,014	11.36	704,933	561,096

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2012 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	526,356	567,374	485,338
Incwm Sefydlog Byd-eang	150,723	162,469	138,978
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	58,645	63,215	54,075
Arian dramor	14	15	13
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	735,738	793,073	678,404

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2011 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	440,110	490,112	390,107
Incwm Sefydlog Byd-eang	141,937	158,063	125,811
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	50,967	56,758	45,177
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	633,014	704,933	561,095

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrthbarti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y gronfa'n agored i beth risg credyd, ac eithrio o ran y deilliadau, pan fo'r risg yn gyfwerth â gwerth marchnad net deilliad positif. Fodd bynnag, mae dewis gwrthbartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

Gweler isod meincnod ar gyfer y ganran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	32%
Capital International	19%
Fidelity	19%
Insight	15%
Partners Group	5%
UBS	7%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros, ynghyd â chost adennill y sefyllfa ddeilliadol pan fo gwrthbarti'n diffygdalu. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisiau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrthbartion sy'n diffygdalu.

Mae'r risg credyd ar gontractau deilliadol dros y cownter yn cael ei isafu gan fod gwrthbartion yn gyfryngwyr ariannol cydnabyddedig sydd â statws credyd derbyniol sydd wedi'i bennu gan asiantaeth statws credyd cydnabyddedig.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau tymor byr ac adnau arian, mae'r cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwaged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwaged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwaged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r Buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2012 oedd £3.4m (£10m ar 31 Mawrth 2011).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuron y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddosbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd arweinïol. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdalu neu adneuron nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 26.

Nid yw cyflogwyr y gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i arbed y risg o golledion ariannol i'r gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaadau pensiwn pe byddai'n ymadael â'r gronfa. Fel y dangosir yn nodyn 25 isod mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaadau ar y gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraidd yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiaid ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiaid a gynhelir bob tair blynedd.

c) Risg Hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y gronfa bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid. Bydd hyn yn hynod wir am arian parod o'r mandadau cydweddu arian parod o'r brif strategaeth fuddsoddi i fodloni'r costau talu pensiynwyr; ac arian parod i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system rheoli llif arian gynhwysfawr sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grwp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur yw'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

Mae'r gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Fel ar 31 Mawrth 2012, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £58.6m, sy'n cynrychioli 5.6% o gyfanswm asedau'r gronfa (31 Mawrth 2011: £51.5m, a oedd yn cynrychioli 5% o gyfanswm asedau'r gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2012 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2011.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei gronfa bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Cyngor unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r gronfa yn ymgymryd â phrasiad bob tair blynedd er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prasiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2010. Bydd y prasiad nesaf yn digwydd ar 31 Mawrth 2013.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y gronfa (a chyfradd y gronfa sydd i'w phriodoli i gyflogwyr unigol)
- sicrhau bod digon o arian ar gael i fodloni'r holl rwymedigaethau pensiwn wrth iddynt ddod yn daladwy
- peidio â gosod rhwystrau diangen ar strategaeth fuddsoddi'r gronfa fel y gall yr Awdurdod Gweinyddu geisio cael yr enillion mwyaf ar fuddsoddiadau (ac felly leihau cost y buddion) am lefel briodol o risg
- cynorthwyo cyflogwyr i adnabod a rheoli ymrwymiaid pensiwn wrth iddynt gronni
- isafu'r raddfa o newid byrdymor yn lefel cyfraniadau pob cyflogwr pan fo'r Awdurdod Gweinyddu'n ystyried ei bod yn rhesymol gwneud hynny

- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r dreth gyngor yn sgil cyflogwr yn diffyg dalu ei rwymedigaethau pensiwn
- ymdrin â gwahanol nodweddion y cyflogwyr neu'r grwpiau o gyflogwyr gwahanol cyhyd ag y bo hyn yn ymarferol a chost effeithiol.

Y nod yw cyflawni 100% o hydaledd dros gyfnod o 20 mlynedd a chael sefydlogrwydd yng ngraddfeydd cyfraniadau cyflogwyr drwy ledaenu unrhyw gynnydd mewn graddfeydd dros gyfnod o amser. Fel arfer, gwneir hyn dros dair blynedd ond gellir caniatáu cyfnod hwy mewn rhai achosion. Ceir hydaledd pan fo'r cronfeydd a ddelir, ynghyd â'r enillion a ddisgwylir ar fuddsoddiadau a chyfraniadau yn y dyfodol, yn ddigonol i fodloni'r buddion pensiwn sy'n daladwy a ragwelir ar gyfer y dyfodol.

Ym mhriiad actiwaraid 2010, aseswyd bod y gronfa wedi'i chyllido 84% (84% ym mhriiad Mawrth 2007). Roedd hyn gyferth â diffyg o £183m (prisiad 2007: £160m) ar y pryd.

Cyflwynwyd y cynnydd mewn cyfraniadau yn raddol, fel a ganlyn:

- Mae cyrff sydd â phwerau codi trethi yn agored i gynnydd o ddim mwy na 0.5% y flwyddyn. Pe byddai'r raddfa gyfraniadau'n lleihau yn y dyfodol, byddai'r cyrff hyn yn agored i leihad o ddim mwy na 0.5% hefyd.
- Symudodd cyflogwyr gyda chynnydd o 0.5% neu lai yn eu cyfraniadau ym mhriiad 2010 i dalu ar y raddfa newydd ar unwaith. Gan fod y cynnydd dros 3% mewn rhai achosion, roedd dewis ar gael i gyflwyno'r cynnydd yn raddol dros 6 mlynedd gyda chynnydd o 0.5% o leiaf bob blwyddyn hyd nes y cyflawnwyd y cynnydd llawn, yn amodol ar foddhad cyffredinol yr Awdurdod Gweinyddu o ran diogelwch y gronfa.
- Nid yw Cyrff Gwerth Gorau a Ganiateir yn gymwys i gyflwyno cynnydd mewn cyfraniadau yn raddol.

Y gyfradd gyfraniadau cyffredin ar gyfer y gronfa gyfan, yn seiliedig ar y lefel gyllido ar 31 Mawrth 2010 yw 17.1% ar gyfer gwasanaeth yn y dyfodol a 5.0% pellach i ariannu diffyg mewn gwasanaeth yn y gorffennol, sy'n rhoi cyfanswm cyfradd o 22.1%. Mae'r gyfradd gyfraniadau cyffredin yn ffigwr damcaniaethol - fel cyfartaledd ar draws y gronfa gyfan. Bydd cyfraddau cyflogwyr unigol yn amrywio o'r gyfradd gyfraniadau cyffredin, yn dibynnu ar y ffactorau demograffig ac actiwaraid sy'n berthnasol i bob cyflogwr. Gweler manylion llawn ynghylch y cyfraddau cyfraniadau sy'n daladwy yn adroddiad prisiad actiwaraid 2010 a'r datganiad strategaeth gyllido ar wefan y gronfa.

Cynhaliwyd prisiad y gronfa gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ar gyfer y gronfa yn ei chyfanrwydd a chyflogwyr sy'n parhau i ganiatáu i aelodau newydd ddod yn rhan o'r gronfa a'r dull cyrraedd oed ar gyfer cyflogwyr nad ydynt yn parhau i ganiatáu i aelodau newydd ddod yn rhan o'r gronfa. Rhagdybir bod cyflog pob aelod yn codi hyd nes iddynt adael gwasanaeth gweithredol yn dilyn eu marwolaeth, eu hymddeoliad neu wrth iddynt dynnu'n ôl o'r gwasanaeth. Y prif ragdybiaethau oedd:

Rhagdybiaethau ariannol

	% y flwyddyn
Enillion ar fuddsoddiadau	
Ecwiti	6.25
Bondiau	4.75
75% Ecwiti / 25% Bondiau	5.9
Cynnydd mewn cyflog (ac eithrio hicyn cyflog)*	5.3
Chwyddiant prisiau / Cynnydd mewn pensiwn	3.3

* 1% y flwyddyn ar gyfer 2010/11 a 2011/12 ac yn newid i 5.3% wedi hynny.

Rhagdybiaethau marwolaeth

Roedd disgwyliad oes yn y dyfodol, yn seiliedig ar adolygiad marwolaeth yr actiwari ar gyfer y gronfa, fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw	Benyw
Pensiynwyr cyffredol	20.5	23.0
Pensiynwyr y dyfodol (tybir eu bod yn 45 mlwydd oed ar hyn o bryd)	23.3	25.6

Rhagdybiaethau marwolaeth hanesyddol

Mae'r rhagdybiaethau disgwyliad oes a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 31 Mawrth 2010 yn gyfres bwrpasol o VitaCurves sydd wedi'u teilwra'n benodol i gyd-fynd â phroffil aelodau'r gronfa. Mae'r VitaCurves hyn yn seiliedig ar ddata a gyflwynwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu. Mae'r lwfansau ar gyfer disgwyliad oes yn y dyfodol fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau hirhoedledd	31 Mawrth 2010
Hirhoedledd – gwaelodlin	VitaCurves
Hirhoedledd – gwelliannau	Carfan ganolig gyda gwelliant o 1% fan leiaf o 2007.

Rhagdybiaethau cymudiad

Rhagdybir y bydd pensiynwyr y dyfodol yn dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth hyd at 31 Mawrth 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth o 1 Ebrill 2008.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido bob tair blynedd, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r gronfa bensiwn, yn seiliedig ar IAS19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 18) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau IAS19 a FRS17 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi priso buddion salwch a marwolaeth yn unol ag IAS19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2012 yn £1,342m (£1,197m ar 31 Mawrth 2011). Mae'r holl fuddion ymddeol yn arhosol. Nid yw cyfrifon y gronfa'n ystyried yr ymrwymadau i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol.

Mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar IAS19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido bob tair blynedd a gynhaliwyd yn 2010 (gweler Nodyn 18) gan fod IAS 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Rhagdybiaeth	31 Mawrth 2012	31 Mawrth 2011
	%	%
Chwyddiant / cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.5	2.8
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	4.8*	5.1**
Cyfradd ddisgownt	4.8	5.5

*Cynnydd cyflog 1% y.f. enwol ar gyfer y tair blynedd hyd at 31 Mawrth 2015 yn dychwelyd i'r gyfradd tymor hir wedyn.

** Cynnydd cyflog 1% y.f. enwol ar gyfer y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2012, yn dychwelyd i'r gyfradd tymor hir wedyn.

NODYN 20 – ASEDAU CYFREDOL

2010/11 £'000		2011/12 £'000
760	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	1,096
2,479	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	3,575
13	Gwerthoedd trosglwyddo a dderbynnir (rhai sy'n ymuno)	0
2,378	Amrywiol Ddyledwyr	1,739
<u>5,630</u>	Cyfanswm Dyledwyr	<u>6,410</u>
9,382	Arian	3,086
<u>15,012</u>	Cyfanswm	<u>9,496</u>

Dadansoddiad o ddyledwyr

2010/11 £'000		2011/12 £'000
1,943	Awdurdod Gweinyddol	1,902
568	Cyrff llywodraeth ganolog	709
1,669	Awdurdodau lleol eraill	2,566
3	Cyrff GIG	3
1,447	Endidau ac unigolion eraill	1,230
<u>5,630</u>	Cyfanswm	<u>6,410</u>

NODYN 21 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

2010/11 £'000		2011/12 £'000
1,459	Amrywiol gredydwyr	1,431
0	Gwerthoedd trosglwyddo sy'n daladwy (rhai sy'n ymadael)	0
1,661	Buddion sy'n daladwy	1,810
<u>3,120</u>	Cyfanswm	<u>3,241</u>

Dadansoddiad o gredydwyr

2010/11 £'000		2011/12 £'000
1,017	Awdurdod Gweinyddol	887
14	Cyrff llywodraeth ganolog	14
1	Awdurdodau lleol eraill	0
2,088	Endidau ac unigolion eraill	2,340
<u>3,120</u>	Cyfanswm	<u>3,241</u>

NODYN 22 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (CGY)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2012	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2011
	£'000	£'000
Clerical Medical	2,380	2,412
Equitable Life	454	546
Standard Life	215	211
Cyfanswm	3,049	3,169

Talwyd cyfraniadau CGY yn uniongyrchol i'r tri rheolwr fel a ganlyn:

	2011 / 2012	2010 / 2011
	£'000	£'000
Clerical Medical	343	287
Equitable Life	0	1
Standard Life	13	14
Cyfanswm	356	302

NODYN 23 – TRAFODION PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r gronfa pensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £891,420 (£906,391 yn 2010/11) mewn perthynas â gweinyddu'r gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r gronfa pensiwn a chyfrannodd £16.02m tuag at y gronfa yn 2011/12 (£16m yn 2010/11). Ar ddiwedd y flwyddyn £1,902,000 oedd dyled y Cyngor i'r gronfa yn bennaf mewn perthynas â chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2012 a £887,000 oedd dyled y gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc a ddelir fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2011/12, roedd y gronfa yn derbyn llog o £156,562 (£103,483 yn 2010/11) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd 1 aelod o'r pwyllgor pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2011/12 (yr aelod pwyllgor T. Edwards). Yn ogystal, mae aelodau pwyllgor T Edwards, J G Jones a T Jones yn aelodau gweithredol o'r gronfa pensiwn.

Mae dau uwch reolwr Cyngor Gwynedd sydd mewn swyddi allweddol yng nghyswllt rheolaeth ariannol Gronfa Bensiwn Gwynedd yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn (D O Williams a D L Edwards).

Mae pum aelod o'r pwyllgor pensiynau a dau brif swyddog Cyngor Gwynedd wedi datgan diddordeb mewn cyrff sy'n ymdrin â'r Gronfa. Ym mhob achos, roedd y cyrff yn gyflogwyr sy'n rhan o'r Gronfa.

NODYN 24 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2012	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2011
P.G. Direct 2006	€'000	€'000	€'000
P.G. Global Value 2006	20,000	1,384	2,036
P.G. Secondary 2008	50,000	5,832	12,663
P.G. Global Value 2011	15,000	2,680	4,901
Cyfanswm Ewro	15,000	11,345	15,000
	100,000	21,241	34,600
	\$'000	\$'000	\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	5,971	7,000

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 25 - ASEDAU WRTH GEFN

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y gronfa pensiwn ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 26 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus

Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuo ym Manc Gwlad yr Iâ

Roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban yn ystod 2008/09. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r gronfa pensiwn.

Rhoddyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Amlinellwyd yn yr adroddiad cynnydd credydwyd a gyhoeddwyd gan y gweinyddwyr Ernst and Young, dyddiedig 17 Ebrill 2009, y byddai credydwyd yn adennill 80c yn y £ erbyn diwedd 2013, gyda'r taliad difidend cyntaf o 15c yn y £ yn cael ei dalu yn ystod haf 2009. Dyma oedd y sail ar gyfer cau cyfrifon 2008/09. Hyd 31 Mawrth 2012, mae'r Cyngor wedi adennill £2,729,629 gan y gweinyddwyr a bellach mae'r gweinyddwyr yn disgwyl adennill 88c yn y £ erbyn canol 2013. Yn seiliedig ar y wybodaeth hon, mae'r gostyngiad yng ngwerth y cyfrifon yn seiliedig ar adennill 88c yn y £. Mae'r canrannau a dderbyniwyd hyd yn hyn fel a ganlyn:

Dyddiad	%
Gorffennaf 2009	16.13
Rhagfyr 2009	12.66
Mawrth 2010	6.19
Gorffennaf 2010	6.27
Hydref 2010	4.14
Ionawr 2011	4.71
Ebrill 2011	6.25
Gorffennaf 2011	4.05
Hydref 2011	4.18
Ionawr 2012	3.32
Cyfanswm 31 Mawrth 2012	67.90

Rhagwelir y bydd mwy o ad-daliadau ac y bydd gwerthiant terfynol o'r asedau yn digwydd ar ôl i'r llyfrau cael eu rhedeg i lawr at ganol 2013. Felly, wrth gyfrifo'r amhariad, mae'r Cyngor wedi gwneud y tybiaethau canlynol ynghylch amseriad yr adenillion dilynol:

Dyddiad	%
Ebrill 2012	3.79
Gorffennaf 2012	3.50
Hydref 2012	3.50
Ionawr 2013	3.50
Ebrill 2013	5.81
Cyfanswm	20.10

Derbyniwyd taliad o £152,298 ym mis Ebrill 2012, sef y 3.79% a ddisgwyliwyd yn y tabl uchod. Mynegir yr adenillion fel canran o gais yr Awdurdod i'r weinyddiaeth, sy'n cynnwys y llog a gronwyd hyd at 6 Hydref 2008.

Wrth gwrs, gallai'r gwir golled erbyn canol 2013 fod yn fwy neu'n llai na'r golled bosib a amcangyfrifir uchod. Fodd bynnag, amcangyfrifir yr amhariad yn unol â'r dehongliad cytunedig o'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2012.

NODYN 27 - ADDASIADAU CYFNOD BLAENOROL

Mae addasiad cyfnod blaenorol wedi ei wneud mewn perthynas a chyfrifon 2010/11 parthed Incwm Buddsoddi a Chostau Rheoli Buddsoddiadau. Derbyniwyd ad-daliad o 1,028,000 mewn perthynas a ffioedd rheoli sydd yn dibynnu ar berfformiad. Tynnwyd y swm oddi ar y ffioedd rheoli. Mae wedi ei cynnwys yn Incwm Buddsoddi rwan. Gweler fanylion yr addasiadau yn y tabl isod:

Effaith ar Incwm Buddsoddi (gweler nodyn 12)

	Fel ddatganwyd yn flaenorol 2010/11	Wedi ailddatgan 2010/11	Ailddatganiad 2010/11
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti Tramor (Nodyn 12)	3,115	4,143	1,028
Incwm Buddsoddi Arall	3,816	3,816	0
Cyfanswm	6,931	7,959	1,028

Effaith ar Costau Rheoli Buddsoddiadau (gweler nodyn 14)

	Fel ddatganwyd yn flaenorol 2010/11	Wedi ailddatgan 2010/11	Ailddatganiad 2010/11
	£'000	£'000	£'000
Ffioedd Rheoli	(3,139)	(4,167)	(1,028)
Costau Eraill	(108)	(108)	0
Cyfanswm	(3,247)	(4,275)	(1,028)

NODYN 28 – CYHOEDDIADAU'R GRONFA BENSIWN

Cynhyrchir adroddiad manwl ychwanegol ynghylch y Gronfa Bensiwn. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys cyfrifon y Gronfa yn ogystal â gwybodaeth bellach ynglyn â gweithgareddau gweinyddu a buddsoddi. Mae'n cynnwys y dogfennau canlynol:

Datganiad Egwyddorion Buddsoddi

Datganiad Strategaeth Gyllido

Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiad a'r Drefn Llywodraethu

Datganiad Polisi Cyfathrebu

Gellir cael copiâu ar safle we'r Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnwynedd.org.uk ar dudalen buddsoddiad neu drwy gysylltu â Mrs Caroline Roberts ar 01286 679128.

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i Aelodau Cyngor Gwynedd

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Cyngor Gwynedd; a
- Cronfa Bensiwn Gwynedd

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2012 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Gwynedd yn cynnwys y Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symud ar Falans y Cyfrif Refeniw Tai a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12 yn seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol a'r archwilydd annibynnol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 8, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys cyfrifon y gronfa bensiwn, sy'n rhoi darlun cywir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Cynhelir archwiliad er mwyn cael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisiau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyngor Gwynedd a Gronfa Bensiwn Gwynedd a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Gwynedd

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Gwynedd ar 31 Mawrth 2011 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2010/11.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Gronfa Bensiwn Gwynedd

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa bensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2012 ac o swm a natur asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar y dyddiad hwnnw;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2011/12.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i gyflwyno adroddiad arno o ran y Datganiad Llywodraethu y cyflwynaf adroddiad i chi yn ei gylch os na fydd, yn fy marn i, yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â 'Delivering Good Governance in Local Government: Framework' a gyhoeddwyd gan CIPFA/SOLACE ym mis Mehefin 2007, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Ar dystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Gwynedd Council yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Anthony Barrett
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Cardiff
CF11 9LJ

28 Medi 2012